

VTB BANKA a.d. BEOGRAD

**Finansijski izveštaji za godinu
završenu 31. decembra 2016.**

i

**Izveštaj spoljnog revizora o izvršenoj reviziji
finansijskih izveštaja za 2016. godinu**

SADRŽAJ

	Strana
IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA	1 - 2
FINANSIJSKI IZVEŠTAJI	
Bilans uspeha	3
Izveštaj o ostalom rezultatu	4
Bilans stanja	5
Izveštaj o promenama na kapitalu	6
Izveštaj o tokovima gotovine	7
Napomene uz finansijske izveštaje	8 - 104
GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU	

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU VTB BANKE a.d. BEOGRAD

Izveštaj o finansijskim izveštajima

Izvršili smo reviziju priloženih finansijskih izveštaja VTB Banke a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka"), koji obuhvataju bilans stanja na dan 31. decembra 2016. godine i bilans uspeha, izveštaj o ostalom rezultatu, izveštaj o promenama na kapitalu i izveštaj o tokovima gotovine za godinu koja se završava na taj dan, kao i pregled značajnih računovodstvenih politika i druge napomene uz finansijske izveštaje.

Odgovornost rukovodstva za finansijske izveštaje

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i istinito prikazivanje ovih finansijskih izveštaja u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, kao i za one interne kontrole koje rukovodstvo odredi kao neophodne u pripremi finansijskih izveštaja koji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze, nastale usled kriminalne radnje ili greške.

Odgovornost revizora

Naša je odgovornost da izrazimo mišljenje o ovim finansijskim izveštajima na osnovu izvršene revizije. Reviziju smo izvršili u skladu sa Zakonom o reviziji ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013) i Međunarodnim standardima revizije primenjivim u Republici Srbiji. Ovi standardi nalažu da se pridržavamo etičkih zahteva i da reviziju planiramo i izvršimo na način koji omogućava da se, u razumnoj meri, uverimo da finansijski izveštaji ne sadrže materijalno značajne pogrešne iskaze.

Revizija uključuje sprovođenje postupaka radi pribavljanja revizijskih dokaza o iznosima i obelodanjivanjima u finansijskim izveštajima. Odabrani postupci su zasnovani na revizorskom prosuđivanju, uključujući procenu rizika postojanja materijalno značajnih pogrešnih iskaza u finansijskim izveštajima, nastalih usled kriminalne radnje ili greške. Prilikom procene rizika, revizor sagledava interne kontrole relevantne za sastavljanje i istinito prikazivanje finansijskih izveštaja radi osmišljavanja revizijskih postupaka koji su odgovarajući u datim okolnostima, ali ne u cilju izražavanja mišljenja o delotvornosti internih kontrola pravnog lica. Revizija takođe uključuje ocenu adekvatnosti primenjenih računovodstvenih politika i opravdanosti računovodstvenih procena izvršenih od strane rukovodstva, kao i ocenu opšte prezentacije finansijskih izveštaja.

Smatramo da su revizijski dokazi koje smo pribavili dovoljni i odgovarajući i da obezbeđuju osnovu za izražavanje našeg mišljenja.

Mišljenje

Po našem mišljenju, finansijski izveštaji prikazuju istinito i objektivno, po svim materijalno značajnim pitanjima, finansijsku poziciju Banke na dan 31. decembra 2016. godine, kao i rezultate njenog poslovanja i tokove gotovine za godinu koja se završava na taj dan u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja.

IZVEŠTAJ NEZAVISNOG REVIZORA

AKCIONARU I UPRAVNOM ODBORU
VTB BANKE a.d. BEOGRAD (Nastavak)

Izveštaj o finansijskim izveštajima (Nastavak)

Skretanje pažnje

Skrećemo pažnju na Napomenu 36. uz finansijske izveštaje u kojoj je obelodanjeno da regulatorni kapital Banke izračunat u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2011, 6/2013, 51/2014 i 85/2016) na dan 31. decembra 2016. godine iznosi RSD 1.331.500 hiljada, odnosno EUR 10.783.795 prema zvaničnom srednjem kursu na dan izveštavanja i iznad je minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona propisanog Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015). S obzirom na visinu regulatornog kapitala na dan 31. decembra 2016. godine, rukovodstvo Banke je sa vlasnikom, VTB Bank OAD, Sankt Peterburg napravilo Plan upravljanja kapitalom u narednom periodu. VTB Bank OAD, Sankt Peterburg, se i putem Pisma podrške obavezala da Banci pruži podršku, obezbedi adekvatna sredstva i poveća kapital ukoliko bude potrebno, u cilju nastavka poslovanja Banke u bližoj budućnosti i poštovanja zahteva Narodne banke Srbije. Rukovodstvo smatra da u datim okolnostima preduzima sve neophodne aktivnosti radi obezbeđenja uslova da Banka nastavi sa poslovanjem po načelu stalnosti. Naše mišljenje ne sadrži rezervu po ovom pitanju.

Izveštaj o drugim zakonskim i regulatornim zahtevima

Rukovodstvo Banke je odgovorno za sastavljanje i tačnost godišnjeg izveštaja o poslovanju u skladu sa zahtevima Zakona o računovodstvu Republike Srbije. U skladu sa Zakonom o reviziji i Odlukom o spoljnoj reviziji banaka, naša odgovornost je da izrazimo mišljenje o usklađenosti godišnjeg izveštaja o poslovanju Banke za 2016. godinu sa finansijskim izveštajima za tu poslovnu godinu koji su bili predmet revizije. Naši postupci u tom pogledu su obavljani u skladu sa primenjivim Međunarodnim standardom revizije 720 "Odgovornost revizora u vezi sa ostalim informacijama u dokumentima koji sadrže finansijske izveštaje koji su bili predmet revizije" i ograničeni su samo na ocenu usaglašenosti finansijskih informacija sadržanih u godišnjem izveštaju o poslovanju sa revidiranim finansijskim izveštajima.

Po našem mišljenju, finansijske informacije obelodanjene u godišnjem izveštaju o poslovanju Banke za 2016. godinu usklađene su, po svim materijalno značajnim pitanjima, sa revidiranim finansijskim izveštajima Banke za 2016. godinu.

Beograd, 27. april 2017. godine

Ksenija Ristić Kostić
Ovlašćeni revizor

BILANS USPEHA
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine

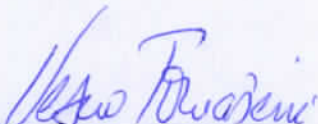
	Napomena	2016.	U RSD hiljada 2015.
Prihodi od kamata	5	522.469	657.409
Rashodi od kamata	5	(201.995)	(292.851)
Neto prihod po osnovu kamata		320.474	364.558
Prihodi od naknada i provizija	6	93.982	75.729
Rashodi naknada i provizija	6	(26.288)	(21.593)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija		67.694	54.136
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	7	(424)	(4.195)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne kaluzule	8	169.485	162.169
Neto dobitak po osnovu investicija		218	-
Ostali poslovni prihodi	9	9.004	4.728
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	10	(916.723)	(134.354)
UKUPAN NETO POSLOVNI (RASHOD)/PRIHOD		(350.272)	447.042
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	11	(173.872)	(175.390)
Troškovi amortizacije	12	(22.573)	(20.425)
Ostali rashodi	13	(262.532)	(270.117)
GUBITAK PRE OPOREZIVANJA		(809.249)	(18.890)
POREZ NA DOBITAK	14		
Gubitak po osnovu odloženih poreza		(802)	(98)
GUBITAK PERIODA		(810.051)	(18.988)

Napomene na stranama od 8 do 104
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Potpisano u ime rukovodstva Banke dana 25. aprila 2017. godine:

 Anđelka Stanković
 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Markus Ferstl
 Predsednik Izvršnog
 odbora

 Vesna Tomašević
 Član Izvršnog
 odbora

IZVEŠTAJ O OSTALOM REZULTATU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine

	2016.	U RSD hiljada 2015.
GUBITAK PERIODA	(810.051)	(18.988)
Ostali rezultat perioda:		
Komponente ostalog rezultata koje ne mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak	-	-
Komponente ostalog rezultata koje mogu biti reklasifikovane u dobitak ili gubitak	-	-
Ukupan ostali rezultat perioda	-	-
UKUPAN NEGATIVAN REZULTAT PERIODA	(810.051)	(18.988)

Napomene na stranama od 8 do 104
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Andelka Stanković
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Markus Ferstl
Predsednik Izvršnog
odbora

Vesna Tomašević
Član Izvršnog
odbora

BILANS STANJA
 Na dan 31. decembra 2016. godine

	Napomena	31.12.2016.	U RSD hiljada 31.12.2015.
AKTIVA			
Gotovina i sredstva kod centralne banke	16	1.954.619	2.995.802
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	17	1.077.894	665.698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	18	3.414.075	1.502.811
Kredit i potraživanja od komitenata	19	4.747.244	5.925.424
Nematerijalna ulaganja	20	44.819	20.029
Nekretnine, postrojenja i oprema	21	28.965	35.740
Odložena poreska sredstva	14(c)	3.611	4.414
Stalna sredstva namenjena prodaji	22	375.484	-
Ostala sredstva	23	31.126	66.203
UKUPNO AKTIVA		11.677.837	11.216.121
PASIVA			
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	24	312.950	295.752
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	25	9.329.321	8.278.370
Promena fer vrednosti stavki koje su zaštita od rizika		424	-
Subordinirane obaveze	26	150.719	486.504
Rezervisanja	27	6.045	2.867
Ostale obaveze	28	79.520	36.219
UKUPNO OBAVEZE		9.878.979	9.099.712
KAPITAL	29		
Akcijski kapital		3.672.407	3.179.907
Gubitak		(1.873.549)	(1.063.498)
UKUPNO KAPITAL		1.798.858	2.116.409
UKUPNO PASIVA		11.677.837	11.216.121

Napomene na stranama od 8 do 104
 čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

 Anđelka Stanković
 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Markus Ferstl
 Predsednik Izvršnog
 odbora

 Vesna Tomašević
 Član Izvršnog
 odbora

IZVEŠTAJ O PROMENAMA NA KAPITALU
U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine

	Aksijski kapital	Gubitak	U RSD hiljada Ukupno kapital
Stanje na dan 1. januara 2015. godine	2.337.807	(1.044.510)	1.293.297
Transakcije s vlasnicima - nova emisija akcija	842.100	-	842.100
Gubitak tekuće godine	-	(18.988)	(18.988)
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	<u>3.179.907</u>	<u>(1.063.498)</u>	<u>2.116.409</u>
Stanje na dan 1. januara 2016. godine	3.179.907	(1.063.498)	2.116.409
Transakcije s vlasnicima - nova emisija akcija	492.500	-	492.500
Gubitak tekuće godine	-	(810.051)	(810.051)
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	<u>3.672.407</u>	<u>(1.873.549)</u>	<u>1.798.858</u>

Napomene na stranama od 8 do 104
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Andelka Stanković
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Markus Ferstl
Predsednik Izvršnog
odбора

Vesna Tomašević
Član Izvršnog
odбора

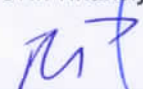

IZVEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE
 U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine

	2016.	U RSD hiljada 2015.
TOKOVI GOTOVINE IZ POSLOVNIH AKTIVNOSTI		
Prilivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	623.239	619.497
Prilivi od kamata	528.175	542.528
Prilivi od naknada	92.527	72.241
Prilivi po osnovu ostalih poslovnih aktivnosti	2.537	4.728
Odlivi gotovine iz poslovnih aktivnosti	(574.328)	(816.923)
Odlivi po osnovu kamata	(203.103)	(302.025)
Odlivi po osnovu naknada	(26.288)	(21.592)
Odlivi po osnovu bruto zarada, naknada zarada i drugih ličnih rashoda	(173.766)	(172.322)
Odlivi po osnovu poreza, doprinosa i drugih dažbina	(27.504)	(27.851)
Odlivi po osnovu drugih troškova poslovanja	(143.667)	(293.133)
Neto priliv/(odliv) gotovine iz poslovnih aktivnosti pre povećanja ili smanjenja u plasmanima i depozitima	48.911	(197.426)
Smanjenje plasmana i povećanje depozita i ostalih obaveza	2.542.501	2.056.062
Smanjenje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	1.229.289	1.730.645
Smanjenje ostalih hartija od vrednosti koje nisu namenjene investiranju	-	12.054
Povećanje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnoj banci i komitentima	1.313.212	313.363
Povećanje plasmana i smanjenje uzetih depozita i ostalih obaveza	(640.977)	(1.178.044)
Povećanje kredita i potraživanja od banaka, drugih finansijskih organizacija, centralne banke i komitenata	(414.446)	(1.019.027)
Smanjenje depozita i ostalih obaveza prema bankama, drugim finansijskim organizacijama, centralnim bankama i komitentima	(226.531)	(159.017)
Neto priliv gotovine iz poslovnih aktivnosti	1.950.435	680.592
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI INVESTIRANJA		
Odlivi gotovine iz aktivnosti investiranja	(828.269)	(671.064)
Odlivi po osnovu ulaganja u investicione hartije od vrednosti	(412.196)	(665.698)
Odlivi za kupovinu nematerijalnih ulaganja, nekretnina, postrojenja i opreme	(35.374)	(5.366)
Ostali odlivi iz aktivnosti investiranja	(380.699)	-
Neto odliv gotovine iz aktivnosti investiranja	(828.269)	(671.064)
TOKOVI GOTOVINE IZ AKTIVNOSTI FINANSIRANJA		
Prilivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	502.955	868.088
Prilivi po osnovu uvećanja kapitala	492.500	842.100
Prilivi po osnovu uzetih kredita	10.455	25.988
Odlivi gotovine iz aktivnosti finansiranja	(363.225)	(19.942)
Odlivi gotovine po osnovu subordiniranih obaveza	(343.847)	-
Odlivi gotovine po osnovu uzetih kredita	(19.378)	(19.942)
Neto priliv gotovine iz aktivnosti finansiranja	139.730	848.146
Neto povećanje gotovine	1.261.896	857.674
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na početku godine	2.375.599	1.359.951
Pozitivne kursne razlike, neto	169.062	157.974
Gotovina i gotovinski ekvivalenti na kraju godine	3.806.557	2.375.599

Napomene na stranama od 8 do 104
čine sastavni deo ovih finansijskih izveštaja.

Anđelka Stanković
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Markus Ferstl
Predsednik Izvršnog
odbora

Vesna Tomašević
Član Izvršnog
odbora

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

1. OSNOVNE INFORMACIJE O BANCI

VTB BANKA a.d. BEOGRAD, raniji naziv Moskovska banka a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 11. jula 2008. godine, na osnovu Rešenja Narodne banke Srbije br. 2158 od 3. marta 2008. godine.

Osnivač i jedini akcionar Banke do 2011. godine je bila Akcionarsko komercijalna banka - Moskovska banka iz Moskve, Ruska Federacija ("Moskovska banka, Moskva").

U toku 2011. godine došlo je do promene vlasničke strukture jedinog akcionara Banke, tako da se na dan izveštavanja 95% akcija Moskovske banke, Moskva nalazi u posedu Otvorenog akcionarskog društva "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija, odnosno njegovih podređenih društava.

Dana 16. maja 2013. godine potpisan je Ugovor o kupoprodaji akcija između Moskovske banke, Moskva, kao prodavca i Otvorenog akcionarskog društva "VTB Bank" Sankt Peterburg, kao kupca. Predmet kupoprodaje po navedenom ugovoru bile su akcije Banke. Realizacija ugovora je izvršena istog dana kada je u Centralnom registru hartija od vrednosti upisan novi vlasnik akcija Banke - Otvoreno akcionarsko društvo "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija.

Izmenama osnivačkog akta od 30. avgusta 2013. godine Banka je dana 13. septembra 2013. godine Rešenjem br. BD 99529/2013 upisana u Registar privrednih subjekata pod nazivom VTB Banka a.d. Beograd, a jedini akcionar Banke postaje Otvoreno akcionarsko društvo "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija (u daljem tekstu "VTB Bank OAD, Sankt Peterburg" ili "Matična banka").

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i platnog prometa u inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti.

Matični broj Banke je 20439866. Poreski identifikacioni broj Banke je 105701111.

Sedište Banke se nalazi u Beogradu, Balkanska ulica br. 2.

Dana 3. juna 2009. godine, Banka je otvorila svoju prvu ekspozituru u Beogradu, u Balkanskoj ulici br. 2, koja je krajem 2010. godine preimenovana u filijalu.

Dana 22. novembra 2010. godine, Banka je otvorila svoju prvu filijalu u Novom Sadu, u Ulici Narodnog fronta br. 12.

Dana 24. septembra 2013. godine, Banka je otvorila novu ekspozituru u Beogradu u Ulici kralja Milutina br. 57. Odlukom Izvršnog odbora Banke od 15. novembra 2016. godine navedena ekspozitura je prestala sa radom 15. decembra 2016. godine.

Banka je na dan 31. decembra 2016. godine imala 66 zaposlenih radnika (31. decembar 2015. godine: 76 zaposlenih).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja

Priloženi finansijski izveštaji Banke za 2016. godinu sastavljeni su u skladu sa Međunarodnim standardima finansijskog izveštavanja, uključujući Međunarodne računovodstvene standarde (MRS) i tumačenja standarda, izdate od strane Odbora za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) i Komiteta za tumačenje međunarodnog finansijskog izveštavanja (IFRIC).

U skladu sa Zakonom o računovodstvu Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 62/2013), za priznavanje, vrednovanje, prezentaciju i obelodanjivanje pozicija u finansijskim izveštajima, velika pravna lica, a time i Banka, pravna lica koja imaju obavezu sastavljanja konsolidovanih finansijskih izveštaja (matična pravna lica), javna društva, odnosno društva koja se pripremaju da postanu javna, nezavisno od veličine, primenjuju Međunarodne standarde finansijskog izveštavanja (MSFI).

MSFI, u smislu Zakona o računovodstvu, čine Konceptualni okvir za finansijsko izveštavanje, Međunarodni računovodstveni standardi - MRS, Međunarodni standardi finansijskog izveštavanja - MSFI i sa njima povezana tumačenja, izdata od Komiteta za tumačenje računovodstvenih standarda, naknadne izmene tih standarda i sa njima povezana tumačenja, odobreni od Odbora za međunarodne računovodstvene standard.

Priloženi finansijski izveštaji su sastavljeni u skladu sa konceptom istorijskog troška, izuzev potraživanja i obaveza po osnovu promene vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika, koji su vrednovani po tržišnoj vrednosti.

Priloženi finansijski izveštaji su prikazani u formi propisanoj Odlukom Narodne banke Srbije o obrascima i sadržini pozicija u obrascima finansijskih izveštaja za banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 71/2014 i 135/2014).

Računovodstvene politike i procene korišćene prilikom sastavljanja ovih finansijskih izveštaja su konzistentne sa računovodstvenim politikama i procenama primenjenim u sastavljanju godišnjih finansijskih izveštaja Banke za 2015. godinu, izuzev dole navedenih novousvojenih izmenjenih MRS, MSFI i tumačenja standarda (IFRIC).

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2016.*

Primena sledećih standarda, tumačenja standarda i izmena i dopuna postojećih standarda, koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2016. nije imala za rezultat značajnije promene računovodstvenih politika Banke, niti efekat na priložene finansijske izveštaje Banke, imajući u vidu da većina navedenih izmena standarda nije relevantna za poslovanje Banke:

- Izmene različitih standarda (MSFI 5, MSFI 7, MRS 19 i MRS 34) koje su rezultat projekta godišnjeg unapređenja standarda, "Ciklus 2012-2014", objavljenog od strane IASB-a u septembru 2014. godine, prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i pojašnjenje teksta (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Izmene MRS 1 "Prezentacija finansijskih izveštaja" - Inicijativa u vezi sa obelodanjivanjem (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Izmene MRS 16 "Nekretnine, postrojenja i oprema" i MRS 38 "Nematerijalna ulaganja" - Tumačenje prihvatljivih metoda amortizacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(a) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji se obavezno primenjuju prvi put za finansijsku godinu koja počinje 1. januara 2016. (Nastavak)*

- Izmene MRS 16 “Nekretnine, postrojenja i oprema” i MRS 41 “Poljoprivreda” - Poljoprivreda - Zasadi kao osnovna biološka sredstva (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Izmene MRS 27 “Pojedinačni finansijski izveštaji” - Metod udela u pojedinačnim finansijskim izveštajima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Izmene MRS 28 “Investicije u pridružene entitete i zajedničke poduhvate” i MSFI 10 “Konsolidovani finansijski izveštaji” - Prodaja ili unos imovine između investitora i njegovog pridruženog entiteta ili zajedničkog poduhvata (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Izmene MRS 28 “Ulaganja u pridružene entitete i zajedničke poduhvate”, MSFI 10 “Konsolidovani finansijski izveštaji” i MSFI 12 “Obelodanjivanje o učešćima u drugim entitetima” - Primena izuzeća od konsolidacije (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine);
- Izmene MSFI 11 “Zajednički aranžmani” - Računovodstveno obuhvatanje sticanja interesa u zajedničkim aranžmanima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine); i
- MSFI 14 “Regulatorni računi razgraničenja” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2016. godine).

(b) *Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke*

Sledeći novi i izmenjeni standardi i tumačenja standarda su objavljeni od strane IASB-a, odnosno IFRIC-a, ali nisu na snazi za godišnji izveštajni period koji počinje 1. januara 2016. godine. Oni nisu ranije usvojeni od strane Banke, ali je u toku procena njihovog uticaja na finansijske izveštaje od strane rukovodstva Banke. Banka namerava da usvoji ove standarde kada stupe na snagu.

- Izmene MRS 7 “Izveštaj o tokovima gotovine” - Inicijativa za obelodanjivanjima (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine);
- Izmene MRS 12 “Porezi na dobitak” - Priznavanje odloženih poreskih sredstava za neiskorišćene gubitke (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2017. godine);
- Izmene MRS 40 “Investicione nekretnine” u vezi transfera investicionih nekretnina (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Izmene MSFI 2 “Plaćanja zasnovana na akcijama” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Izmene MSFI 4 “Ugovori o osiguranju” u vezi sa primenom MSFI 9 “Finansijski instrumenti” (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)

2.1. Osnove za sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja (Nastavak)

(b) Novi standardi, tumačenja i izmene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu i koji nisu ranije usvojeni od strane Banke (Nastavak)

- MSFI 9 "Finansijski instrumenti" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine). MSFI 9 "Finansijski instrumenti" i kasnije dopune, zamenjuje zahteve MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje", u vezi s klasifikacijom i odmeravanjem finansijske imovine. Standard eliminiše postojeće kategorije iz MRS 39 - sredstva koja se drže do dospeća, sredstva raspoloživa za prodaju i krediti i potraživanja.

U skladu sa MSFI 9, finansijska sredstva će se klasifikovati u jednu od dve navedene kategorije prilikom početnog priznavanja: finansijska sredstva vrednovana po amortizovanom trošku ili finansijska sredstva vrednovana po fer vrednosti. Finansijsko sredstvo će se priznavati po amortizovanom trošku ako sledeća dva kriterijuma budu zadovoljena: sredstva se odnose na poslovni model čiji je cilj da se naplaćuju ugovoreni novčani tokovi i ugovoreni uslovi pružaju osnov za naplatu na određene datume novčanih tokova koji su isključivo naplata glavnice i kamate na preostalu glavicu. Sva ostala sredstva će se vrednovati po fer vrednosti.

S obzirom na prirodu poslovanja Banke, očekuje se da će primena standarda imati značajan uticaj na finansijske izveštaje Banke. Banka je u 2016. godini započela pripremu i aktivnosti u vezi sa implementacijom MSFI 9, kako bi isti u potpunosti primenila po njegovom stupanju na snagu.

- MSFI 15 "Prihodi iz ugovora sa klijentima" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Izmene MSFI 15 "Prihodi iz ugovora sa klijentima" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- Izmene različitih standarda (MSFI 1, MSFI 12 i MRS 28) koje su rezultat projekta godišnjeg unapređenja standarda "Ciklus 2014-2016", objavljenog od strane IASB-a u decembru 2016. godine, prvenstveno kroz otklanjanje nekonzistentnosti i pojašnjenje teksta (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine);
- IFRIC 22 "Transakcije u stranoj valuti i razmatranje avansa" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2018. godine); i
- MSFI 16 "Lizing" (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2019. godine).

Finansijski izveštaji Banke su iskazani u hiljadama dinara, osim ukoliko nije drugačije naznačeno. Dinar (RSD) je zvanična izveštajna i funkcionalna valuta u Republici Srbiji. Sve transakcije u valutama koje nisu funkcionalna valuta, tretiraju se kao transakcije u stranim valutama.

Banka je u sastavljanju priloženih finansijskih izveštaja primenila računovodstvene politike obelodanjene u Napomeni 3.

2.2. Uperedne informacije

Uperedne podatke čine finansijski izveštaji Banke za 2015. godinu, sastavljeni u skladu sa MSFI, koji su bili predmet revizije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PRIKAZIVANJE FINANSIJSKIH IZVEŠTAJA (Nastavak)**2.3. Stalnost poslovanja**

Priloženi finansijski izveštaji Banke su sastavljeni u skladu sa načelom stalnosti poslovanja, koje podrazumeva da će Banka nastaviti sa poslovanjem u predvidljivoj budućnosti, koja obuhvata period od najmanje dvanaest meseci od datuma finansijskih izveštaja.

Na dan 31. decembra 2016. godine, regulatorni kapital Banke izračunat u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2011, 6/2013, 51/2014 i 85/2016) iznosi RSD 1.331.500 hiljada, odnosno EUR 10.783.795 prema zvaničnom srednjem kursu na dan izveštavanja i iznad je minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona propisanog Zakonom o bankama ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 107/2005, 91/2010 i 14/2015).

S obzirom na visinu regulatornog kapitala na dan 31. decembra 2016. godine, rukovodstvo Banke je napravilo Plan upravljanja kapitalom u narednom periodu koji bi omogućio nesmetanu realizaciju poslovnih planova Banke i usaglašenost sa relevantnim propisima koji regulišu bankarsko poslovanje u Republici Srbiji. Vlasnik Banke, VTB Bank OAD, Sankt Peterburg, se i putem Pisma podrške obavezao da pruži Banci podršku i dostavi adekvatan obim sredstava, kao i da poveća kapital, ukoliko bude potrebno, a sve u cilju nastavka delatnosti Banke u bližoj budućnosti i poštovanje zahteva Narodne Banke Srbije.

Imajući u vidu prethodno navedeno, rukovodstvo smatra da Banka ima adekvatne resurse, kao i podršku vlasnika da nastavi sa poslovanjem u doglednoj budućnosti.

2.4. Korišćenje procenjivanja

Sastavljanje finansijskih izveštaja u skladu sa MSFI zahteva primenu izvesnih ključnih računovodstvenih procena. Ono, takođe, zahteva da rukovodstvo koristi svoje prosuđivanje u primeni računovodstvenih politika Banke. Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu odstupati od ovih procena.

Procene, kao i pretpostavke na osnovu kojih su izvršene procene, predmet su redovnih provera. Ukoliko se putem provera utvrdi da je došlo do promene u procenjenoj vrednosti, utvrđeni efekti se priznaju u finansijskim izveštajima u periodu kada je do promene došlo. Oblasti koje zahtevaju prosuđivanje većeg stepena ili veće složenosti, odnosno oblasti u kojima pretpostavke i procene imaju materijalni značaj za finansijske izveštaje obelodanjene su u Napomeni 4.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1. Prihodi i rashodi od kamata

Prihodi i rashodi od kamata, uključujući i zateznu kamatu i ostale prihode i ostale rashode vezane za kamatonosnu aktivu, odnosno kamatonosnu pasivu, obračunati su po načelu uzročnosti prihoda i rashoda i uslovima iz obligacionog odnosa, koji su definisani ugovorom između Banke i komitenta.

Za sve finansijske instrumente koji nose kamatu, prihodi ili rashodi po osnovu kamata knjiženi su u bilansu uspeha po efektivnoj kamatnoj stopi, koja predstavlja stopu koja precizno diskontuje procenjena buduća plaćanja ili primanja kroz očekivani životni vek finansijskog instrumenta ili, kada je to prikladno, u kraćem vremenskom periodu, na neto knjigovodstvenu vrednost finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza.

Obračun efektivne kamatne stope uključuje sve plaćene ili primljene naknade i troškove, koji su sastavni deo efektivne kamatne stope.

Naknade po osnovu odobrenih kredita se razgraničavaju na proporcionalnoj osnovi tokom perioda otplate kredita i priznaju u bilansu uspeha u okviru prihoda od kamata.

U slučaju da je vrednost finansijskog sredstva umanjena po osnovu gubitka usled obezvređenja, prihod od kamate nastavlja da se obračunava primenom efektivne kamatne stope korišćene za diskontovanje budućih novčanih tokova u svrhu merenja i izračunavanja gubitka usled obezvređenja.

Banka koristi pristup kojim nastavlja sa obračunom i priznavanjem kamate na obezvređene plasmane, kao i obračun ispravke vrednosti potraživanja po tom osnovu, uz naknadnu korekciju, u okviru bilansa uspeha (storno iskazanih rashoda po osnovu ispravke vrednosti potraživanja za kamatu i prihoda od kamata).

Rashodi kamata po depozitima razgraničavaju se i priznaju u bilansu uspeha u periodu na koji se odnose.

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija

Prihodi i rashodi od naknada i provizija nastali pružanjem, odnosno korišćenjem bankarskih usluga, priznaju se po načelu uzročnosti prihoda i rashoda, odnosno na obračunskoj osnovi i utvrđuju se za period kada su ostvareni, tj. kada je usluga pružena.

Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, izdate garancije i druge bankarske usluge.

Prihodi od naknada se mogu svrstati u dve kategorije:

/i/ Prihod od naknada po osnovu usluga koje se pružaju u određenom vremenskom periodu

Naknade dobijene za pružanje usluga tokom određenog perioda razgraničavaju se tokom perioda pružanja usluga.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.2. Prihodi i rashodi od naknada i provizija (Nastavak)

/iii/ Prihodi od naknada povezani sa izvršenjem određenog posla

Naknade ili komponente naknada koje su povezane sa izvršenjem određenog posla se priznaju pošto se ispune odgovarajući kriterijumi.

Prihodi i rashodi po osnovu naknada i provizija koji su sastavni deo efektivne kamatne stope finansijskog sredstva ili obaveze uključeni su u utvrđivanje efektivne kamatne stope i priznaju se u bilansu uspeha kao prihodi od kamata.

Prihodi od naknada i provizija za bankarske usluge priznaju se po načelu uzročnosti i utvrđuju za period kada su ostvareni odnosno kada je usluga pružena. Naknade i provizije prevashodno čine naknade za usluge platnog prometa, kupoprodaju deviza, naknade za vođenje računa kod Banke i druge bankarske usluge.

Naknade za izdavanje garancija i drugih jemstava se razgraničavaju na period trajanja garancije ili jemstva proporcionalnom metodom obračuna i priznaju u bilansu uspeha kao prihodi od naknada.

Ostali rashodi od naknada i provizija se uglavnom odnose na naknade po osnovu izvršenih transakcija i usluga i evidentiraju se u trenutku primanja usluge.

3.3. Preračunavanje stranih valuta

Stavke uključene u finansijske izveštaje Banke odmeravaju se korišćenjem valute primarnog privrednog okruženja u kome Banka posluje (funkcionalna valuta).

Finansijski izveštaji prikazani su u hiljadama dinara (RSD), koji predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izveštajnu valutu u Republici Srbiji.

Poslovne promene nastale u stranoj valuti su preračunate u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza, koji je važio na dan poslovne promene. Sredstva i obaveze iskazani u stranoj valuti na dan bilansa stanja preračunati su u dinare po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije koji je važio na taj dan (Napomena 39).

Pozitivne ili negativne kursne razlike nastale prilikom preračuna pozicija bilansa stanja iskazanih u stranoj valuti i prilikom poslovnih transakcija u stranoj valuti, evidentirane su u korist ili na teret bilansa uspeha kao prihodi i rashodi po osnovu kursnih razlika (Napomena 8).

Dobici i gubici koji nastaju prilikom preračuna finansijskih sredstava i obaveza sa ugovorenim valutnom klauzulom evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata valutne klauzule (Napomena 8).

Preuzete i potencijalne obaveze u stranoj valuti preračunate su u dinare po srednjem kursu utvrđenom na međubankarskom tržištu deviza na dan bilansa stanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.4. Finansijski instrumenti**

Finansijski instrumenti se inicijalno vrednuju po fer vrednosti, uvećanoj za troškove transakcija (izuzev finansijskih sredstava ili finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha), koji su direktno pripisivi nabavci ili emitovanju finansijskog sredstva ili finansijske obaveze.

Priznavanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se evidentiraju u bilansu stanja Banke od momenta kada se Banka ugovornim odredbama vezala za instrument.

Kupovina ili prodaja finansijskih sredstava na "regularan način" priznaje se primenom obračuna na datum izmirivanja.

Prestanak priznavanja finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva prestaju da se priznaju kada Banka izgubi kontrolu nad ugovorenim pravima nad tim instrumentima, što se dešava kada su prava korišćenja instrumenata realizovana, istekla, napuštena ili ustupljena.

Kada je Banka prenela prava na gotovinske prilive po osnovu sredstava ili je sklopila ugovor o prenosu, i pri tom nije niti prenela niti zadržala sve rizike i koristi u vezi sa sredstvom, niti je prenela kontrolu nad sredstvom, sredstvo se priznaje u onoj meri koliko je Banka angažovana u pogledu sredstva. Dalje angažovanje Banke, koje ima formu garancije na preneseno sredstvo, se vrednuje u iznosu originalne knjigovodstvene vrednosti sredstva ili iznosu maksimalne naknade koju bi Banka morala da isplati, u zavisnosti koji iznos je niži.

Finansijske obaveze prestaju da se priznaju kada je obaveza predviđena ugovorom ispunjena, otkazana ili istekla.

U slučaju gde je postojeća finansijska obaveza zamenjena drugom obavezom prema istom poveriocu, ali pod značajno promenjenim uslovima ili ukoliko su uslovi kod postojeće obaveze značajno izmenjeni, takva zamena ili promena uslova tretira se kao prestanak priznavanja prvobitne obaveze sa istovremenim priznavanjem nove obaveze, dok se razlika između prvobitne i nove vrednosti obaveze priznaje u bilansu uspeha.

Dobici na prvi dan

Kada se cena transakcije na neaktivnom tržištu razlikuje od fer vrednosti na osnovu ostalih uporedivih tržišnih transakcija u okviru istog instrumenta ili baziranih na tehnikama procenjivanja čiji varijabilni parametri obuhvataju samo podatke raspoložive na uporedivim tržištima, Banka odmah priznaje razliku između cene transakcije i fer vrednosti (dobitak na prvi dan) u bilansu uspeha.

Klasifikacija finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Banke vrši klasifikaciju finansijskih instrumenata pri inicijalnom priznavanju. Klasifikacija finansijskih instrumenata prilikom početnog priznavanja zavisi od svrhe zbog koje su finansijski instrumenti stečeni i njihovih karakteristika.

Banka je klasifikovala finansijska sredstva u sledeće kategorije: finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha, hartije od vrednosti koje se drže do dospeća, krediti i potraživanja i hartije od vrednosti raspoložive za prodaju.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

Naknadno vrednovanje finansijskih sredstava zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

3.4.1. Finansijska sredstva po fer vrednosti kroz bilans uspeha

Ova kategorija uključuje dve potkategorije finansijskih sredstava: ona koja se drže radi trgovanja i ona koja se vode po fer vrednosti kroz bilans uspeha.

Finansijska sredstva se klasifikuju kao sredstva za trgovanje ako su pribavljena radi prodaje ili ponovne kupovine u kratkom roku, radi ostvarivanja dobitaka iz kratkoročnih promena cena istih ili su derivati. Navedena sredstva se evidentiraju u bilansu stanja po fer vrednosti.

Svi dobitci i gubici koji nastaju prilikom vrednovanja i prodaje finansijskih sredstava po fer vrednosti iskazuju se u bilansu uspeha.

Banka na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine nije imala finansijska sredstva po fer vrednost kroz bilans uspeha iskazana u bilansu stanja.

3.4.2. Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća su finansijska sredstva sa fiksnim plaćanjima ili plaćanjima koja mogu da se utvrde i sa fiksnim dospećem, za koje Banka ima pozitivnu nameru i sposobnost da ih drži do dospeća.

Hartije od vrednosti koje se drže do dospeća sastoje se od državnih zapisa i ostalih dužničkih hartija od vrednosti (Napomena 17).

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti koje se drže do dospeća evidentiraju se po amortizovanoj vrednosti korišćenjem metoda efektivne kamatne stope, umanjenoj za ispravke vrednosti, odnosno gubitak po osnovu obezvređenja. Amortizovana vrednost obračunava se uzimajući u obzir sve diskonte ili premije pri kupovini u toku perioda dospeća.

Banka vrši individualnu procenu da bi utvrdila da li postoje objektivni dokazi o obezvređenju ulaganja u hartije od vrednosti koje se drže do dospeća.

Ukoliko postoje objektivni dokazi da je došlo do obezvređenja, iznos gubitka usled obezvređenja hartija od vrednosti koje se drže do dospeća obračunava se kao razlika između knjigovodstvene vrednosti ulaganja i sadašnje vrednosti očekivanih tokova gotovine eskontovanih po originalnoj kamatnoj stopi ulaganja i iskazuje se u bilansu uspeha kao rashod indirektnih otpisa plasmana.

Ukoliko u narednom periodu dođe do smanjenja iznosa procenjenog obezvređenja kao posledica nekog događaja koji je usledio nakon priznavanja obezvređenja, svaki iznos obezvređenja koji je prethodno priznat se umanjuje i efekti se evidentiraju u korist bilansa uspeha.

Prihodi po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se obračunavaju metodom efektivne kamatne stope i iskazuju se u okviru prihoda od kamata. Naknade koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se razgraničavaju i iskazuju kao pasivna vremenska razgraničenja i priznaju u korist bilansa uspeha tokom perioda trajanja instrumenta.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.3. Krediti i potraživanja

Kredit i potraživanja su nederivativna finansijska sredstva sa fiksnim ili odredivim isplata koja nisu kotirana na aktivnom tržištu. Kredit i plasmani bankama i komitentima odobreni od strane Banke evidentiraju se u bilansu stanja od momenta prenosa sredstava korisniku kredita.

Svi kredit i plasmani se inicijalno priznaju po fer vrednosti. Nakon početnog vrednovanja, kredit i plasmani bankama i komitentima se iskazuju u neatplaćenim iznosima plasmana, uzimajući u obzir sve popuste ili premije prilikom sticanja, umanjnim za iznose ispravki vrednosti po osnovu obezvređenja.

Amortizovana vrednost predstavlja iznos koji se priznaje nakon inicijalnog sticanja sredstva, umanjn za otplate glavnice i uvečan za obračunatu, a umanjn za naplaćenu kamatu primenom metode efektivne kamatne stope na razliku između inicijalnog iznosa i iznosa na dan dospeća i umanjn za ispravke vrednosti.

Kredit su iskazani u bilansu stanja u visini odobrenog plasmana, uključujući sva potraživanja od kamata, naknada i provizija kao i aktivna vremenska razgraničenja koja se odnose na razgraničena potraživanja po navednim osnovama, umanjn za otplaćenu glavicu, pasivna vremenska razgraničenja naknada koje ulaze u obračun efektivne kamatne stope i ispravku vrednosti koja se zasniva na proceni identifikovanih rizika za pojedinačne plasmane, kao i rizika za koje iskustvo Banke ukazuje da su sadržani u kreditnom portfoliju. Za procenu navednih rizika rukovodstvo Banke primenjuje interno usvojenu metodologiju.

Prihodi i potraživanja po osnovu obračunatih kamata na ove instrumente se evidentiraju u okviru prihoda od kamata, odnosno potraživanja od kamata. Kamate koje su deo efektivnog prinosa na ove instrumente se razgraničavaju i iskazuju kao pasivna vremenska razgraničenja i priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od kamata tokom perioda trajanja instrumenta.

Kredit u dinarima, za koje je ugovorena zaštita od rizika vezivanjem za kurs dinara u odnosu na EUR ili USD, revalorizovani su u skladu sa konkretnim ugovorom za svaki kredit. Razlika između vrednosti neatplaćene glavnice i iznosa obračunatog primenom valutne klauzule iskazana je u okviru datih kredita i depozita.

Dobici i gubici nastali po osnovu primene valutne klauzule evidentiraju se u bilansu uspeha u korist prihoda, odnosno rashoda od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule.

Obezvređenje kredita i rezervisanja za rizike

U skladu sa internom politikom Banke, na svaki izveštajni datum Banka procenjuje da li postoji objektivan dokaz umanjnjenja (obezvređenja) vrednosti finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava.

Gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva i kada isti utiču na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koji mogu biti pouzdano procenjeni.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.3. Krediti i potraživanja (Nastavak)

Obezvredjenje kredita i rezervisanja za rizike (Nastavak)

Indikatori na osnovu kojih Banka određuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju kredita i plasmana uključuju sledeće:

- kašnjenja u plaćanju ugovorene otplate glavnice ili kamate;
- finansijske poteškoće dužnika, uključujući i mogućnost bankrotstva ili nekog drugog vida finansijske reorganizacije dužnika;
- kršenje ugovornih obaveza;
- pogoršanje konkurentne pozicije dužnika;
- smanjenje vrednosti instrumenata obezbeđenja kredita; i
- druge pokazatelje koji ukazuju da postoji merljivo smanjenje budućih tokova gotovine, kao što su promene u nacionalnim i ekonomskim uslovima koji su u neposrednoj vezi sa neizvršenjem ugovorenih obaveza.

Shodno usvojenoj politici, Banka prvo procenjuje da li postoji objektivan dokaz o obezvređenju za pojedinačno finansijsko sredstvo koje je pojedinačno značajno, i pojedinačno ili grupno za finansijska sredstva koja nisu pojedinačno značajna. Ukoliko Banka utvrdi da ne postoji objektivan dokaz o obezvređenju za pojedinačno finansijsko sredstvo, bilo da je značajno ili ne, navedeno sredstvo Banka uključuje u grupu finansijskih sredstava sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika i grupno ih procenjuje za obezvređenje.

Sredstva koja se pojedinačno procenjuju za obezvređenje i za koja se gubitak pri obezvređenju priznaje ili nastavlja da se priznaje, ne uključuju se u grupno procenjivanje obezvređenja. Ukoliko postoji objektivni dokaz da je nastao gubitak zbog umanjenja vrednosti, iznos gubitka se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti kredita i njegove nadoknadive vrednosti, koja predstavlja sadašnju vrednost procenjenih budućih tokova gotovine, diskontovanih po originalnoj efektivnoj kamatnoj stopi za to finansijsko sredstvo. Ukoliko kredit ima varijabilnu kamatnu stopu, koristi se tekuća efektivna kamatna stopa. Kalkulacija sadašnje vrednosti procenjenih budućih tokova gotovine finansijskog sredstva obezbeđenog kolateralom reflektuje tokove gotovine koji mogu nastati po osnovu realizacije instrumenta obezbeđenja plaćanja.

Za potrebe grupne procene obezvređenja, finansijska sredstva se grupišu na osnovu sličnih karakteristika kreditnog rizika i internog sistema klasifikacije Banke po vrsti sredstva, industrijskoj grani, statusu dospelih a nenaplaćenih kredita i sl. Budući tokovi gotovine za grupu finansijskih sredstava koja se kolektivno klasifikuju i procenjuju za obezvređenje utvrđuju se na osnovu iskustva Banke o prethodnim, istorijskim gubicima za sredstva sa sličnim karakteristikama kreditnog rizika.

Podaci o istoriji ostvarivanja gubitaka za svrhe grupne procene obezvređenja sredstava se koriguju na osnovu trenutno dostupnih podataka koji odražavaju efekte tekućeg stanja koje je uticalo na period u kome je iskustvo u ostvarivanju gubitaka stečeno, kao i da bi se otklonili efekti uslova iz prethodnog perioda koji trenutno ne postoje.

Banka redovno proverava i preispituje metodologiju i pretpostavke korišćene za procenu budućih tokova gotovine kako bi se smanjile razlike između procenjenih gubitaka i stvarno nastalih gubitaka.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.3. Krediti i potraživanja (Nastavak)

Obezvredjenje kredita i rezervisanja za rizike (Nastavak)

Knjigovodstvena vrednost sredstva se smanjuje korišćenjem računa ispravke vrednosti, a gubici nastali po osnovu obezvređenja kredita i potraživanja, kao i ostalih finansijskih sredstava vrednovanih po amortizovanoj vrednosti, evidentiraju se u bilansu uspeha kao rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki (Napomena 10).

Kreditni i sa njima povezana ispravka vrednosti se u potpunosti isknižavaju kada ne postoje realni izgledi da će sredstva u budućnosti biti nadoknađena i kada su kolaterali realizovani ili je izvršen prenos kolaterala na Banku.

Ukoliko tokom narednog perioda dođe do smanjenja iznosa priznatog gubitka usled obezvređenja, koje nastaje kao posledica nekog događaja koji se odigrao nakon ranije priznatog obezvređenja, prethodno priznat gubitak po osnovu obezvređenja se smanjuje korigovanjem računa ispravke vrednosti, a iznos korekcije se priznaje u bilansu uspeha kao prihod po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki (Napomena 10).

Otpis nenaplativih potraživanja vrši se na osnovu odluka suda, Upravnog odbora, Skupštine Banke ili Izvršnog odbora Banke kada nema realne mogućnosti za naplatu i kada su svi instrumenti obezbeđenja naplate kredita aktivirani.

3.4.4. Reprogramirani krediti

Kada je u mogućnosti, Banka radije reprogramira kredite nego što realizuje sredstva obezbeđenja. To može da podrazumeva produženje roka otplate, kao i nove uslove kreditiranja. Nakon izmene uslova, ne smatra se da je kredit dospeo, ali ako nakon restrukturiranja postoji dokaz o obezvređenju potraživanja klijentu se dodeljuje status neizmirenja obaveza. Rukovodstvo kontinuirano kontroliše reprogramirane kredite kako bi se osiguralo ispunjenje svih kriterijuma, kao i budućih plaćanja.

3.4.5. Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju

Hartije od vrednosti koje su namenjene da se drže na neodređeni vremenski period, a koje mogu biti prodane usled potrebe za obezbeđenjem likvidnosti ili izmena u kamatnim stopama, kursovima stranih valuta ili cena kapitala, klasifikuju se kao "hartije od vrednosti raspoložive za prodaju".

Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju obuhvataju instrumente kapitala drugih pravnih lica i druge hartije od vrednosti raspoložive za prodaju.

Nakon inicijalnog priznavanja, hartije od vrednosti raspoložive za prodaju se iskazuju po fer vrednosti. Fer vrednost hartija od vrednosti koje se kotiraju na berzi zasniva se na tekućim cenama ponude.

Nerealizovani dobitci i gubici po osnovu hartija raspoloživih za prodaju evidentiraju se u okviru revalorizacionih rezervi, dok se hartija od vrednosti ne proda, naplati ili na drugi način realizuje, ili dok ta hartija od vrednosti nije obezvređena. Kada se hartije od vrednosti raspoložive za prodaju otuđe, ili kada im se umanja vrednost, kumulirane korekcije fer vrednosti priznate u okviru kapitala evidentiraju se u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.5. Hartije od vrednosti raspoložive za prodaju (Nastavak)

Učešća u kapitalu drugih pravnih lica koja nemaju kotiranu tržišnu cenu na aktivnom tržištu i za koje su ostali metodi razumnog procenjivanja neodgovarajući, izuzeta su od vrednovanja po tržišnoj vrednosti i iskazuju se po nabavnoj vrednosti umanjenoj za ispravku vrednosti.

Kada su u pitanju učešća u kapitalu i ostale hartije od vrednosti raspoložive za prodaju, Banka na dan bilansa stanja vrši procenu da li postoje objektivni dokazi da je jedno ili više ulaganja obezvređeno.

U slučaju učešća u kapitalu drugih pravnih lica klasifikovanih kao raspoloživih za prodaju, u objektivne dokaze se svrstava značajan ili prolongiran pad fer vrednosti ulaganja ispod nabavne vrednosti.

Kada postoje dokazi o obezvređenju, kumulativni gubitak, vrednovan kao razlika između nabavne cene i tekuće fer vrednosti, umanjen za bilo koji gubitak usled obezvređenja tog ulaganja, koje je prethodno priznato na teret bilansa uspeha, se uklanja iz kapitala i priznaje se na teret bilansa uspeha. Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu se ne ukidaju preko bilansa uspeha, već se povećanje fer vrednosti, nakon priznatog obezvređenja, priznaje direktno u korist kapitala. Ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja učešća u kapitalu, koja se ne kotiraju na aktivnom tržištu i čija se fer vrednost ne može pouzdano utvrditi, se procenjuju kao razlika između njihove knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova gotovine, priznaju se na teret bilansa uspeha i ne ukidaju do prestanka priznavanja sredstava.

Dobici i gubici po osnovu prodaje ovih hartija od vrednosti evidentiraju se u bilansu uspeha u okviru dobitka/gubitka po osnovu prodaje hartija od vrednosti koje su raspoložive za prodaju.

U slučaju dužničkih instrumenata koji su klasifikovani kao raspoloživi za prodaju, obezvređenje se procenjuje na osnovu istih kriterijuma kao i za finansijska sredstva koja se iskazuju po amortizovanoj nabavnoj vrednosti. Ukoliko se, u narednoj godini, fer vrednost dužničkog instrumenta poveća i ukoliko se taj rast može objektivno povezati sa događajem koji se desio nakon što je gubitak usled obezvređenja priznat na teret bilansa uspeha, gubitak usled obezvređenja se ukida u korist bilansa uspeha.

Banka na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine nije imala hartije od vrednosti raspoložive za prodaju iskazane u bilansu stanja.

3.4.6. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze

Izdati finansijski instrumenti ili njihove komponente se klasifikuju kao obaveze kada suština ugovornog odnosa ukazuje da Banka ima obavezu ili da isporuči gotovinu ili neko drugo finansijsko sredstvo imaocu, ili da ispuni obavezu na drugačiji način od razmene gotovine ili drugog finansijskog sredstva za fiksni broj sopstvenih akcija.

Komponente složenih finansijskih instrumenata, koje sadrže i elemente obaveza i elemente kapitala, iskazuju se posebno, pri čemu se komponenti kapitala dodeljuje ostatak vrednosti po odbitku iznosa koji je posebno određen kao fer vrednost komponente obaveza na dan izdavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.4. Finansijski instrumenti (Nastavak)

3.4.6. Izdati finansijski instrumenti i ostale finansijske obaveze (Nastavak)

Naknadno vrednovanje finansijskih obaveza zavisi od njihove klasifikacije, kao što sledi:

Depoziti banaka i komitenata

Depoziti banaka i komitenata, kao i ostale kamatonosne finansijske obaveze se prvobitno priznaju po fer vrednosti, umanjenoj za nastale transakcione troškove, izuzev finansijskih obaveza koje se vrednuju po fer vrednosti kroz bilans uspeha. Nakon početnog priznavanja, kamatonosni depoziti i krediti se iskazuju po amortizovanoj vrednosti.

Obaveze po kreditima

Obaveze po kreditima se inicijalno priznaju po fer vrednosti umanjenoj za nastale transakcione troškove. Obaveze po kreditima se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti, korišćenjem efektivne kamatne stope.

Obaveze po kreditima se klasifikuju kao tekuće obaveze, osim ukoliko Banka nema bezuslovno pravo da izmiri obavezu za najmanje 12 meseci nakon datuma izveštavanja.

Obaveze iz poslovanja

Obaveze prema dobavljačima i ostale tekuće obaveze vrednuju se po amortizovanoj vrednosti, što zbog kratkoročne prirode ovih obaveza odgovara njihovoj nominalnoj vrednosti.

3.4.7. Reklasifikacija finansijskih sredstava

MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje" propisuje uslove pod kojima se finansijska sredstva mogu reklasifikovati. Finansijska sredstva se reklasifikuju iz kategorije u kategoriju u zavisnosti od toga da li ispunjavaju kriterijume za prebacivanje u drugu kategoriju i od namere rukovodstva Banke u vezi sa određenim finansijskim sredstvom.

Finansijska sredstva osim kredita i potraživanja mogu da se reklasifikuju van kategorije po fer vrednosti kroz bilans uspeha samo u retkim okolnostima. Finansijsko sredstvo se reklasifikuje po svojoj fer vrednosti na dan reklasifikacije. Fer vrednost finansijskog sredstva na datum reklasifikacije postaje njegova nova nabavna vrednost ili amortizovana vrednost, kako je primenjivo, a nijedan dobitak ili gubitak već priznat u bilansu uspeha se ne stornira.

3.4.8. Prebijanje finansijskih sredstava i finansijskih obaveza

Finansijska sredstva i finansijske obaveze se prebijaju, a razlika između njihovih suma se priznaje u bilansu stanja ako, i samo ako, postoji zakonom omogućeno pravo da se izvrši prebijanje priznatih iznosa i postoji namera da se isplata izvrši po neto osnovu, ili da se istovremeno proda sredstvo i izmiri obaveza.

3.5. Derivati

Derivati se priznaju po fer vrednosti i evidentiraju kao sredstva, ako je njihova fer vrednost pozitivna, ili kao obaveze, ako je njihova fer vrednost negativna. Promene fer vrednosti derivata se priznaju u bilansu uspeha.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.6. Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki

Rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki se utvrđuje u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016 i 91/2016).

Ukupna potraživanja od jednog dužnika (bilansna aktiva i vanbilansne stavke koje se klasifikuju) klasifikuju se u kategorije A, B, V, G i D, na osnovu kriterijuma blagovremenosti, odnosno docnje u izmirivanju obaveza prema Banci, na osnovu procene njegovog finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti i na osnovu kvaliteta pribavljenih sredstava obezbeđenja. Sva potraživanja od istog dužnika klasifikuju se u jednu kategoriju, koja se određuje na osnovu potraživanja koje je najnepovoljnije klasifikovano, izuzev potraživanja koja su obezbeđena prvoklasnim ili adekvatnim sredstvom obezbeđenja.

Na osnovu klasifikacije potraživanja, a u skladu sa navedenom odlukom Narodne banke Srbije, rezerva za procenjene gubitke obračunava se na osnovicu za obračun ove rezerve primenom sledećih procenata: A - 0%, B - 2%, V - 15%, G - 30% i D - 100%.

Osnovicu za obračun rezerve za procenjene gubitke predstavlja bruto knjigovodstvena vrednost potraživanja umanjena za: neiskorišćeni iznos okvirnih kredita i ostalih plasmana koje Banka može bezuslovno ili bez prethodne najave otkazati ili za koje je ugovoreno pravo Banke da jednostrano raskine ugovor usled pogoršanja finansijskog stanja, odnosno kreditne sposobnosti dužnika; 80% neiskorišćenog iznosa okvirnih i ostalih plasmana sa efektivnim rokom dospeća do godinu dana; 50% neiskorišćenog iznosa okvirnih i ostalih plasmana sa efektivnim rokom dospeća dužim od godinu dana i 50% vrednosti licitacionih i tenderskih garancija, garancija za dobro izvršenje posla, carinskih garancija i garancija za izmirenje obaveza, kao i činidbenih garancija.

Banka je svojim unutrašnjim aktom odredila kriterijume i metodologiju za utvrđivanje rezerve za procenjene gubitke u skladu sa navedenom Odlukom Narodne banke Srbije, na osnovu procene finansijskog stanja i kreditne sposobnosti dužnika, docnje dužnika u izmirenju obaveza i kvaliteta instrumenata obezbeđenja plaćanja.

Potrebna rezerva za procenjene gubitke predstavlja zbir pozitivnih razlika između rezerve za procenjene gubitke obračunate u skladu sa gorenavedenom odlukom i utvrđenog iznosa ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama na nivou dužnika, koja su u skladu sa računovodstvenom politikom Banke obelodanjenom u Napomeni 3.4.3. iskazana na teret rashoda u bilansu uspeha (Napomena 10).

Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama predstavlja odbitnu stavku od kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke. Banka je dužna da u svakom trenutku održava kapital na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je Banka izložena i da se pokazatelj adekvatnosti kapitala održava na nivou koji nije ispod 12%.

Banka je procenjeni iznos potrebne rezerve na dan 31. decembra 2016. godine i 2015. godine obelodanila kao odbitnu stavku od kapitala (Napomena 36).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7. Gotovina i gotovinski ekvivalenti

Gotovinu čine gotovina u blagajni i depoziti po viđenju (žiro račun i devizni računi) kod banaka u zemlji i inostranstvu, a gotovinske ekvivalente čine kratkoročna visokolikvidna ulaganja koja se mogu neposredno unovčiti uz beznačajni rizik smanjenja vrednosti, depoziti kod Narodne banke Srbije i kratkoročne hartije od vrednosti koje se mogu refinansirati kod Narodne banke Srbije.

Gotovina i gotovinski ekvivalenti za potrebe izveštaja o tokovima gotovine uključuju novac u blagajni, žiro račun kod Narodne banke Srbije i tekuće račune kod drugih banaka i instrumente u postupku naplate.

3.8. Repo poslovi

Hartije od vrednosti kupljene po ugovoru kojim je utvrđeno da će se ponovo prodati na tačno određeni dan u budućnosti su priznate u bilansu stanja. Plaćena gotovina po tom osnovu, uključujući dospelu kamatu, se priznaje u bilansu stanja. Razlika između kupovne cene i cene po ponovnoj prodaji se tretira kao prihod po osnovu kamate i dospeva tokom trajanja ugovora.

3.9. Nematerijalna ulaganja

Nematerijalna ulaganja se inicijalno priznaju po nabavnoj vrednosti.

Nakon početnog priznavanja, nematerijalna ulaganja se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjenja vrednosti sredstava.

Nematerijalna ulaganja se sastoje od softvera, licenci i ostalih nematerijalnih ulaganja.

Korisanje veka upotrebe nematerijalnih ulaganja se procenjuje kao ograničen ili neograničen. Nematerijalna ulaganja sa ograničenim vekom trajanja se amortizuju tokom korisnog veka upotrebe. Period i metod amortizacije za nematerijalna ulaganja sa ograničenim vekom upotrebe se proveravaju najmanje jednom godišnje, na kraju finansijske godine.

Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe ili očekivanom obrascu potrošnje budućih ekonomskih koristi sadržanih u sredstvu se obuhvataju tako što se promeni period ili metod amortizacije i tretiraju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Troškovi amortizacije nematerijalnih ulaganja sa ograničenim vekom trajanja se priznaju na teret bilansa uspeha (Napomena 12).

Amortizacija nematerijalnih ulaganja se obračunava korišćenjem proporcionalne metode kako bi se njihovi troškovi raspodelili u toku sledećeg procenjenog veka upotrebe:

- Licence za softvere 3 do 5 godina
- Ostala nematerijalna ulaganja 3 do 5 godina

Izdaci vezani za razvoj ili održavanje kompjuterskih softverskih programa priznaju se kao trošak u periodu kada nastanu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.10. Nekretnine, postrojenja i oprema**

Početno vrednovanje stavki nekretnina, postrojenja i opreme vrši se po nabavnoj vrednosti, koja uključuje i sve troškove koji se direktno pripisuju dovođenju sredstva na lokaciju i u stanje koje je neophodno da bi sredstvo moglo funkcionisati.

Nakon početnog priznavanja, nekretnine, postrojenja i oprema se iskazuju po nabavnoj vrednosti umanjenoj za akumuliranu ispravku vrednosti i eventualne gubitke po osnovu umanjenja vrednosti sredstava.

Nekretnine, postrojenja i opremu Banke na dan 31. decembra 2016. godine čine oprema i ulaganja u tuđa osnovna sredstva.

Naknadni troškovi se uključuju u nabavnu vrednost sredstva ili se priznaju kao posebno sredstvo, samo kada postoji verovatnoća da će Banka u budućnosti imati ekonomsku korist od tog sredstva i ako se njegova vrednost može pouzdano utvrditi.

Svi drugi troškovi tekućeg održavanja terete bilans uspeha perioda u kome su nastali.

Amortizacija se ravnomerno obračunava na nabavnu vrednost osnovnih sredstava, primenom sledećih propisanih godišnjih stopa, s ciljem da se sredstva u potpunosti otpišu u toku njihovog korisnog veka trajanja:

- Kompjuterska oprema do 4 godine
- Ostala oprema 7 do 14 godina

Korisni vek upotrebe sredstva se revidira i po potrebi koriguje na datum svakog bilansa stanja. Promene u očekivanom korisnom veku upotrebe sredstava obuhvataju se kao promene u računovodstvenim procenama.

Obračun amortizacije opreme počinje od narednog meseca u odnosu na mesec u kojem je osnovno sredstvo stavljeno u upotrebu. Obračun amortizacije se ne vrši za investicije u toku.

Obračunati trošak amortizacije priznaje se kao rashod perioda u kome je nastao (Napomena 12).

Obračun amortizacije nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme za poreske svrhe vrši se u skladu sa Zakonom o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015 i 112/2015) i Pravilnikom o načinu razvrstavanja stalnih sredstava po grupama i načinu utvrđivanja amortizacije za poreske svrhe ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 116/2004 i 99/2010), što rezultira u odloženim porezima (Napomena 14).

Dobici ili gubici koji se javljaju prilikom rashodovanja ili prodaje opreme priznaju se na teret ili u korist bilansa uspeha, kao deo ostalih poslovnih prihoda ili ostalih rashoda, i to u visini razlike između novčanog priliva i knjigovodstvene vrednosti sredstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.11. Obezvredenje nefinansijske imovine**

Saglasno usvojenoj računovodstvenoj politici, na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i nekretnine, postrojenja i oprema Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknativ iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja.

Ukoliko je nadoknativ iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknativne vrednosti, koju predstavlja vrednost veća od fer vrednosti sredstva umanjene za troškove prodaje i vrednosti u upotrebi. Gubitak zbog obezvređenja se priznaje u iznosu razlike na teret rashoda saglasno MRS 36 "Umanjenje vrednosti imovine".

Nefinansijska sredstva (osim goodwill-a) kod kojih je došlo do umanjenja vrednosti se revidiraju na svaki izveštajni period zbog mogućeg ukidanja efekata umanjenja vrednosti.

3.12. Sredstva stečena naplatom potraživanja

Imovina nad kojom je preuzeto vlasništvo u procesu povraćaja obezvređenih kredita prikazuje se u okviru Ostalih sredstava. Sredstva stečena naplatom potraživanja se privremeno drže u svrhu likvidacije i iskazuju se po iznosu nižem od knjigovodstvene i fer vrednosti umanjene za troškove prodaje.

3.13. Stalna sredstva namenjena prodaji

Stalno sredstvo (ili raspoloživa grupa sredstava) priznaje se kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ako Banka očekuje da će njegovu knjigovodstvenu vrednost povratiti kroz prodaju, a ne kroz nastavak korišćenja za obavljanje delatnosti, i kada su ispunjeni opšti kriterijumi za priznavanje u skladu za zahtevima MSFI 5 "Stalna imovina koja se drži za prodaju i prestanak poslovanja".

Stalno sredstvo se klasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji ako su ispunjeni sledeći kriterijumi:

- sredstvo (ili grupa sredstava) je raspoloživa za neposrednu prodaju u stanju u kome se trenutno nalazi;
- postoji usvojeni plan prodaje stalnih sredstava i započeto je sa aktivnostima na ostvarenju plana prodaje;
- postoji aktivno tržište za takvo sredstvo i sredstvo je aktivno prisutno na tom tržištu; i
- verovatnoća prodaje je vrlo velika, odnosno postoji očekivanje da će prodaja biti realizovana u roku od godinu dana od dana klasifikacije sredstva kao stalnog sredstva namenjenog prodaji.

Stalna sredstva klasifikovana kao sredstva namenjena prodaji vrednuju se po nižoj vrednosti od knjigovodstvene (sadašnje) vrednosti i tržišne (fer) vrednosti umanjene za troškove prodaje.

Od momenta klasifikacije sredstva kao stalnog sredstva namenjenog prodaji, prestaje se sa obračunom amortizacije za ova sredstva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.13. Stalna sredstva namenjena prodaji (Nastavak)

Ukoliko dođe do promene plana prodaje, stalno sredstvo prestaje da se klasifikuje kao stalno sredstvo namenjeno prodaji i u tom slučaju, stalno sredstvo se vrednuje po nižoj od sledeće dve vrednosti:

- knjigovodstvene vrednosti sredstva pre nego što je stalno sredstvo klasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji, usklađene za obračunatu amortizaciju i obezvređenje koje bi bilo priznato da stalno sredstvo nije bilo klasifikovano kao stalno sredstvo namenjeno prodaji; i
- nadoknadive vrednosti na datum naknadne odluke da se sredstvo ne proda.

Dobici i gubici od otuđenja stalnih sredstava namenjenih prodaji iskazuju se tako što se od priliva od otuđenja (prodajne cene) oduzimaju knjigovodstvena vrednost sredstva i dogovarajući troškovi prodaje.

3.14. Lizing

Sagledavanje da li je određeni ugovor lizing ili sadrži elemente lizinga se zasniva na suštini ugovora i zahteva procenu da li ispunjenje ugovora zavisi od upotrebe određenog sredstva ili grupe sredstava i da li ugovor podrazumeva prenos prava korišćenja sredstava.

Postoje dve osnovne vrste lizinga:

(a) *Finansijski lizing - Banka kao zakupac*

Finansijski lizing, kojim se u suštini na Banku prenose svi rizici i koristi koji proizilaze iz vlasništva nad predmetom lizinga, se kapitalizuje na početku lizinga, po nižoj od fer vrednosti predmeta lizinga ili sadašnje vrednosti minimalnih plaćanja lizinga, i priznaje se u okviru osnovnih sredstava sa odgovarajućom obavezom prema zakupodavcu koja se iskazuje u okviru ostalih obaveza.

Ukoliko nije izvesno da će Banka do kraja trajanja lizinga steći vlasništvo nad predmetom lizinga, taj predmet se u potpunosti amortizuje tokom trajanja lizinga ili njegovog korisnog veka trajanja, u zavisnosti od toga koji je period kraći.

Lizing rate se raspoređuju na finansijski rashod i smanjenje obaveze po osnovu lizinga kako bi se ostvarila konstantna kamatna stopa na preostali iznos obaveza. Finansijski rashodi se priznaju direktno na teret bilansa uspeha u okviru rashoda od kamata.

Banka na dan 31. decembra 2016. godine nema sredstva uzeta u finansijski lizing.

(b) *Operativni lizing - Banka kao zakupac*

Zakup sredstava kod kojih su sve koristi i rizici u vezi sa vlasništvom zadržani kod zakupodavca, odnosno nisu preneti na zakupca, evidentiran je kao operativni lizing.

Plaćanja poslovnog zakupa, priznaju se kao rashod perioda u bilansu uspeha po proporcionalnom metodu (u momentu njihovog nastanka) tokom perioda trajanja zakupa (Napomena 13).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.15. Rezervisanja, potencijalne obaveze i potencijalna sredstva**

Rezervisanja se priznaju i vrše kada Banka ima sadašnju obavezu, zakonsku ili izvedenu, kao rezultat prošlih događaja i kada je verovatno da će doći do odliva resursa kako bi se izmirila obaveza i kada se može pouzdano proceniti iznos obaveze (Napomena 27).

Radi održavanja najbolje moguće procene rezervisanja se razmatraju, utvrđuju i ako je potrebno koriguju na svaki izveštajni datum. Rezervisanje se odmerava po sadašnjoj vrednosti očekivanih izdataka za izmirenje obaveze, primenom diskontne stope koja odražava tekuću tržišnu procenu vremenske vrednosti novca.

Kada više nije verovatan odliv ekonomskih koristi radi izmirenja zakonske ili izvedene obaveze rezervisanje se ukida u korist prihoda. Rezervisanje se prati po vrstama i može da se koristi samo za izdatke za koje je prvobitno bilo priznato. Rezervisanje se ne priznaje za buduće poslovne gubitke.

Potencijalne obaveze se ne priznaju u finansijskim izveštajima. Potencijalne obaveze se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Banka ne priznaje potencijalna sredstva u finansijskim izveštajima. Potencijalna sredstva se obelodanjuju u napomenama uz finansijske izveštaje ukoliko je prilikom ekonomskih koristi verovatan.

3.16. Subordinirane obaveze

Uzeti krediti na koje se plaća kamata i subordinirane obaveze klasifikuju se kao ostale finansijske obaveze i inicijalno se priznaju po fer vrednosti umanjenom za pripadajuće troškove. Naknadno vrednovanje vrši se po amortizovanoj vrednosti tokom perioda trajanja obaveze metodom efektivne kamatne stope.

3.17. Kapital

Kapital se sastoji od akcijskog kapitala (običnih akcija), akumuliranog gubitka i gubitka tekućeg izveštajnog perioda (Napomena 29).

3.18. Primanja zaposlenih**(a) Porezi i doprinosi za obavezno socijalno osiguranje**

U skladu sa propisima koji se primenjuju u Republici Srbiji, Banka je obavezna da uplaćuje porez, kao i doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih i na teret poslodavca u iznosima koji se obračunavaju primenom zakonom propisanih stopa.

Banka ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Banka nije u obavezi da zaposlenima isplaćuje naknade koje predstavljaju obavezu Penzionog fonda Republike Srbije.

Porezi i doprinosi koji se odnose na definisane planove naknada po osnovu zarada evidentiraju se kao rashod perioda na koji se odnose.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.18. Primanja zaposlenih (Nastavak)

(b) Obaveze po osnovu ostalih naknada - Otpremnine prilikom odlaska u penziju

U skladu sa Zakonom o radu, Banka ima obavezu isplate naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju u iznosu od dve prosečne bruto zarade u Republici Srbiji prema poslednjem objavljenom podatku republičkog organa nadležnog za statistiku. Troškovi i obaveze po osnovu ovih planova nisu obezbeđeni fondovima.

Rezervisanja po osnovu ovih naknada i sa njima povezani troškovi se priznaju u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih gotovinskih tokova primenom aktuarske metode projektovanja po jedinici prava (Napomena 27). Troškovi prethodno izvršenih usluga priznaju se u bilansu uspeha kada nastanu, dok se aktuarski dobici i gubici priznaju u izveštaju o ostalom rezultatu.

Dugoročne obaveze Banke po osnovu rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju nakon ispunjenja propisanih uslova u skladu sa Zakonom o radu na dan 31. decembra 2016. godine utvrđene su uz sledeće pretpostavke:

- Diskontna stopa	4,0%
- Godišnji rast zarada	2,5%
- Stopa fluktuacije zaposlenih	3,0%
- Stopa invalidnosti	0,1%
- Tablice mortaliteta (RZS) za godine	2010 - 2012

(c) Kratkoročna, plaćena odsustva

Akumulirana plaćena odsustva mogu da se prenose i koriste u narednim periodima, ukoliko u tekućem periodu nisu iskorišćena u potpunosti. Očekivani troškovi plaćenih odsustava se priznaju u iznosu akumuliranih neiskorišćenih prava na dan bilansa, za koja se očekuje da će biti iskorišćena u narednom periodu. U slučaju neakumuliranog plaćenog odsustva, obaveza ili trošak se ne priznaju do momenta kada se odsustvo iskoristi.

Banka nema sopstvene penzione fondove, niti opcije za isplate zaposlenima u vidu akcija i po tom osnovu nema identifikovane obaveze na dan 31. decembra 2016. godine.

3.19. Finansijske garancije

U uobičajenom toku poslovanja, Banka odobrava finansijske garancije koje se sastoje od plativih i činidbenih garancija, akreditiva, akcepta menica i drugih poslova jemstva. Finansijske garancije su ugovori koji obavezuju izdavaoca garancije da izvrši plaćanje ili nadoknadi gubitak korisniku garancije, nastao ukoliko određeni poverilac blagovremeno ne izvrši svoje obaveze u skladu sa uslovima predviđenim ugovorom.

Finansijske garancije se inicijalno priznaju u finansijskim izveštajima po fer vrednosti na datum kada je garancija data. Nakon inicijalnog priznavanja, obaveze Banke koje proističu iz finansijskih garancija se vrednuju u iznosu amortizovane naknade ili najbolje procene izdataka neophodnih da bi se izmirila finansijska obaveza koja nastaje kao rezultat garancije, u zavisnosti koji je iznos viši.

Povećanje obaveza koje se odnosi na finansijske garancije se priznaje u bilansu uspeha. Prilježene naknade se priznaju u korist bilansa uspeha u okviru prihoda od naknada i provizija ravnomerno tokom perioda trajanja garancije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.20. Poslovi u ime i za račun trećih lica**

Sredstva po poslovima u ime i za račun trećih lica, kojima Banka upravlja uz naknadu, uključena su u vanbilansnu evidenciju Banke. Banka po navedenim plasmanima ne snosi nikakav rizik.

3.21. Porezi i doprinosi**(a) Porez na dobitak***Tekući porez*

Porez na dobitak se obračunava i plaća u skladu sa odredbama Zakona o porezu na dobit pravnih lica Republike Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015 i 112/2015) i relevantnim podzakonskim aktima.

Porez na dobitak obračunava se primenom stope od 15% na poresku osnovicu iskazanu u poreskom bilansu (2015. godina: 15%), nakon čega se može umanjiti za utvrđene poreske kredite.

Poreski bilans se predaje u roku od 180 dana od dana isteka perioda za koji se utvrđuje poreska obaveza. Banka tokom godine porez na dobitak plaća u vidu mesečnih akontacija, čiju visinu utvrđuje na osnovu poreske prijave za prethodnu godinu.

Shodno Zakonu o izmenama i dopunama Zakona o porezu na dobit pravnih lica ("Službeni glasnik Republike Srbije" br. 108/2013), počev od utvrđivanja poreza na dobitak za 2014. godinu, poreski obveznici više ne mogu da koriste poresku olakšicu u vidu poreskog kredita po osnovu ulaganja u osnovna sredstva. Poreski obveznik koji je do 31. decembra 2013. godine ostvario pravo na poreski podsticaj - poreski kredit i iskazao podatke u poreskom bilansu i poreskoj prijavi za 2013. godinu, može to pravo da koristi do isteka roka propisanog Zakonom (ne duže od deset godina).

Poreski propisi u Republici Srbiji ne dozvoljavaju da se poreski gubici iz tekućeg perioda iskoriste kao osnova za povraćaj poreza plaćenog u određenom prethodnom periodu. Gubici utvrđeni u poreskom bilansu u tekućem obračunskom periodu mogu se preneti na račun dobiti utvrđene u poreskom bilansu iz budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porezi

Odloženi porezi na dobitak se obračunavaju po metodi obaveza prema bilansu stanja na sve privremene razlike na dan bilansa stanja između sadašnje vrednosti sredstava i obaveza u finansijskim izveštajima i njihove vrednosti za svrhe oporezivanja.

Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva priznaju se za odbitne privremene razlike i neiskorišćene iznose prenosivih poreskih kredita i poreskih gubitaka, do mere do koje je izvesno da je nivo očekivane buduće oporezive dobiti dovoljan da se sve odbitne privremene razlike, preneti neiskorišćeni poreski krediti i neiskorišćeni poreski gubici mogu iskoristiti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)**3.21. Porezi i doprinosi (Nastavak)****(a) Porez na dobitak (Nastavak)***Odloženi porezi (Nastavak)*

Odložena poreska sredstva i obaveze izračunavaju se primenom poreske stope za koju se očekuje da će biti efektivna u godini ostvarenja poreskih olakšica, odnosno izmirenja odloženih poreskih obaveza, a na bazi zvaničnih poreskih stopa i propisa usvojenih ili suštinski usvojenih na dan bilansa stanja. Stopa od 15% je korišćena za obračun iznosa odloženih poreza (2015. godina: 15%).

Knjigovodstvena vrednost odloženih poreskih sredstava preispituje se na svaki izveštajni datum i umanjuje do mere do koje više nije izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se ukupna vrednost ili deo vrednosti odloženih poreskih sredstava može iskoristiti.

Odložena poreska sredstva koja nisu priznata procenjuju se na svaki izveštajni datum i priznaju do mere do koje je postalo izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se odložena poreska sredstva mogu iskoristiti.

Tekući i odloženi porezi priznaju se kao prihodi i rashodi i uključeni su u neto dobitak/(gubitak) perioda.

Odloženi porez na dobitak koji se odnosi na stavke koje se direktno evidentiraju u korist ili na teret kapitala se takođe evidentiraju na teret, odnosno u korist kapitala.

(b) Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata poslovanja uključuju doprinose na zarade koji padaju na teret poslodavca, kao i druge poreze i doprinose koji se plaćaju u skladu sa republičkim i lokalnim poreskim propisima. Ovi porezi i doprinosi su prikazani u okviru ostalih rashoda (Napomena 13).

3.22. Obelodanjivanje odnosa sa povezanim licima

Za svrhe ovih finansijskih izveštaja, pravna lica se tretiraju kao povezana ukoliko jedno pravno lice ima mogućnost kontrolisanja drugog pravnog lica ili vrši značajan uticaj na finansijske i poslovne odluke drugog lica, što je definisano u MRS 24 "Obelodanjivanje povezanih strana".

Odnosi između Banke i njenih povezanih pravnih lica regulisani su na ugovornoj osnovi. Stanja potraživanja i obaveza na dan izveštavanja, kao i transakcije u toku izveštajnih perioda nastale sa povezanim licima posebno se obelodanjuju (Napomena 31).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA

Sastavljanje i prikazivanje finansijskih izveštaja zahteva od rukovodstva Banke korišćenje najboljih mogućih procena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na iskazane vrednosti sredstava i obaveza, kao i obelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izveštaja, kao i prihoda i rashoda u toku izveštajnog perioda.

Ove procene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izveštaja. Stvarni rezultati mogu se razlikovati od navedenih procena. Procene i pretpostavke se kontinuirano razmatraju, a kada korekcije postanu neophodne, iskazuju se u bilansu uspeha za periode u kojima su postale poznate.

U daljem tekstu navedene su ključne procene i pretpostavke koje sadrže rizik da će prouzrokovati materijalno značajne korekcije knjigovodstvenih vrednosti sredstava i obaveza u toku naredne finansijske godine.

(a) Umanjenje vrednosti finansijskih sredstava

Banka procenjuje, na svaki izveštajni datum, da li postoji objektivan dokaz da je vrednost finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava umanjena (obezvređena).

Finansijsko sredstvo ili grupa finansijskih sredstava je obezvređena i gubici po osnovu obezvređenja se priznaju samo ako postoji objektivan dokaz o obezvređenju kao rezultat jednog ili više događaja koji su nastali nakon početnog priznavanja sredstva (slučaj gubitka) i kada slučaj gubitka utiče na procenjene buduće novčane tokove finansijskog sredstva ili grupe finansijskih sredstava koja mogu biti pouzdano procenjena (*videti* Napomenu 3.4.3).

Kada je reč o proceni gubitaka zbog umanjenja vrednosti kredita, Banka vrši pregled kreditnog portfolija najmanje kvartalno u cilju procene umanjenja njihove vrednosti. U procesu utvrđivanja da li u bilans uspeha treba uneti gubitak zbog umanjenja vrednosti, Banka prosuđuje da li postoje pouzdani dokazi koji pokazuju merljivo smanjenje u procenjenim budućim novčanim tokovima od kreditnog portfolija pre smanjenja koja se mogu identifikovati na pojedinačnim kreditima u portfoliju.

Ovi dokazi mogu uključivati raspoložive podatke koji ukazuju na nepovoljne promene u statusu dužnika u pogledu plaćanja obaveze prema Banci, ili na nacionalne ili lokalne okolnosti koje imaju veze sa negativnim uticajima na aktivu Banke.

Rukovodstvo Banke vrši procene na bazi iskustva o ostvarenim gubicima po kreditima iz prethodnih perioda za sva sredstva sa karakteristikama kreditnog rizika i objektivnim dokazima o umanjenju vrednosti sličnom onom kreditnom portfoliju koji je postojao u vreme planiranja budućih novčanih tokova.

Metodologija i pretpostavke koje se koriste za procenu iznosa i vremena budućih novčanih tokova su predmet redovnog pregleda s ciljem da se smanje razlike između procenjenih i ostvarenih gubitaka.

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata

Fer vrednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnom tržištu na dan bilansa stanja se bazira na kotiranim tržišnim cenama ponude ili tražnje, bez umanjenja po osnovu transakcionih troškova.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)

(b) Utvrđivanje fer vrednosti finansijskih instrumenata (Nastavak)

Fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu kotirani na aktivnom tržištu se određuje korišćenjem odgovarajućih tehnika vrednovanja, koje obuhvataju tehnike neto sadašnje vrednosti, poređenje sa sličnim instrumentima za koje postoje tržišne cene i ostale relevantne modele. Kada tržišni inputi nisu dostupni, oni se određuju procenjivanjima koja uključuju određeni stepen rasuđivanja u proceni "fer" vrednosti (Napomena 33).

Modeli procene odslikavaju trenutno stanje na tržištu na datum merenja i ne moraju predstavljati uslove na tržištu pre ili nakon datuma merenja. Stoga se tehnike vrednovanja revidiraju periodično, kako bi na odgovarajući način odrazile tekuće tržišne uslove.

(c) Koristan vek trajanja nematerijalnih ulaganja i nekretnina, postrojenja i opreme

Nematerijalna ulaganja i nekretnine, postrojenja i oprema se amortizuju tokom njihovog korisnog veka upotrebe. Korisni vek upotrebe se zasniva na proceni dužine perioda u kome će sredstvo generisati prihode.

Procenu periodično vrši rukovodstvo Banke i vrši odgovarajuće izmene, ukoliko se za tim javi potreba. Promene u procenama mogu da dovedu do značajnih promena u sadašnjoj vrednosti i iznosima koji su evidentirani u bilansu uspeha u određenim periodima.

Primera radi: ukoliko bi Banka smanjila koristan vek trajanja navedenih sredstava za 10%, došlo bi do dodatnog povećanja troškova amortizacije na godišnjem nivou u iznosu od RSD 2.042 hiljade.

(d) Umanjenje vrednosti nefinansijske imovine

Na dan izveštavanja, rukovodstvo Banke analizira vrednosti po kojima su prikazana nematerijalna ulaganja i osnovna sredstva Banke. Ukoliko postoji indikacija da je neko sredstvo obezvređeno, nadoknadivi iznos te imovine se procenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvređenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procenjen kao niži od vrednosti po kojoj je to sredstvo prikazano, postojeća vrednost tog sredstva se umanjuje do visine nadoknadive vrednosti.

Razmatranje obezvređenja zahteva od rukovodstva subjektivno prosuđivanje u pogledu tokova gotovine, stopa rasta i diskontnih stopa za jedinice koje generišu tokove gotovine, a koje su predmet razmatranja.

(e) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva priznaju se na sve neiskorišćene poreske gubitke i/ili poreske kredite do mere do koje je izvesno da je nivo očekivanih budućih oporezivih dobitaka dovoljan da se neiskorišćeni poreski gubici/krediti mogu iskoristiti.

Značajna procena od strane rukovodstva Banke je neophodna da bi se utvrdio iznos odloženih poreskih sredstava koja se mogu priznati, na osnovu perioda nastanka i visine budućih oporezivih dobitaka i strategije planiranja poreske politike (Napomena 14(c)).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

4. KLJUČNE RAČUNOVODSTVENE PROCENE I PROSUĐIVANJA (Nastavak)**(f) *Naknade zaposlenima prilikom odlaska u penziju***

Troškovi utvrđenih naknada zaposlenima nakon prekida radnog odnosa, odnosno odlaska u penziju nakon ispunjenih zakonskih uslova, utvrđuju se primenom aktuarske procene. Aktuarska procena uključuje procenu diskontne stope, budućih kretanja zarada, stope mortaliteta i fluktuacije zaposlenih.

Zbog dugoročne prirode ovih planova, značajne neizvesnosti utiču na ishod procene. Pretpostavke aktuarskog obračuna su obelodanjene u Napomeni 3.18(b) uz finansijske izveštaje.

Ukoliko bi diskontna stopa koja se koristi bila viša/niža za 1 procentni poen od procene rukovodstva, rezervisanja za otpremnine bila bi niža za RSD 436 hiljada ili viša za RSD 550 hiljada u odnosu na rezervisanja iskazana u poslovnim knjigama Banke na dan 31. decembra 2016. godine.

(g) *Rezervisanje po osnovu sudskih sporova*

Rezervisanje za sudske sporove se formira kada je verovatno da postoji obaveza čiji se iznos može pouzdano proceniti pažljivom analizom. Potrebno rezervisanje se može promeniti u budućnosti zbog novih događaja ili dobijanja novih informacija.

Pitanja koja su ili potencijalne obaveze ili ne zadovoljavaju kriterijume za rezervisanje se obelodanjuju, osim ako je verovatnoća odliva resursa koji sadrže ekonomske koristi veoma mala.

Na dan 31. decembra 2016. godine protiv Banke se ne vode nikakvi sudski sporovi.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

5. PRIHODI I RASHODI OD KAMATA

	2016.	U RSD hiljada 2015.
Prihodi od kamata		
Druge banke	19.797	8.391
Narodna banka Srbije	33.475	42.494
Preduzeća	342.142	463.917
Stanovništvo	94.054	133.528
Državne ustanove	33.001	9.079
Ukupno	522.469	657.409
Rashodi od kamata		
Banke	(38.868)	(34.782)
Preduzeća	(53.015)	(118.762)
Stanovništvo	(109.603)	(138.542)
Državne ustanove	(509)	(765)
Ukupno	(201.995)	(292.851)
Neto prihod po osnovu kamata	320.474	364.558

Prihodi i rashodi od kamata po vrstama finansijskih instrumenata prikazani su u sledećoj tabeli:

	2016.	U RSD hiljada 2015.
Prihodi od kamata		
Kredit i potraživanja od banaka	19.797	8.391
Repo plasmani kod Narodne banke Srbije	6.239	1.519
Obavezna rezerva kod Narodne banke Srbije	10.431	16.576
Ostali plasmani i depoziti kod Narodne banke Srbije	16.805	24.399
Kredit i potraživanja od komitenata	342.142	463.917
Kredit i potraživanja od stanovništva	94.054	133.528
Kredit i potraživanja od državnih ustanova	33.001	9.079
Ukupno	522.469	657.409
Rashodi od kamata		
Subordinirani krediti	(38.868)	(34.782)
Depoziti komitenata	(53.015)	(118.762)
Depoziti stanovništva	(109.603)	(138.542)
Depoziti i krediti državnih ustanova	(509)	(765)
Ukupno	(201.995)	(292.851)
Neto prihod po osnovu kamata	320.474	364.558

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

6. PRIHODI I RASHODI OD NAKNADA I PROVIZIJA

	<u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada 2015.</u>
Prihodi od naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji	37.026	21.891
Poslovi kupovine i prodaje deviza	2.488	1.886
Kreditni poslovi	17.962	16.583
Ostale naknade i provizije	36.506	35.369
Ukupno	93.982	75.729
Rashodi naknada i provizija		
Poslovi platnog prometa u zemlji	(13.873)	(12.530)
Poslovi platnog prometa sa inostranstvom	(12.415)	(9.063)
Ukupno	(26.288)	(21.593)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	67.694	54.136

7. NETO GUBITAK PO OSNOVU ZAŠTITE OD RIZIKA

	<u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada 2015.</u>
Prihodi od promene vrednosti derivata namenjenih zaštiti od rizika	-	-
Rashodi po osnovu negativnih efekata promene vrednosti derivata	(424)	(4.195)
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	(424)	(4.195)

**8. NETO PRIHOD OD KURSNIH RAZLIKA I EFEKATA
UGOVORENE VALUTNE KLAUZULE**

	<u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada 2015.</u>
Pozitivne kursne razlike i dobiti po osnovu ugovorene valutne klauzule	1.397.553	1.946.043
Negativne kursne razlike i gubici po osnovu ugovorene valutne klauzule	(1.228.068)	(1.783.874)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	169.485	162.169

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

9. OSTALI POSLOVNI PRIHODI

	<u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada 2015.</u>
Ukidanje rezervisanja za godišnje odmore	6.663	-
Prihodi od prekida oročenja štednje	1.187	2.663
Refundacija troškova radnika Banke	1.050	1.405
Ostali prihodi	104	660
Ukupno	<u>9.004</u>	<u>4.728</u>

10. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI

(a) Knjiženo (na teret)/u korist bilansa uspeha

	<u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada 2015.</u>
Rashodi po osnovu obezvređenja		
Rashodi po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava:		
- krediti i potraživanja od banaka	(4.624)	(3.502)
- krediti i potraživanja od komitenata	(1.328.246)	(514.391)
- ostala sredstva	(2.812)	(5.680)
	<u>(1.335.682)</u>	<u>(523.573)</u>
Rashodi rezervisanja za:		
- kreditno rizične vanbilansne stavke	(5.543)	(8.498)
Ukupno rashodi (Napomena 10(b))	<u>(1.341.225)</u>	<u>(532.071)</u>
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja		
Prihodi po osnovu umanjenja obezvređenja finansijskih sredstava:		
- finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	394
- krediti i potraživanja od banaka	4.302	2.966
- krediti i potraživanja od komitenata	414.333	374.603
- ostala sredstva	3.600	5.070
	<u>422.235</u>	<u>383.033</u>
Prihodi od ukidanja rezervisanja za:		
- kreditno rizične vanbilansne stavke	2.267	14.684
Ukupno prihodi (Napomena 10(b))	<u>424.502</u>	<u>397.717</u>
Neto rashod po osnovu obezvređenja	<u>(916.723)</u>	<u>(134.354)</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

10. NETO RASHOD PO OSNOVU OBEZVREĐENJA FINANSIJSKIH SREDSTAVA I KREDITNO RIZIČNIH VANBILANSNIH STAVKI (Nastavak)

(b) Promene na računima ispravke vrednosti po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne pozicije

Promene na računima ispravke vrednosti finansijskih sredstava i rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada					Ukupno
	Finansijska sredstva koja se drže do dospeća (Napomena 17)	Kreditni i potraživanja od banaka (Napomena 18)	Kreditni i potraživanja od komitenata (Napomena 19)	Ostala sredstva (Napomena 23)	Rezervisanja za rizične vanbilansne stavke (Napomena 27)	
Stanje na dan						
1. januara 2015. godine	394	217	485.992	914	6.577	494.094
Obezvređenje i rezervisanje u toku perioda (Napomena 10(a))	-	3.502	514.391	5.680	8.498	532.071
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 10(a))	(394)	(2.966)	(374.603)	(5.070)	(14.684)	(397.717)
Ostale promene	-	-	6.489	-	(373)	6.116
Stanje na dan						
31. decembra 2015. godine	-	753	632.269	1.524	18	634.564
Obezvređenje i rezervisanje u toku perioda (Napomena 10(a))	-	4.624	1.328.246	2.812	5.543	1.341.225
Umanjenje obezvređenja i ukidanje rezervisanja (Napomena 10(a))	-	(4.302)	(414.333)	(3.600)	(2.267)	(424.502)
Ostale promene	-	-	(38.174)	-	28	(38.146)
Stanje na dan						
31. decembra 2016. godine	-	1.075	1.508.008	736	3.322	1.513.141

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

11. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALI LIČNI RASHODI

	<u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada 2015.</u>
Troškovi zarada i naknada zarada	121.884	120.294
Troškovi poreza i doprinosa na zarade i naknade zarada	44.276	40.814
Troškovi naknada za privremene i povremene poslove	233	3.503
Ostali lični rashodi	7.605	11.215
Ukidanje rezervisanja po osnovu naknada za odlazak u penziju (Napomena 27(c))	(126)	(436)
Ukupno	<u>173.872</u>	<u>175.390</u>

12. TROŠKOVI AMORTIZACIJE

	<u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada 2015.</u>
Troškovi amortizacije:		
- nematerijalnih ulaganja (Napomena 20)	10.584	7.449
- nekretnina, postrojenja i opreme (Napomena 21)	11.989	12.976
Ukupno	<u>22.573</u>	<u>20.425</u>

13. OSTALI RASHODI

	<u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada 2015.</u>
Troškovi zakupnina	59.911	61.974
Troškovi održavanja	50.986	48.006
Profesionalne usluge	42.117	30.396
Troškovi reklame i propagande	3.266	4.560
PTT i telekomunikacione usluge	5.848	5.839
Troškovi premija osiguranja	48.683	43.161
Troškovi poreza	4.252	3.380
Troškovi doprinosa	27.322	24.173
Naknade troškova zaposlenima	7.327	5.702
Troškovi materijala	7.929	7.434
Ostali rashodi	4.891	35.492
Ukupno	<u>262.532</u>	<u>270.117</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

14. POREZ NA DOBITAK

(a) Komponente poreza na dobitak

Ukupan poreski rashod perioda sastoji se od sledećih poreza:

	<u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada 2015.</u>
Tekući porez na dobitak	-	-
Gubitak po osnovu odloženih poreza	<u>802</u>	<u>98</u>
Ukupno poreski rashod perioda	<u>802</u>	<u>98</u>

(b) Usaglašavanje ukupnog iznosa poreza na dobitak iskazanog u bilansu uspeha i proizvoda rezultata poslovanja pre oporezivanja i propisane poreske stope

	<u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada 2015.</u>
Gubitak pre oporezivanja	<u>(809.249)</u>	<u>(18.890)</u>
Porez na dobitak po stopi od 15%	<u>(121.387)</u>	<u>(2.834)</u>
Rashodi koji se ne priznaju za poreske svrhe	4.148	2.194
Nepriзнata odložena poreska sredstva po osnovu poreskog gubitka nastalog u tekućoj godini	<u>116.437</u>	<u>738</u>
Ukupno poreski rashod iskazan u bilansu uspeha	<u>802</u>	<u>98</u>

(c) Odložena poreska sredstva

Odložena poreska sredstva na dan 31. decembra 2016. godine se odnose na:

- privremene razlike po osnovu rezervisanja za otpremnine prilikom odlaska u penziju u iznosu od RSD 408 hiljada (31. decembar 2015. godine: RSD 427 hiljada), zbog različitog perioda priznavanja rashoda rezervisanja za računovodstvene i poreske svrhe; i
- na privremene razlike između knjigovodstvene vrednosti osnovnih sredstava i nematerijalnih ulaganja i njihove poreske osnove u iznosu od RSD 3.203 hiljade (31. decembar 2015. godine: RSD 3.987 hiljada).

Promene na **odloženim poreskim sredstvima** u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Stanje na početku godine	4.414	4.512
Efekat privremenih razlika po osnovu rezervisanja za otpremnine evidentiran na teret bilansa uspeha	(783)	(65)
Efekat privremenih razlika po osnovu amortizacije evidentiran na teret bilansa uspeha	(19)	(33)
Ostale promene	<u>(1)</u>	<u>-</u>
Stanje na dan	<u>3.611</u>	<u>4.414</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

14. POREZ NA DOBITAK (Nastavak)

(c) Odložena poreska sredstva (Nastavak)

Banka ima na raspolaganju prenosive poreske gubitke i kredite koji su nastali u ranijim godinama i mogu se koristiti u narednim fiskalnim godinama kao što je prikazano u sledećoj analizi.

	<u>U RSD hiljada</u>
Prenosivi poreski gubici:	
- do jedne godine	28.788
- od jedne do pet godina	194.209
Prenosivi poreski krediti:	
- preko pet godina	8.506

Banka na dan 31. decembra 2016. godine nije priznala odložena poreska sredstva po osnovu napred navedenih prenosivih poreskih gubitaka i kredita zbog neizvesnosti u vezi sa postojanjem dovoljnih iznosa buduće oporezive dobiti u odnosu na koju prenosivi poreski gubici i krediti mogu biti iskorišćeni.

Banka je na dan 31. decembra 2016. godine neiskorišćen iznos poreskih kredita umanjila za RSD 37 hiljada na ime rashodovanih osnovnih sredstava na čiju je nabavnu vrednost ostvarila pravo na poreski kredit iz 2008. i 2009. godine.

15. ZARADA PO AKCIJI

Osnovna zarada po akciji izračunava se deljenjem neto dobitka/(gubitka) koja pripada akcionarima, vlasnicima običnih akcija Banke, ponderisanim prosečnim brojem izdatih običnih akcija u toku izveštajnog perioda.

Rešenjem Agencije za privredne registre broj BD 119077/2008 od 11. jula 2008. godine Banka je akcionarsko društvo čijim se akcijama javno ne trguje, tako da nije obavezna da izračunava i obelodanjuje zaradu po akciji u skladu sa zahtevima MRS 33 "Zarada po akciji".

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>31.12.2015.</u>
U dinarima		
Tekući i žiro računi	832.340	600.020
Depoziti viškova likvidnih sredstava	-	1.218.700
Gotovina u blagajni	33.034	86.718
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	561	593
	<u>865.935</u>	<u>1.906.031</u>
U stranoj valuti		
Obavezna rezerva	959.997	898.817
Gotovina u blagajni	128.687	190.954
	<u>1.088.684</u>	<u>1.089.771</u>
Stanje na dan	<u>1.954.619</u>	<u>2.995.802</u>

Obavezna dinarska rezerva predstavlja minimalnu rezervu u dinarima izdvojenu u skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015).

Banka je dužna da obračunava i izdvaja obaveznu dinarsku rezervu po propisanim stopama na dinarsku osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza (osim dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom) u prethodnom kalendarskom mesecu na svoj žiro račun kod Narodne banke Srbije.

Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava na obaveze po dinarskim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, kao i na druge dinarske obaveze, osim dinarskih depozita primljenih po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica a koji ne prelaze iznose plasmana koje je Banka dala iz tih depozita.

Izuzetno od ovoga, Banka obaveznu rezervu ne obračunava na:

- iznos obaveza prema Narodnoj banci Srbije;
- obaveze prema bankama koje izdvajaju obaveznu rezervu kod Narodne banke Srbije;
- subordinirane obaveze za koje je Narodna banka Srbije utvrdila da su ispunjeni uslovi za njihovo uključivanje u dopunski kapital Banke;
- dinarske i devizne obaveze po osnovu sredstava koja banke primaju od međunarodnih finansijskih organizacija, vlada i finansijskih institucija čiji su osnivači strane države i to posredstvom države kao glavnog dužnika, odnosno vlasnika tih sredstava ili neposredno, uz uslov da se pri replasiranju tih sredstava poštuju dogovoreni principi kod utvrđivanja kamatnih marži;
- obaveze u dinarima i devizama po osnovu depozita, kredita i drugih sredstava primljenih iz inostranstva u periodu od 1. oktobra 2008. do 31. marta 2010. godine - i to do prvobitno utvrđenog roka dospeća tih obaveza, a najkasnije do 31. decembra 2014. godine;
- sredstva oročene dinarske štednje prikupljena u periodu od 31. oktobra do 8. novembra 2010. godine - i to do isteka perioda na koji je oročena ta štednja, pod uslovom da nije indeksirana deviznom klauzulom; i
- obaveze u dinarima i devizama po osnovu sredstava finansijske podrške koje je obezbedila Agencija za osiguranje depozita u skladu sa zakonom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obaveznu dinarsku rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 5% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2015. godina: 5%); i
- po stopi od 0% na deo dinarske osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2015. godina: 0%).

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu čini zbir:

- obračunate obavezne rezerve u dinarima;
- 38% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2015. godina: 38%); i
- 30% dinarske protivvrednosti obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenom ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2015. godina: 30%).

Obračunatu dinarsku obaveznu rezervu Banka izdvaja u dinarima na svoj žiro račun.

Dinarska protivvrednost obračunate obavezne rezerve u evrima utvrđuje se primenom zvaničnog srednjeg kursa RSD koji važi na dan obračuna obavezne rezerve, tj. 17-og u mesecu.

Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-og u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-og u mesecu do 17-og u narednom mesecu ("obračunski period"). Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene dinarske obavezne rezerve u visini obračunate dinarske obavezne rezerve.

Na dan 31. decembra 2016. godine, obračunata obavezna rezerva u dinarima iznosila je RSD 652.214 hiljada (31. decembar 2015. godine: RSD 588.255 hiljada).

Na prosečno stanje obračunate dinarske obavezne rezerve u 2016. godini Narodna banka Srbije je plaćala kamatu po stopi od 1,75% godišnje (2015. godina: 1,75% do 2,5% godišnje).

U skladu sa Odlukom o obaveznoj rezervi banaka kod Narodne banke Srbije ("Službeni glasnik Republike Srbije", 3/2011, 31/2012, 57/2012, 78/2012, 87/2012, 107/2012, 62/2013, 125/2014, 135/2014, 4/2015, 78/2015 i 102/2015), Banka obračunava i izdvaja obaveznu deviznu rezervu po propisanim stopama na deviznu osnovicu koju čini prosečno dnevno knjigovodstveno stanje deviznih obaveza i prosečno dnevno knjigovodstveno stanje dinarskih obaveza indeksiranih deviznom klauzulom u prethodnom kalendarском mesecu.

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava na obaveze po deviznim depozitima, kreditima i hartijama od vrednosti, druge devizne obaveze, kao i na depozite, kredite i druga devizna sredstva primljena iz inostranstva po poslovima koje Banka obavlja u ime i za račun trećih lica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

16. GOTOVINA I SREDSTVA KOD CENTRALNE BANKE (Nastavak)

Obaveznu deviznu rezervu Banka obračunava po stopi od:

- 20% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana, a, izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2015. godina: 22%); i
- po stopi od 13% na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana, a, izuzetno po stopi od 100% na deo devizne osnovice koju čine dinarske obaveze indeksirane deviznom klauzulom sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2015. godina: 15%).

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu čini zbir:

- 62% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću do 2 godine, odnosno do 730 dana (2015. godina: 62%); i
- 70% obračunate obavezne rezerve u evrima - na deo devizne osnovice koju čine obaveze sa ugovorenim ročnošću preko 2 godine, odnosno preko 730 dana (2015. godina: 70%).

Obračunatu deviznu obaveznu rezervu koja je na dan 31. decembra 2016. godine iznosila RSD 959.997 hiljada (31. decembar 2015. godine: RSD 898.817 hiljada), Banka izdvaja u evrima na devizne račune Narodne banke Srbije.

Obaveznu rezervu Banka obračunava 17-og u mesecu, i tako obračunata obavezna rezerva važi za obračunski period od 18-og u mesecu do 17-og u narednom mesecu.

Banka je dužna da u obračunskom periodu održava prosečno dnevno stanje izdvojene devizne obavezne rezerve u visini obračunate devizne obavezne rezerve. Za izračunavanje prosečnog dnevnog stanja izdvojene (dinarske i devizne) obavezne rezerve uzimaju se u obzir svi dani u obračunskom periodu.

Na iznos ostvarenog prosečnog stanja izdvojene devizne rezerve Narodna banka Srbije ne plaća kamatu.

17. FINANSIJSKA SREDSTVA KOJA SE DRŽE DO DOSPEĆA

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Hartije od vrednosti i ostala finansijska sredstva koja se drže do dospeća	1.077.894	665.698
Stanje na dan	<u>1.077.894</u>	<u>665.698</u>

Finansijska sredstva koja se drže do dospeća u iznosu od RSD 1.077.894 hiljade na dan 31. decembra 2016. godine u celini se odnose na državne zapise Ministarstva finansija (Uprave za trezor).

Od navedenog iznosa, RSD 704.384 hiljade se odnosi dinarske zapise sa rokom dospeća do 22. februara 2019. godine i kamatnom stopom od 4,80% godišnje, dok se iznos od RSD 373.510 hiljada odnosi na devizne zapise sa rokom dospeća do 24. juna 2019. godine i 26. avgusta 2019. godine i kamatnom stopom od 1,70% godišnje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

**18. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD BANAKA I DRUGIH
 FINANSIJSKIH ORGANIZACIJA**

(a) Pregled po vrstama kredita

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
U dinarima		
Potraživanja od Narodne banke Srbije po repo transakcijama	400.000	-
Ostali plasmani	502	-
	<u>400.502</u>	<u>-</u>
U stranoj valuti		
Devizni računi	2.813.276	1.498.589
Ostali depoziti	201.372	4.975
	<u>3.014.648</u>	<u>1.503.564</u>
Bruto krediti i potraživanja	3.415.150	1.503.564
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i> (Napomena 10(b))	<u>(1.075)</u>	<u>(753)</u>
Stanje na dan	<u>3.414.075</u>	<u>1.502.811</u>

Potraživanja po repo transakcijama u iznosu od RSD 400.000 hiljada dinara na dan 31. decembra 2016. godine odnose se na sredstva plasirana u blagajničke zapise Narodne banke Srbije sa rokom dospeća do 7 dana i kamatnom stopom od 2,95% na godišnjem nivou.

Stanje sredstava na deviznim računima kod banaka na dan 31. decembra 2016. godine obuhvata i sredstva na redovnom deviznom računu kod Narodne banke Srbije u iznosu od RSD 2.627.319 hiljada (31. decembar 2015. godine: RSD 1.207.123 hiljade).

Ostali depoziti u stranoj valuti u iznosu od RSD 201.372 hiljade na dan 31. decembra 2016. godine se najvećim delom odnose na garantni depozit od EUR 40.000 kod Centralnog registra, depoa i kliringa hartija od vrednosti i kratkoročni depozit kod Erste Bank a.d. Novi Sad u iznosu od RSD 185.208 hiljada.

(b) Ročnost dospeća kredita i potraživanja

Ročnost dospeća kredita i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija, prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine, je sledeća:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Do 30 dana	3.398.987	1.498.589
Preko 1 godine	16.163	4.975
Ukupno	<u>3.415.150</u>	<u>1.503.564</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA

(a) Pregled po vrstama korisnika kredita

	31.12.2016.	U RSD hiljada 31.12.2015.
Kratkoročni krediti u dinarima:		
- Preduzeća	2.370.657	1.289.902
- Stanovništvo	31.688	34.878
	2.402.345	1.324.780
Dugoročni krediti u dinarima:		
- Preduzeća	3.049.003	4.361.393
- Stanovništvo	618.328	669.475
	3.667.331	5.030.868
Kratkoročni krediti u stranoj valuti:		
- Preduzeća	-	507
Dugoročni krediti u stranoj valuti:		
- Preduzeća	4.939	9.629
Potraživanja za dospelu kamatu:		
- Preduzeća	176.031	189.763
- Stanovništvo	8.761	10.176
	184.792	199.939
Razgraničena potraživanja za kamatu:		
- Preduzeća	15.101	15.962
- Stanovništvo	3.253	4.115
	18.354	20.077
Odbitne stavke u dinarima - PVR:		
- Preduzeća	(12.766)	(17.912)
- Stanovništvo	(9.743)	(10.195)
	(22.509)	(28.107)
Bruto krediti i potraživanja	6.255.252	6.557.693
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i> (Napomena 10(b))	(1.508.008)	(632.269)
Stanje na dan	4.747.244	5.925.424

Na dan 31. decembra 2016. godine, ukupni dinarski krediti uključuju i kredite sa valutnom klauzulom u bruto iznosu od RSD 3.460.742 hiljade (31. decembar 2015. godine: RSD 4.708.856 hiljada).

Kreditni su obezbeđeni prvoklasnim sredstvima obezbeđenja čija vrednost na dan 31. decembra 2016. godine iznosi RSD 80.842 hiljade (31. decembar 2015. godine: RSD 169.510 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

(a) Pregled po vrstama korisnika kredita (Nastavak)

Kratkoročni krediti odobravani su preduzećima za finansiranje poslovnih aktivnosti u oblasti trgovine, prerađivačke industrije, kao i za ostale namene, uz kamatne stope koje su se kretale u rasponu od 2,78% do 8,78% na godišnjem nivou na kredite sa valutnom klauzulom, odnosno u rasponu od 6,3% do 12% godišnje na kredite u dinarima.

Na osnovu Ugovora o poslovnoj saradnji sa firmom "Mikro razvoj" i definisane ciljne grupe klijenata, fizička lica, kamatne stope na kredite se kreću od 31,8% do 34,68% godišnje i odobreni su iz depozita koji služe kao kolaterali za date kredite.

Kamatna stopa na kratkoročne dinarske kredite stanovništvu kretala se u rasponu od 9,75% do 11% godišnje.

Kamatna stopa na dugoročne kredite stanovništvu kretala se u rasponu od 6,9% do 18% godišnje na gotovinske kredite i refinansirajuće kredite u dinarima.

(b) Struktura plasmana po vrstama kredita

Struktura plasmana komitentima po vrstama kredita, prikazanih u bruto iznosu sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine, je sledeća:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Prekoračenja po tekućim računima	28.430	13.150
Gotovinski krediti	647.278	692.994
Kreditni za obrtna sredstva	1.284.107	1.896.679
Investicioni krediti	138.630	74.688
Ostali krediti	<u>4.156.807</u>	<u>3.880.182</u>
Ukupno	<u>6.255.252</u>	<u>6.557.693</u>

Ostali bruto krediti u iznosu od RSD 4.156.807 hiljada na dan 31. decembra 2016. godine (31. decembar 2015. godine: RSD 3.880.182 hiljade) se najvećim delom odnose na kredite date preduzećima za finansiranje poslovnih aktivnosti.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

19. KREDITI I POTRAŽIVANJA OD KOMITENATA (Nastavak)

(c) Ročnost dospeća kredita i potraživanja

Ročnost dospeća kredita i potraživanja od komitenata prikazanih u bruto iznosu, prema preostalom roku dospeća, sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine, je sledeća:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Do 30 dana	1.706.043	1.125.731
Od 1 do 3 meseca	389.676	123.736
Od 3 do 12 meseci	793.629	1.816.206
Preko 1 godine	<u>3.365.904</u>	<u>3.492.020</u>
Ukupno	<u>6.255.252</u>	<u>6.557.693</u>

(d) Koncentracija kredita i potraživanja po industrijskim delatnostima

Koncentracija kredita i potraživanja od komitenata, prikazanih u bruto iznosu na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine, značajna je kod sledećih delatnosti:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Prerađivačka industrija	3.602.134	3.435.745
Trgovina	1.417.259	2.024.677
Saobraćaj i skladištenje	447.989	379.505
Stanovništvo	652.287	708.449
Preduzetnici	36.687	9.308
Ostalo	<u>98.896</u>	<u>9</u>
Ukupno	<u>6.255.252</u>	<u>6.557.693</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

20. NEMATERIJALNA ULAGANJA

	U RSD hiljada		
	Licence i softveri	Nematerijalna sredstva u pripremi	Ukupno
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2015. godine	147.302	2.249	149.551
Povećanja u toku godine	4.646	-	4.646
Otuđenja i rashodovanja	-	(2.249)	(2.249)
Stanje na dan			
31. decembra 2015. godine	<u>151.948</u>	<u>-</u>	<u>151.948</u>
Povećanja u toku godine	35.374	-	35.374
Stanje na dan			
31. decembra 2016. godine	<u>187.322</u>	<u>-</u>	<u>187.322</u>
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI			
1. januar 2015. godine	124.470	-	124.470
Amortizacija (Napomena 12)	7.449	-	7.449
Stanje na dan			
31. decembra 2015. godine	<u>131.919</u>	<u>-</u>	<u>131.919</u>
Amortizacija (Napomena 12)	10.584	-	10.584
Stanje na dan			
31. decembra 2016. godine	<u>142.503</u>	<u>-</u>	<u>142.503</u>
NEOTPISANA VREDNOST NA DAN:			
- 31. decembra 2016. godine	<u>44.819</u>	<u>-</u>	<u>44.819</u>
- 31. decembra 2015. godine	<u>20.029</u>	<u>-</u>	<u>20.029</u>

Neotpisanu vrednost nematerijalnih ulaganja na dan 31. decembra 2016. godine čine softveri u iznosu od RSD 40.593 hiljade (31. decembar 2015. godine: RSD 11.600 hiljada) i licence u iznosu od RSD 4.226 hiljada (31. decembar 2015. godine: RSD 8.429 hiljada).

Povećanja nematerijalnih ulaganja u toku 2016. godine se u celini odnose na nabavku softvera/modula u iznosu od RSD 35.374 hiljade.

Na osnovu procene rukovodstva Banke, nematerijalna ulaganja na dan 31. decembra 2016. godine nisu obezvređena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

21. NEKRETNINE, POSTROJENJA I OPREMA

	U RSD hiljada		
	Oprema	Ulaganja u tude nekretnine	Ukupno
NABAVNA VREDNOST			
1. januar 2015. godine	93.214	36.987	130.201
Povećanja u toku godine	2.976	-	2.976
Otuđenja i rashodovanja	(368)	-	(368)
Stanje na dan			
31. decembra 2015. godine	95.822	36.987	132.809
Povećanja u toku godine	6.735	-	6.735
Otuđenja i rashodovanja	(731)	(3.213)	(3.944)
Stanje na dan			
31. decembra 2016. godine	101.826	33.774	135.600
AKUMULIRANA ISPRAVKA VREDNOSTI			
1. januar 2015. godine	50.916	33.539	84.455
Amortizacija (Napomena 12)	11.366	1.610	12.976
Otuđenja i rashodovanja	(362)	-	(362)
Stanje na dan			
31. decembra 2015. godine	61.920	35.149	97.069
Amortizacija (Napomena 12)	11.330	659	11.989
Otuđenja i rashodovanja	(389)	(2.034)	(2.423)
Stanje na dan			
31. decembra 2016. godine	72.861	33.774	106.635
NEOTPISANA VREDNOST NA DAN:			
- 31. decembra 2016. godine	28.965	-	28.965
- 31. decembra 2015. godine	33.902	1.838	35.740

Neotpisanu vrednost opreme na dan 31. decembra 2016. godine najvećim delom čine računarska i telekomunikaciona oprema i kancelarijski nameštaj.

Na osnovu procene rukovodstva Banke, nekretnine, postrojenja i oprema na dan 31. decembra 2016. godine nisu obezvređeni.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

22. STALNA SREDSTVA NAMENJENA PRODAJI I SREDSTVA POSLOVANJA KOJE SE OBUSTAVLJA

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Stalna sredstva namenjena prodaji	375.484	-
Stanje na dan	<u>375.484</u>	<u>-</u>

Banka je imovinu stečenu na osnovu Ugovora o kupoprodaji nepokretne i pokretne imovine od 6. aprila 2016. godine, zaključenim sa pravnim licem FSH "Komponenta" d.o.o. Čuprija - u stečaju kao dužnikom po odobrenom kreditu dospelim za naplatu, Odlukom Izvršnog odbora od 12. aprila 2016. godine klasifikovala kao stalna sredstva namenjena prodaji. Banka je navedenu imovinu oglasila na prodaju i očekuje njenu prodaju u skorijem periodu.

23. OSTALA SREDSTVA

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
<i>Ostala potraživanja</i>		
U dinarima		
Potraživanja od zaposlenih	13	28
Dati avansi	594	12.330
Potraživanja po osnovu preplaćenih poreza	67	67
Ostala potraživanja	24.171	45.135
	<u>24.845</u>	<u>57.560</u>
U stranoj valuti		
Ostala potraživanja	2.318	6.369
	<u>27.163</u>	<u>63.929</u>
<i>Aktivna vremenska razgraničenja</i>		
Razgraničena potraživanja za obračunatu kamatu u dinarima	-	14
Razgraničeni unapred plaćeni troškovi u dinarima	4.699	3.784
	<u>4.699</u>	<u>3.798</u>
Bruto ostala sredstva	31.862	67.727
<i>Minus: Ispravka vrednosti (Napomena 10(b))</i>	<u>(736)</u>	<u>(1.524)</u>
Stanje na dan	<u>31.126</u>	<u>66.203</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

24. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA BANKAMA, DRUGIM FINANSIJSKIM ORGANIZACIJAMA I CENTRALNOJ BANCI

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
U dinarima		
Transakcioni računi	68.604	66.951
Ostali depoziti	82.000	90.000
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	3	1
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	21	7
	<u>150.628</u>	<u>156.959</u>
U stranoj valuti		
Transakcioni računi	2.451	45
Ostali depoziti	159.789	138.748
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	69	-
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	13	-
	<u>162.322</u>	<u>138.793</u>
Stanje na dan	<u>312.950</u>	<u>295.752</u>

Transakcioni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u dinarima na dan 31. decembra 2016. godine se najvećim delom odnose na stanje na dinarskom transakcionom računu Matične banke - VTB Bank OAD, Sankt Peterburg u iznosu od RSD 64.262 hiljade. Na stanje na ovom računu Banka ne plaća kamatu.

Ostali depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u dinarima na dan 31. decembra 2016. godine odnose se na oročene depozite "Sogaz" a.d. Novi Sad u ukupnom iznosu od RSD 82.000 hiljade, inicijalno oročene na period od jedne godine uz kamatnu stopu od 4,7% godišnje.

Ostali depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija u stranoj valuti na dan 31. decembra 2016. godine se odnose na oročene depozite "Sogaz" a.d. Novi Sad u ukupnom iznosu od RSD 159.789 hiljada, koji su oročeni na period od godinu dana uz kamatnu stopu od 1,5% godišnje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

25. DEPOZITI I OSTALE OBAVEZE PREMA DRUGIM KOMITENTIMA

	31.12.2016.	U RSD hiljada 31.12.2015.
U dinarima		
Transakcioni računi	1.335.318	983.081
Štedni depoziti	145.718	109.980
Namenski depoziti	68.921	153.538
Ostali depoziti	65.349	607.892
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite ostale finansijske obaveze	1.421	2.626
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	4.646	2.244
	1.621.373	1.859.361
U stranoj valuti		
Transakcioni računi	2.448.898	1.242.612
Štedni depoziti	4.482.211	4.532.349
Namenski depoziti	117.878	31.165
Ostali depoziti	534.756	487.848
Primljeni krediti	95.675	103.737
Ostale finansijske obaveze	11.715	1.331
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	-	2
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	16.815	19.965
	7.707.948	6.419.009
Stanje na dan	9.329.321	8.278.370

Na oročene depozite komitenata u dinarima i u stranoj valuti Banka plaća kamatu u rasponu od 1,25% do 6,5% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava i valute.

Na namenske depozite komitenata i fizičkih lica Banka ne plaća kamatu, osim na oročene namenske depozite po ugovoru sa firmom "Mikro razvoj" po specijalnom aranžmanu koji služe kao keš kolaterali za kredite sa kamatnom stopom od 26,27% do 31,07% na godišnjem nivou.

Banka plaća kamatu od 3,5% godišnje za štedne *a vista* depozite u dinarima, i kamatu od 2% godišnje za štedne *a vista* depozite u EUR.

Na kratkoročne depozite stanovništva u dinarima Banka plaća kamatu u rasponu od 6% do 6,75% na godišnjem nivou, u zavisnosti od perioda oročavanja sredstava.

Kamatna stopa na kratkoročne depozite stanovništva u stranoj valuti iznosi od 1% do 2,1% godišnje, u zavisnosti od perioda oročavanja i valute.

Dugoročni depoziti stanovništva u stranoj valuti deponovani su po kamatnim stopama od 2% do 4% na godišnjem nivou za EUR, u zavisnosti od perioda oročavanja.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

26. SUBORDINIRANE OBAVEZE

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Subordinirane obaveze u stranoj valuti	<u>150.719</u>	<u>486.504</u>
Stanje na dan	<u>150.719</u>	<u>486.504</u>

Subordinirane obaveze u iznosu od RSD 150.719 hiljada na dan 31. decembra 2016. godine se odnose na subordinirani kredit dobijen od Matične banke VTB Bank OAD, Sankt Peterburg, u iznosu od RUB 78.000.000.

Ugovor o subordiniranom kreditu na iznos od RUB 78.000.000 potpisan je između VTB Bank OAD, Sankt Peterbutg i Banke dana 26. decembra 2016. godine. Glavnica kredita se otplaćuje odjednom u celini, po isteku 7 godina od datuma povlačenja sredstava kredita. Kamatna stopa po ovom kreditu iznosi 11,15% na godišnjem nivou (odnosno 12,38% godišnje sa uključenim porezom po odbitku). Sredstva po ovom kreditu povučena su u celini dana 28. decembra 2016. godine.

Ugovor o subordiniranom kreditu na iznos od EUR 2.000.000 potpisan je između Moskovske banke, Moskva i Banke dana 26. novembra 2012. godine. Glavnica kredita se otplaćuje odjednom u celini, po isteku 6 godina od datuma povlačenja sredstava kredita. Kamatna stopa po ovom kreditu iznosi 7,45% na godišnjem nivou (odnosno 8,28% godišnje sa uključenim porezom po odbitku). Sredstva po ovom kreditu povučena su u celini dana 28. novembra 2012. godine.

Ugovor o subordiniranom kreditu na iznos od EUR 2.000.000 potpisan je između VTB Bank OAD, Sankt Peterburg i Banke dana 18. oktobra 2013. godine. Glavnica kredita se otplaćuje odjednom u celini, po isteku 7 godina od datuma povlačenja sredstava kredita. Kamatna stopa po ovom kreditu iznosi 5,5% na godišnjem nivou (odnosno 6,12% godišnje sa uključenim porezom po odbitku). Sredstva po ovom kreditu povučena su u celini dana 22. oktobra 2013. godine.

U toku 2016. godine, došlo je do povećanja akcijskog kapitala Banke po osnovu konverzije prethodno navedenih subordiniranih kredita dobijenih od Moskovske banke, Moskva i vlasnika -VTB Bank OAD, Sankt Peterburg, u osnovni kapital Banke u ukupnom iznosu od EUR 4.000.000, odnosno RSD 492.500 hiljada po zvaničnom srednjem kursu Narodne banke Srbije na dan zaključenja Ugovora o konverziji subordiniranih potraživanja u akcijski kapital Banke (*videti* Napomenu 29).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

27. REZERVISANJA

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke (a)	3.322	18
Rezervisanja za primanja zaposlenih po osnovu naknada za odlazak u penziju (b)	<u>2.723</u>	<u>2.849</u>
Stanje na dan	<u>6.045</u>	<u>2.867</u>

- (a) Prema internoj politici Banke, rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke (garancije, avale, akreditive, obaveze za nepovučene kredite i drugo) vrše se po angažovanjima Banke gde je verovatan odliv sredstava za izmirenje preuzetih obaveza, a istovremeno postoji dokaz o potvrdi te verovatnoće.

Dokazi na osnovu kojih Banka vrši pojedinačnu procenu obezvređenja su: isplate po računima Banke po preuzetim obavezama po garancijama, avalima i drugim stavkama i da je komitent po kriterijumima za klasifikaciju Banke klasifikovan u kategorije G i D. Pojedinačno procenjivanje obezvređenja, po vanbilansnim stavkama, vrši se na isti način kao i za potraživanja bilansne aktive.

Za potencijalne obaveze kod kojih se ne očekuje odliv sredstava Banke, kao i kod kojih se proceni da će u slučaju odliva sredstava potraživanja biti naplativa u punom iznosu, Banka ne vrši rezervisanje.

Takođe, Banka ne obračunava rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama (nepovučene kreditne linije) za sve neiskorišćene preuzete obaveze kod kojih je ugovorena mogućnost Banke da usled pogoršanja finansijskog stanja klijenta može otkazati ugovor o kreditu.

- (b) Rezervisanja za primanja zaposlenih po osnovu naknada za odlazak u penziju formirana su na bazi izveštaja nezavisnog aktuara sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine i ista su iskazana u iznosu sadašnje vrednosti očekivanih budućih isplata.

Prilikom utvrđivanja sadašnje vrednosti očekivanih odliva korišćena je diskontna stopa od 4%, pretpostavka prosečnog rasta zarada od 2,5% godišnje, stopa fluktuacije zaposlenih od 3% i stopa invalidnosti od 0,1% godišnje.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

27. REZERVISANJA (Nastavak)

(c) Promene na računima rezervisanja u toku godine prikazane su u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne stavke		
Stanje na početku godine	18	6.577
Rezervisanja u toku godine (Napomena 10(b))	5.543	8.498
Ukidanje rezervisanja (Napomena 10(b))	(2.267)	(14.684)
Ostale promene	28	(373)
	<u>3.322</u>	<u>18</u>
Rezervisanja za primanja zaposlenih po osnovu naknada za odlazak u penziju		
Stanje na početku godine	2.849	3.285
Ukidanje rezervisanja (Napomena 11)	(126)	(436)
	<u>2.723</u>	<u>2.849</u>
Stanje na dan	<u>6.045</u>	<u>2.867</u>

28. OSTALE OBAVEZE

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Obaveze prema dobavljačima	8.651	6.386
Obaveze za porez na dodatu vrednost	617	576
Obaveze za ostale poreze i doprinose	4.029	-
Razgraničene obaveze za ostale obračunate rashode u dinarima	848	848
Razgraničeni ostali prihodi u dinarima	2.198	12.457
Ostale obaveze	63.177	15.952
Stanje na dan	<u>79.520</u>	<u>36.219</u>

Ostale obaveze u iznosu od RSD 63.177 hiljada na dan 31. decembra 2016. godine se najvećim delom odnose na obaveze u obračunu u dinarima (za uplate fizičkih i pravnih lica) u iznosu od RSD 22.168 hiljada i obaveze po poslovima faktoringa u iznosu od RSD 22.459 hiljada.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

29. KAPITAL

Kapital Banke prikazan je kako sledi:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>31.12.2015.</u>
Aksijski kapital - obične akcije	3.672.407	3.179.907
Gubici iz prethodnih godina	(1.063.498)	(1.044.510)
Gubitak tekuće godine	<u>(810.051)</u>	<u>(18.988)</u>
Stanje na dan	<u>1.798.858</u>	<u>2.116.409</u>

Na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine, Otvoreno akcionarsko društvo "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija, je jedini akcionar Banke sa učešćem od 100% u akcijskom kapitalu.

Na dan 31. decembra 2016. godine, upisani i uplaćeni aksijski kapital Banke se sastoji od 7.344.813 komada običnih akcija (31. decembar 2015. godine: 6.359.813 komada običnih akcija), pojedinačne nominalne vrednosti od RSD 500.

Odlukom Skupštine Banke od 9. jula 2015. godine odobreno je povećanje akcijskog kapitala Banke izdavanjem običnih akcija IV emisije akcija bez javne ponude, za postojećeg akcionara VTB Bank OAD, Sankt Peterburg. Izdato je 1.684.200 komada akcija pojedinačne nominalne vrednosti od 500 dinara, u ukupnoj vrednosti od RSD 842.100 hiljada. Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 63479/2015 od 21. jula 2015. godine registrovano je navedeno povećanje akcijskog kapitala Banke.

U 2016. godini, aksijski kapital Banke je povećan za RSD 492.500 hiljada. U skladu sa Anexom br. II Ugovora o konverziji subordiniranih potraživanja u aksijski kapital Banke, zaključenim 14. decembra 2016. godine između akcionara VTB Bank OAD, Sankt Peterburg i Banke, a na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke o povećanju osnovnog kapitala VTB Banke a.d. Beograd izdavanjem V emisije običnih akcija za postojećeg akcionara - zatvorena emisija, uplata akcija V emisije od strane postojećeg akcionara izvršena je ulaganjem prava potraživanja u iznosu glavnice subordiniranog duga Banke po osnovu 2 ugovora o subordiniranim kreditima u ukupnom iznosu od EUR 4.000.000 (Napomena 26).

Odlukom Skupštine Banke od 20. decembra 2016. godine odobreno je povećanje akcijskog kapitala Banke izdavanjem običnih akcija V emisije akcija bez javne ponude, za postojećeg akcionara VTB Bank OAD, Sankt Peterburg. Izdato je 985.000 komada akcija pojedinačne nominalne vrednosti od 500 dinara, u ukupnoj vrednosti od RSD 492.500 hiljada. Rešenjem Agencije za privredne registre br. BD 103816/2016 od 28. decembra 2016. godine registrovano je navedeno povećanje akcijskog kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

30. VANBILANSNE POZICIJE

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Garancije i ostale preuzete buduće obaveze (a)	2.157.565	1.394.858
Druge vanbilansne pozicije (b)	<u>16.003.334</u>	<u>5.666.497</u>
Stanje na dan	<u>18.160.899</u>	<u>7.061.355</u>

(a) Garancije i ostale preuzete buduće obaveze

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Plative garancije:		
- u dinarima	598.411	828.078
- u stranoj valuti	<u>309.805</u>	<u>144.830</u>
	908.216	972.908
Činidbene garancije:		
- u dinarima	436.884	241.230
- u stranoj valuti	<u>249.598</u>	<u>156.941</u>
	686.482	398.171
Preuzete neopozive obaveze:		
- u dinarima	20.013	3.257
- u stranoj valuti	<u>-</u>	<u>20.522</u>
	20.013	23.779
<i>Ukupno garancije i ostale preuzete obaveze</i>	1.614.711	1.394.858
Swap transakcije i kupovina deviza za dinare	<u>542.854</u>	<u>-</u>
Stanje na dan	<u>2.157.565</u>	<u>1.394.858</u>

Banka vrši rezervisanja za potencijalne gubitke po kreditno rizičnim vanbilansnim stavkama shodno računovodstvenoj politici obelodanjenoj u Napomeni 27(a) uz finansijske izveštaje. Na dan 31. decembra 2016. godine, formirana rezerva za gubitke po osnovu garancija i ostalih preuzetih neopozivih obaveza iznosi RSD 3.322 hiljade (31. decembar 2015. godine: RSD 18 hiljada).

Preuzete neopozive obaveze u dinarima u iznosu od RSD 20.013 hiljada na dan 31. decembra 2016. godine se odnose na neiskorišćene odobrene kredite pravnim licima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

30. VANBILANSNE POZICIJE (Nastavak)

(b) Druge vanbilansne pozicije

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Primljene hartije od vrednosti	400.000	665.698
Loro garancije	359.857	274.624
Preuzete opozive obaveze	985.809	859.332
Materijalna sredstva obezbeđenja, hipoteke i zaloge	13.666.616	3.838.132
Ostale vanbilansne pozicije	<u>591.052</u>	<u>28.711</u>
Stanje na dan	<u>16.003.334</u>	<u>5.666.497</u>

Preuzete opozive obaveze u iznosu od RSD 985.809 hiljade na dan 31. decembra 2016. godine se najvećim delom odnose na dugoročne dinarske okvirne linije odobrene privrednim društvima.

Po osnovu neiskorišćenih minusa po tekućim računima građana, Banka je imala preuzete opozive obaveze u iznosu od RSD 2.301 hiljadu (31. decembar 2015. godine: RSD 3.049 hiljada), dok odobreni kreditni limiti po karticama fizičkih lica iznose RSD 8.597 hiljada (31. decembar 2015. godine: RSD 5.970 hiljada).

U 2016. godini u okviru pozicije materijalnih sredstava obezbeđenja, hipoteka i zaloga evidentirana su sva sredstva obezbeđenja koje Banka ima po osnovu datih kredita, dok su u prethodnim periodima u okviru navedene pozicije bile evidentirane samo hipoteke prvog reda.

Ostale vanbilansne stavke u 2016. godini obuhvataju evidentirana prava Banke na preostali deo nepokretne imovine po osnovu Ugovora o otkupu potraživanja sa Erste Bank a.d. Novi Sad.

(c) Kreditno rizične vanbilansne stavke

Pregled kreditno rizičnih vanbilansnih stavki Banke koje se klasifikuju na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine dat je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	1.614.711	1.394.858
Preuzete opozive obaveze	<u>985.809</u>	<u>859.332</u>
Stanje na dan	<u>2.600.520</u>	<u>2.254.190</u>

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

31. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA

U svom redovnom poslovanju Banka ostvaruje poslovne transakcije sa svojim akcionarom i drugim povezanim stranama koje su navedene u tabelama koje slede. Transakcije sa povezanim licima se obavljaju po uobičajenim tržišnim uslovima.

Povezana lica Banke čine članice grupe kojoj Banka pripada - VTB Grupa.

Lica povezana sa Bankom obuhvataju lica koja mogu da vrše značajan uticaj pri donošenju finansijskih i poslovnih odluka Banke. Lica povezana s Bankom obuhvataju članove organa upravljanja, Upravnog i Izvršnog odbora Banke, njihove bliske rođake, kompanije koje oni poseduju ili kontrolišu, kao i kompanije na čije finansijske i poslovne odluke isti mogu da utiču.

- (a) Stanje potraživanja i obaveza na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine proisteklo iz transakcija sa akcionarom i drugim povezanim stranama sa Bankom prikazano je u sledećoj tabeli:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Plasmani bankama:		
Nostro računi	185.957	71.610
Kredit:		
Krediti odobreni rukovodstvu Banke	1.417	8.829
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(26)	(1.434)
	<u>1.391</u>	<u>7.395</u>
Ukupno	<u>187.348</u>	<u>79.005</u>
Primljeni depoziti i krediti:		
Transakcioni depoziti akcionara	64.262	64.381
Subordinirani krediti od akcionara	150.719	486.504
Depoziti fizičkih lica povezanih s Bankom u smislu zakona kojim se uređuju banke	2.078	1.701
Ukupno	<u>217.059</u>	<u>552.586</u>

- (b) U 2016. godini Banka je ostvarila prihode od kamata iz transakcija sa povezanim licima u iznosu od RSD 17.179 hiljada (2015. godina: RSD 6.339 hiljada).

Rashodi kamata po osnovu depozita i kredita akcionara i ostalih povezanih lica u 2016. godini iznosili su RSD 35.797 hiljada (2015. godina: RSD 34.949 hiljada).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

31. OBELODANJIVANJE ODNOSA SA POVEZANIM LICIMA (Nastavak)

(c) Sumarni prikaz transakcija sa povezanim licima iz VTB Grupe u 2016. i 2015. godini dat je u sledećoj tabeli:

<u>2016.</u>	U RSD hiljada			
	<u>Prihodi</u>	<u>Rashodi</u>	<u>Potraživanja</u>	<u>Obaveze</u>
Moskovska banka, Moskva	1	19.446	-	-
VTB Bank OAD, Sankt Peterburg	16.998	15.644	43.452	214.981
VTB Deutschland AG, Frankfurt	149	707	142.505	-
VTB Capital London	31	-	-	-
Ukupno	17.179	35.797	185.957	214.981
<u>2015.</u>	<u>Prihodi</u>	<u>Rashodi</u>	<u>Potraživanja</u>	<u>Obaveze</u>
Moskovska banka, Moskva	7	20.113	27.938	243.252
VTB Bank OAD, Sankt Peterburg	6.307	14.796	13.106	307.633
VTB Deutschland AG, Frankfurt	25	40	30.566	-
Ukupno	6.339	34.949	71.610	550.885

(d) Zarade i ostala primanja članova Izvršnog odbora i drugog ključnog rukovodećeg osoblja Banke (iskazane u bruto iznosu), u toku 2016. i 2015. godine, prikazana su u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada	
	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Članovi Izvršnog odbora	23.627	40.025
Članovi Upravnog odbora	936	917
Direktori sektora	31.787	21.351
Ukupno	56.350	62.293

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA

Rizik je karakterističan za bankarsko poslovanje, ali se njime upravlja posredstvom procesa neprekidnog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja rizika i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, kamatnom riziku i tržišnom riziku (koji obuhvata devizni rizik i ostale tržišne rizike).

Banka je takođe izložena uticaju operativnog rizika (koji obuhvata i pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima, tj. eksternalizacija - outsourcing i rizik informacionog sistema), kamatnog rizika u bankarskoj knjizi, rizika izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena i rizika prevremene otplate, a koje Banka kontinuirano prati.

Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci je u svom domenu odgovoran za izloženost riziku. Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promene u okruženju, tehnologiji i industriji. Banka prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Pored toga, Banka je uspostavila odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizikom permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika.

Sektor upravljanja rizicima

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti, Banka je formirala Sektor upravljanja rizicima.

U delokrugu ovog sektora je upravljanje rizikom likvidnosti Banke, upravljanje deviznim i ostalim tržišnim rizicima, upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, upravljanje rizikom izloženosti Banke prema licu ili grupi povezanih lica, upravljanje rizikom ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, upravljanje rizikom izloženosti ka zemlji porekla lica prema kome je Banka izložena, upravljanje operativnim rizicima i razvoj internih metodologija za procenu, merenje i upravljanje rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U delokrugu ovog sektora je i upravljanje kreditnim rizikom Banke i davanje preporuka za izloženosti Banke koje su pod uticajem dejstva kreditnog rizika, kao i praćenje i naplata nekvalitetne aktive, odnosno loše aktive u okviru odeljenja za rad sa nestandardnom aktivom.

Sektor sredstava i likvidnosti i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Sektor sredstava i likvidnosti je odgovoran za upravljanje aktivom i obavezama Banke, kao i sveukupnom finansijskom strukturom. Pored toga, ovaj sektor je odgovoran za finansiranje i likvidnost Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za praćenje rizika likvidnosti i upravljanje rizikom likvidnosti Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**Unutrašnja revizija**

Proces upravljanja rizicima u Banci se kontroliše najmanje jednom godišnje od strane unutrašnje revizije, koja ispituje adekvatnost procedura, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Unutrašnja revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju o svojim nalazima i preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

Rizici Banke se mere korišćenjem metoda koji odražava kako očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima tako i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima. Modeli koriste verovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala verovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovano na uspostavljanju limita. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Pored toga, Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost svim tipovima rizika i aktivnostima.

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Sektoru upravljanja rizicima i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, merenje tržišnog rizika, racija likvidnosti i promene profila rizika.

Rukovodstvo Banke kvartalno ocenjuje adekvatnost ispravki vrednosti plasmana. Odboru za reviziju se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

Za svaki nivo u Banci sastavljaju se posebni izveštaji o upravljanju rizicima, kako bi se obezbedilo da sve poslovne jedinice imaju pristup opširnim, neophodnim i ažurnim informacijama.

Mesečni izveštaj se dostavlja svim izvršnim direktorima i relevantnim članovima Izvršnog odbora Banke o iskorišćenosti tržišnih limita, likvidnosti, deviznom riziku, kao i drugim značajnim informacijama

32.1. Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja naplate potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu sa internom regulativom za upravljanje kreditnim rizikom, kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke, odnosno adekvatnost kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**32.1. Kreditni rizik (Nastavak)**

Politikom za upravljanje rizicima, procedurama za upravljanje kreditnim rizikom i procedurama za odobravanje, puštanje i naplatu plasmana, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrola) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika. Banka se, u skladu sa navedenim procedurama, angažuje kod korisnika koji imaju odgovarajući bonitet i za koje se procenom utvrdi da je nivo rizika prihvatljiv imajući u vidu odnos i povezanost kategorija rizika i profitabilnosti.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima. Izloženost riziku se kontinuirano prati putem periodičnih procena mogućnosti dužnika da izvršavaju obaveze prema Banci i drugim poveriocima.

Banka je uspostavila proces praćenja kvaliteta kredita da bi obezbedila blagovremenu identifikaciju potencijalnih promena u kreditnoj sposobnosti komitenata, uključujući redovnu kontrolu sredstava obezbeđenja.

Limiti u odnosu na komitente se utvrđuju korišćenjem sistema klasifikacije kreditnog rizika, koji svakog komitenta klasifikuje prema određenom kreditnom rangi, kao i prema internoj metodologiji koja definiše nivo izloženosti koji je Banka spremna da prihvati prema pojedinačnom dužniku ili grupi povezanih lica. Klasifikacija komitenata je predmet redovnog sagledavanja. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku je prema politici Banke centralizovano i koncentrisano u okviru Kreditnog odbora za privredu i stanovništvo. Odluka Kreditnog odbora se donosi po razmatranju predloga koji je dat od strane nadležnih sektora uključenih u kreditni proces i Sektora upravljanja rizicima.

Uslovi odobrenja svakog plasmana privredi se određuju individualno, a u zavisnosti od vrste klijenta, namene za koju se plasman odobrava, procenjene kreditne sposobnosti, ponuđenog obezbeđenja kao i od trenutne situacije na tržištu. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su takođe opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana kao i samim iznosom. Svi plasmani Banke se zasnivaju na relevantnim odobrenjima, koja određuju odredbe i ostale uslove njihove implementacije.

Izveštavanje o kreditnom riziku vrši se na kontinuiranoj osnovi na nivou ukupnog portfolija Banke kao i na nivou pojedinačnog klijenta. U skladu sa zahtevima akcionara, izveštavanje o kreditnom riziku se vrši na mesečnoj osnovi kada se daje pregled portfolija, kašnjenja, kretanje ispravki vrednosti i rezervisanja i kapitala Banke.

Banka procenjuje obezvređenje finansijskih sredstava na način opisan u Napomeni 3.4.3. Obezvređenje finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike.

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, po osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići kontrolnim procesima i procedurama koje se koriste za ublažavanje kreditnog rizika.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

Derivativni finansijski instrumenti

Kreditni rizik koji je proistekao iz derivativnih finansijskih instrumenata je, u svakom trenutku, ograničen na one instrumente sa pozitivnom fer vrednošću koji su evidentirani u bilansu stanja. Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalno moguće fer vrednosti ukupnog portfolija derivata kao i maksimalno mogućom pozitivnom fer vrednošću svake pojedinačne transakcije. Banka nije izložena ovom riziku, s obzirom da nema značajnijih derivativnih finansijskih instrumenata.

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine dat je u narednoj tabeli:

	2016.	U RSD hiljada 2015.
	Bruto maksimalna izloženost	Bruto maksimalna izloženost
Izloženost vezana za bilansne stavke		
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	1.077.894*	665.698*
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	382.277	291.496
Kreditni i potraživanja od komitenata	6.278.261	6.585.800
Ostala sredstva	8.293	42.868
<i>Ukupno bilansne pozicije</i>	<u>7.746.725</u>	<u>7.585.862</u>
Izloženost vezana za vanbilansne stavke		
Plative garancije	908.216	972.908
Činidbene garancije	686.482	398.171
Nepokriveni akreditivi	-	7.143
Neiskorišćene preuzete obaveze	1.005.822	875.968
<i>Ukupno vanbilansne stavke</i>	<u>2.600.520</u>	<u>2.254.190</u>
Ukupno	<u>10.347.245</u>	<u>9.840.052</u>

* *Finansijska sredstva koja se drže do dospeća na dan 31. decembra 2016. godine se u celini odnose na državne zapise Ministarstva finansija, i sa stanovišta Banke ne predstavljaju rizične bilansne stavke, te su shodno tome isključena iz daljih analiza izloženosti Banke kreditnom riziku (odnosno rizičnih plasmana - portfolija) datih u narednim tabelama.*

Kao što je prikazano u prethodnoj tabeli, na dan 31. decembra 2016. godine 60,7% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi se na kredite i potraživanja od komitenata (31. decembar 2015. godine: 66,9%), 8,8% na plative garancije (31. decembar 2015. godine: 9,9%) i 9,7% na neiskorišćene preuzete obaveze (31. decembar 2015. godine: 8,9%).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

Koncentracijom rizika Banka upravlja postavljanjem limita u odnosu na pojedinačne komitente, geografska područja i industrije. Kako bi izbegla prekomernu koncentraciju rizika, politike i procedure Banke sadrže specifične smernice za razvoj i očuvanje diversifikovanog portfolia. Shodno tome, Banka kontroliše i upravlja identifikovanim koncentracijama kreditnog rizika.

Koncentracija kredita datih komitentima po industrijskim delatnostima sa stanjem na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine prikazana je u Napomeni 19(d).

Struktura kreditne izloženosti Banke, iskazane po bruto knjigovodstvenoj vrednosti **ukupnih rizičnih plasmana** sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine, grupisana prema geografskim sektorima, data je u narednoj tabeli:

	U RSD hiljada			
	Srbija	Evropa	Ostalo (Rusija, Kuba, Tunis, BiH, Libija, Belize)	Ukupno
Kreditni i potraživanja:				
- Banke i finansijske institucije	185.209	153.617	43.451	382.277
- Preduzeća	5.587.908	140	1	5.588.049
- Stanovništvo/fizička lica	661.573	63	77	661.713
- Preduzetnici	36.792	-	-	36.792
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	2.548.149	-	52.371	2.600.520
Stanje na dan 31.12.2016. godine	9.019.631	153.820	95.900	9.269.351
Stanje na dan 31.12.2015. godine	8.851.066	277.455	45.833	9.174.354

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

Analiza izloženosti Banke kreditnom riziku, po industrijskim sektorima, pre i nakon obezvređenja finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike, na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	Bruto maksimalna izloženost 2016.	Neto maksimalna izloženost 2016.	Bruto maksimalna izloženost 2015.	U RSD hiljada Neto maksimalna izloženost 2015.
Prerađivačka industrija	2.873.420	2.314.949	3.445.716	3.224.288
Saobraćaj i skladištenje	464.867	462.908	575.466	533.696
Trgovina	2.581.164	1.899.451	2.733.042	2.520.116
Finansije	393.392	392.317	318.255	317.573
Stanovništvo	672.611	631.551	727.741	696.603
Preduzetnici	36.792	33.781	9.308	8.210
Ostalo	2.247.105	2.021.253	1.364.826	1.239.304
Ukupno	9.269.351	7.756.210	9.174.354	8.539.790

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana.

Sledeća tabela prikazuje kvalitet portfolija (bruto kredita, potraživanja po osnovu kamata i naknada, ostalih sredstava, plativih i činidbenih garancija, kao i preuzetih neopozivih obaveza, odnosno rizične bilansne aktive i vanbilansne izloženosti) po tipovima plasmana, zasnovanim na sistemu klasifikacije Banke, sa stanjem na dan **31. decembra 2016. godine**:

	Nedospeli i neobezbeđeni			Dospeli neobezvređeni	U RSD hiljada	
	Visok stepen kvaliteta	Standardni stepen kvaliteta	Sub-standardni stepen		Pojedinačno obezvređeni	Ukupno 2016.
Kredit i potraživanja od banaka	185.208	197.069	-	-	-	382.277
<i>Kredit i potraživanja od komitenata:</i>						
Korporativni krediti	638.939	934.106	92.934	4.869	1.758.969	3.429.817
Kredit malim i srednjim preduzećima	888.517	444.443	31.544	1.560	792.168	2.158.232
Kredit stanovništvu	502.676	31.771	29.530	83.459	14.277	661.713
Kredit preduzetnicima	4.988	28.916	-	17	2.871	36.792
Garancije i ostale preuzete obaveze	1.593.920	767.580	222.555	16.465	-	2.600.520
Ukupno	3.814.248	2.403.885	376.563	106.370	2.568.285	9.269.351

Kvalitet portfolija po tipovima plasmana, zasnovanim na sistemu klasifikacije Banke, sa stanjem na dan **31. decembra 2015. godine** prikazan je u sledećoj tabeli:

	Nedospeli i neobezbeđeni			Dospeli neobezvređeni	U RSD hiljada	
	Visok stepen kvaliteta	Standardni stepen kvaliteta	Sub-standardni stepen		Pojedinačno obezvređeni	Ukupno 2015.
Kredit i potraživanja od banaka	219.856	71.610	-	30	-	291.496
<i>Kredit i potraživanja od komitenata:</i>						
Korporativni krediti	536.941	2.034.835	108.626	63.260	1.553.804	4.297.466
Kredit malim i srednjim preduzećima	440.010	424.638	72.016	19.338	647.170	1.603.172
Kredit stanovništvu	443.207	53.183	184.305	18.904	19.123	718.722
Kredit preduzetnicima	6.130	193	-	225	2.760	9.308
Garancije i ostale preuzete obaveze	1.281.529	837.419	135.238	-	4	2.254.190
Ukupno	2.927.673	3.421.878	500.185	101.757	2.222.861	9.174.354

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Starosna analiza rizičnog bruto portfolija na dan **31. decembra 2016. godine** prikazana je kako sledi:

	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 61 do 90 dana	Više od 91 dana	U RSD hiljada Ukupno 2016.
Kreditni i potraživanja od banaka	382.277	-	-	-	382.277
<i>Kreditni i potraživanja od komitenata:</i>					
- Korporativni krediti	2.458.317	16	-	971.484	3.429.817
- Kreditni malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima	1.505.105	512	-	689.407	2.195.024
- Kreditni stanovništvu	584.068	27.301	10.074	40.270	661.713
Garancije i ostale preuzete obaveze	2.600.305	114	-	101	2.600.520
Ukupno	7.530.072	27.943	10.074	1.701.262	9.269.351

Starosna analiza rizičnog bruto portfolija na dan **31. decembra 2015. godine** prikazana je kako sledi:

	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 61 do 90 dana	Više od 91 dana	U RSD hiljada Ukupno 2015.
Kreditni i potraživanja od banaka	291.496	-	-	-	291.496
<i>HOV, kreditni i potraživanja od komitenata:</i>					
- Korporativni krediti	3.111.834	21.585	882	1.163.165	4.297.466
- Kreditni malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima	901.294	238.102	4.794	468.290	1.612.480
- Kreditni stanovništvu	634.156	24.449	6.231	53.886	718.722
Garancije i ostale preuzete obaveze	2.195.914	265	24	57.987	2.254.190
Ukupno	7.134.694	284.401	11.931	1.743.328	9.174.354

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Struktura rizične bilansne aktive i vanbilansnih stavki, kao i ispravki vrednosti i rezervisanja, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine prikazana je u sledećim tabelama.

Na dan 31. decembra 2016. godine:

	Pojedinačna procena		Grupna procena		U RSD hiljada Ukupno 2016.	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
	Fizička lica Banke i druga pravna lica Preduzetnici	14.277 2.551.136 2.871	13.487 1.429.171 2.871	647.436 3.419.190 33.921	27.573 36.577 140	661.713 5.970.326 36.792
	2.568.284	1.445.529	4.100.547	64.290	6.668.831	1.509.819

	Pojedinačna procena		Grupna procena		Ukupno 2016.	
	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje
	Fizička lica Banke i druga pravna lica Preduzetnici	- - -	- - -	10.898 2.589.622 -	246 3.076 -	10.898 2.589.622 -
	-	-	2.600.520	3.322	2.600.520	3.322
Ukupno	2.568.284	1.445.529	6.701.067	67.612	9.269.351	1.513.141

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2015. godine:

	Pojedinačna procena		Grupna procena		U RSD hiljada Ukupno 2015.	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
Fizička lica	19.123	11.570	699.599	19.457	718.722	31.027
Banke i druga pravna lica	2.200.974	542.164	3.991.160	60.257	6.192.134	602.421
Preduzetnici	2.760	1.095	6.548	3	9.308	1.098
	2.222.857	554.829	4.697.307	79.717	6.920.164	634.546

	Pojedinačna procena		Grupna procena		Ukupno 2015.	
	Vanbilansne stavke	Rezervisanje	Vanbilansne stavke	Rezervisanje	Vanbilansne stavke	Rezervisanje
Fizička lica	-	-	9.019	-	9.019	-
Banke i druga pravna lica	4	-	2.245.167	18	2.245.171	18
Preduzetnici	-	-	-	-	-	-
	4	-	2.254.186	18	2.254.190	18
Ukupno	2.222.861	554.829	6.951.493	79.735	9.174.354	634.564

Ispravka vrednosti na grupnom i pojedinačnom nivou se obračunava u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje" i metodologijom Banke za obračun ispravke vrednosti i na osnovu interne procedure za obračun ispravke vrednosti.

Postupak procene obezvređenja se vrši na pojedinačnom nivou, kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja plasmana, za svaki materijalno značajan plasman i na grupnom nivou, za materijalno manje značajne plasmane. Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem očekivanih priliva po plasmanu, primenom poslednje ugovorene efektivne kamatne stope predmetnog plasmana, osim za plasmane fizičkim licima za koje se obezvređenje utvrđuje na bazi iskustva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Obračun ispravke vrednosti na pojedinačnoj osnovi obuhvata sva materijalno značajna potraživanja u docnji većoj od 90 dana, kao i potraživanja od klijenata za koje je konstatovano obezvređenje: pogoršano finansijsko stanje klijenta u znatnom stepenu kašnjenja, kršenje ugovorenih odredbi, bitno promenjeni uslove otplate potraživanja ili izvesnost da će biti pokrenut stečajni postupak.

U slučaju da izabranom kandidatu za individualnu procenu procenjena vrednost ispravke bude jednaka nuli, pomenuta potraživanja se uključuju u grupni obračun, odnosno obračun ispravke vrednosti na bazi iskustva definisan internom procedurom.

Obezvređenje za materijalno manje značajne plasmane se procenjuje grupno za svaku grupu posebno (grupe: pravna lica, stanovništvo i finansijske institucije), imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika na osnovu statističke analize istorijskih obrazaca novčanih tokova tog dela portfolija. Elementi grupnog obračuna su: PD (verovatnoća nastanka statusa neizmirenih obaveza - klasifikacija na osnovu kreditne sposobnosti korigovana za docnju u izmirivanju obaveza na dan procene), rizik zemlje, obezbeđenje i obračun izloženosti (EAD).

Iznos obezvređenja bilansne aktive se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova po tom potraživanju.

Ukoliko se prilikom pojedinačne procene materijalno značajnih plasmana (na individualnom nivou) proceni da ne postoje objektivni dokazi o obezvređenju, predmetni plasman se procenjuje na nivou grupe.

Obezvređenje plasmana koje umanjuje vrednost plasmana evidentira se na računu ispravke vrednosti u okviru bilansa stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

U skladu sa propisima Narodne banke Srbije, Banka takođe obračunava potrebnu rezervu za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki u skladu sa internom metodologijom zasnovanom na Odluci o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

Reprogramirani i restrukturirani krediti

U cilju zaštite od rizika neizvršavanja obaveza u poslovanju sa dužnicima, Banka preduzima sledeće mere za regulisanje potraživanja: reprogramiranje, restrukturiranje, preuzimanje nepokretnosti u cilju naplate potraživanja, pokretanje sudskog spora i ostale mere. Dužnicima sa određenim problemima u poslovanju Banka odobrava reprogramiranje i restrukturiranje potraživanja shodno uslovima iz Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka je imala 20 reprogramiranih i 16 restrukturiranih kredita pravnih lica (privreda), kao i 19 reprogramiranih kredita i 61 restrukturirana kredita fizičkih lica.

Na dan 31. decembra 2015. godine, Banka je imala 18 reprogramiranih i 9 restrukturiranih kredita pravnih lica (privreda), kao i 20 reprogramiranih kredita i 54 restrukturirana kredita fizičkih lica.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Reprogramirani i restrukturirani krediti (Nastavak)

<u>31.12.2016.</u>	Reprogramirani		U RSD hiljada Restrukturirani	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
	Privreda	1.123.667	307.244	1.365.637
Stanovništvo	5.769	4.074	23.059	22.797
Ukupno	1.129.436	311.318	1.388.696	901.300

<u>31.12.2015.</u>	Reprogramirani		U RSD hiljada Restrukturirani	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
	Privreda	1.227.157	910.488	982.374
Stanovništvo	7.913	5.306	21.983	16.627
Ukupno	1.235.070	915.794	1.004.357	889.946

Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika

Iznos i tip zahtevanog sredstva obezbeđenja zavisi od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana, kao i samim iznosom.

Banka svojom internom metodologijom utvrđuje vrste kolaterala i parametre njihovog vrednovanja. Osnovni tipovi kolaterala su sledeći:

- za komercijalne kredite - zaloga na nekretninama, zalihama i potraživanjima, i
- za plasmane stanovništvu - menice, solidarno jemstvo, administrativne zabrane i ovlašćenja za zaduženje računa.

Rukovodstvo Banke prati kretanje tržišne vrednosti kolaterala, zahteva dopunske kolaterale u skladu sa odnosnim ugovorima i kontroliše tržišnu vrednost kolaterala dobijenu tokom sagledavanja adekvatnosti ispravke vrednosti.

Fer vrednost sredstava obezbeđenja u vidu hipoteka na dan 31. decembra 2016. godine iznosi RSD 6.912.317 hiljada (31. decembar 2015. godine: RSD 5.978.261 hiljada), u vidu zaloge nad zalihama i potraživanjima iznosi RSD 6.520.993 hiljade (31. decembar 2015. godine: RSD 6.276.538 hiljada), dok fer vrednost ostalih sredstava obezbeđenja iznosi RSD 443.850 hiljada (31. decembar 2015. godine: RSD 1.788.350 hiljada).

Banka tokom 2016. i 2015. godine nije odobravalala stambene kredite stanovništvu, te nema stambene hipoteke kao kolaterale po tom osnovu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.1. Kreditni rizik (Nastavak)

(c) Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Kod pravnih lica krediti dobijaju status neizmirenja obaveza kada dobiju status NPL. Kod fizičkih lica krediti dobijaju status neizmirenja obaveza u slučaju kašnjenja dužeg od 90 dana.

Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) prate se na nivou Banke i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica) i sektora pripadnosti klijenta i ročnoj strukturi (kod preduzeća i preduzetnika).

U skladu sa propisima, potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) kod preduzeća i preduzetnika prate se na nivou klijenta, a kod fizičkih lica na nivou pojedinačnog potraživanja.

	Bruto izloženosti	U RSD hiljada Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza
Sektor privrednih društava	5.588.049	2.009.038
Sektor stanovništva	661.713	40.270
Sektor preduzetnika	36.792	2.878
Sektor finansija i osiguranja	382.277	-
Ukupno na dan 31. decembra 2016. godine	6.668.831	2.052.186
Ukupno na dan 31. decembra 2015. godine	6.920.164	1.610.718

32.2. Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima na nivou Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva upravljanje svim pozicijama aktive i pasive Banke koje mogu uticati na nemogućnost Banke da ispunjava svoje dospele obaveze.

Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, da upravlja aktivom razmatrajući njenu likvidnost, i da prati buduće novčane tokove i dnevnu likvidnost Banke. To uključuje procenu očekivanih novčanih tokova i postojanje visoko rangiranih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti čine:

- Principi upravljanja rizikom likvidnosti;
- Organizaciona struktura za adekvatno upravljanje rizikom likvidnosti;
- Procesi upravljanja rizikom likvidnosti;
- Informacioni sistem koji podržava upravljanje likvidnošću; i
- Blagovremeno i adekvatno postupanje u situacijama povećanog rizika likvidnosti i izrada Plana poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (Krizni plan likvidnosti).

Upravljanje rizikom likvidnosti zasnovano je na paralelnoj i sinhronizovanoj primeni dva pristupa za upravljanje rizicima:

1. Regulatorni pristup - zasnovan na primeni zahteva definisanih od strane Narodne banke Srbije; i
2. Pristup zasnovan na standardima i instrukcijama bankarske grupe kojoj Banka pripada (u daljem tekstu "VTB Grupa").

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja rizikom likvidnosti kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku likvidnosti, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje rizika likvidnosti;
2. Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti;
3. Ublažavanje rizika likvidnosti;
4. Praćenje i kontrola rizika likvidnosti; i
5. Izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikaciju uzroka/ranih signala upozorenja krize likvidnosti sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana, na osnovu informacija koje dostavljaju organizacioni delovi za rad sa privredom i stanovništvom, kao i nosioci sistema upravljanja rizikom likvidnosti (Upravni Odbor i/ili Izvršni odbor) i članovi Odbora za upravljanje aktivom i pasivom (u daljem tekstu "ALCO odbor").

Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti predstavljaju kvantitativna i/ili kvalitativna procena identifikovanog rizika likvidnosti i ista je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima. Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti obuhvata primenu GAP analize, racio analize i stres testa.

Ublažavanje rizika likvidnosti predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje rizika putem uspostavljanja sistema limita, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke. Prihvatljiv nivo izloženosti Banke riziku likvidnosti zavisi od: strukture aktive i njene mogućnosti da se konvertuje u likvidna sredstva, koncentracije izvora sredstava, kao i valutne strukture sredstava i izvora sredstava, na osnovu kojih se omogućava limitiranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, odnosno obezbeđuje dovoljan nivo likvidnih sredstava za ispunjavanje dospelih obaveza i finansiranje povećanja aktive.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Ublažavanje rizika likvidnosti obuhvata definisanje:

1. Limita izloženosti riziku likvidnosti (osnovnih i dodatnih limita); i
2. Mera zaštite od rizika likvidnosti.

Praćenjem rizika likvidnosti definiše se proces analize stanja, promena i trendova izloženosti riziku likvidnosti. Sektor Upravljanja rizicima upravlja rizikom likvidnosti koristeći definisane interne limite u okviru regulatornih limita i propisane mere zaštite od kritičnog niskog nivoa likvidnosti, odnosno prati usklađenost sa definisanim limitima.

Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa drugim organizacionim delovima, sprovodi mere za smanjenje/ublažavanje rizika likvidnosti i o rezultatima sprovedenih mera obaveštava Sektor upravljanja rizicima, ALCO odbor i/ili VTB Grupu. ALCO odbor, donosi odluku o tome da li će se i u kojoj meri sprovoditi predložene mere, odnosno da li je izloženost riziku likvidnosti prihvatljiva, imajući u vidu uticaj na indikatore rizičnog profila Banke - apetit za likvidnost.

Način postupanja i rešavanja privremenih i dugoročnih kriza likvidnosti bliže je definisan Kriznim planom likvidnosti i opcijama oporavka, koje su bliže opisane kroz Plan oporavka Banke za 2016. godinu.

U cilju upravljanja kratkoročnom likvidnošću Banke, koriste se analize ročnosti priliva i odliva po osnovu različitih stavki aktive i pasive. Upravljanje srednjoročnom i dugoročnom likvidnošću se obavlja projekcijama strukture bilansa stanja na osnovu planiranih poslovnih aktivnosti Banke i Strategije Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za upravljanje rizikom likvidnosti, uspostavljanje kontrolnih mehanizama za praćenje izloženosti riziku likvidnosti, kao i donošenje relevantnih zaključaka za minimiziranje izloženosti riziku, donošenje predloga odluka za odlučivanje Izvršnog odbora Banke - naročito, pitanja politike likvidnosti i prikupljanja sredstava, kao i ostalih pitanja koje se odnose na upravljanje aktivom i pasivom Banke a koja su od značaja za finansijsku stabilnost Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspolažu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

Sektor sredstava i likvidnosti dnevno prati osnovne parametre likvidnosti nastojeći da uravnoteži prilive i odlive sredstava tako da se dnevni pokazatelj likvidnosti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne banke Srbije.

Osnov za kvalitetno upravljanje i obezbeđivanje potrebnog nivoa likvidnosti jeste usklađenost ročnosti plasmana sa njihovim izvorima. Odlučivanje o ročnosti plasmana zasiva se na podacima o ročnosti depozita, a posebno na informacijama o kretanju depozita značajnih deponenata, kao i njihovih potreba na kratki rok. Prilikom odlučivanja Banka naročito vodi računa o potrebi da se sredstva iz kratkoročnih izvora ne koriste za dugoročne plasmane.

Nivo likvidnosti Banke iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti, kao i užim pokazateljem likvidnosti Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog i drugog reda (gotovina, sredstva na računima kod drugih banaka, depoziti kod Narodne banke Srbije, čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije, neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi i ostala potraživanja Banke koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti), s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Pokazatelj likvidnosti tokom 2016. i 2015. godine je bio sledeći:

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prosek tokom perioda	3,62	3,76
Najviši	5,40	7,36
Najniži	2,58	2,17
Na dan 31. decembra	4,03	3,02

Na dan 31. decembra 2016. godine, uži pokazatelj likvidnosti je iznosio 3,42.

Tokom 2016. i 2015. godine, Banka je održavala likvidnost iznad nivoa minimalno dozvoljenih limita od strane Narodne banke Srbije.

Izvori finansiranja se kontinuirano prate kako bi se održala diverzifikacija izvora finansiranja po valuti, geografskom poreklu, davaocu izvora, proizvodima i dospećima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje finansijske obaveze Banke na osnovu *očekivanih tokova gotovine* baziranih na istorijskom iskustvu Banke o zadržavanju depozita (učešće transakcionih depozita koji se zadržavaju je 70%, dok je učešće oročenih depozita koji se ponovo oročavaju - 80%). Pregled uključuje i *kamatu i glavnici tokova gotovine*.

	U RSD hiljada					
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31.12.2016.						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	71.161	64.827	84.980	99.524	-	320.492
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.414.356	668.170	2.456.249	1.660.121	1.328.096	9.526.992
Subordinirane obaveze	153	4.604	12.569	84.072	167.433	268.831
Ostale obaveze	79.520	-	-	-	-	79.520
Ukupno	3.565.190	737.601	2.553.798	1.843.717	1.495.529	10.195.835
31.12.2015.						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	66.998	-	234.284	-	-	301.282
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	978.649	912.219	2.337.350	2.970.564	1.111.499	8.310.281
Subordinirane obaveze	7.838	-	23.515	572.653	-	604.006
Ostale obaveze	36.219	-	-	-	-	36.219
Ukupno	1.089.704	912.219	2.595.149	3.543.217	1.111.499	9.251.788

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2016. godine Banka ima odobren limit za upravljanje likvidnošću od strane VTB Bank OAD, Sankt Peterburg, u iznosu od RUB 177.000.000 sa ročnošću do 6 meseci, uz uslov da se zbog sankcija, za valute EUR i USD koriste tenori ne duži od jednog meseca, koji nije iskorišćen. Takođe, Banka ima odobrene kratkoročne limite od domaćih banaka koje posluju na bankarskom tržištu Republike Srbije u iznosu od EUR 3.000.000.

Ročnost nepovučenih kredita i limita, primljenih garancija i akreditiva prema preostalim ugovorenim rokovima dospeća na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada		
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Ukupno
31.12.2016.			
Garancije	1.213.418	381.280	1.594.698
Preuzete obaveze po nepovučenim kreditima i limitima	20.013	985.809	1.005.822
Ukupno	1.233.431	1.367.089	2.600.520
31.12.2015.			
Garancije	401.910	969.169	1.371.079
Nepokriveni akreditivi	7.143	-	7.143
Preuzete obaveze po nepovučenim kreditima i limitima	3.257	872.711	875.968
Ukupno	412.310	1.841.880	2.254.190

Banka očekuje da neće sve preuzete neopozive obaveze biti povučene pre njihovog isteka roka dospeća.

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu očekivanih rokova plaćanja. Očekivani tokovi gotovine za pozicije aktive odgovaraju ugovorenim tokovima gotovine.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.2. Rizik likvidnosti (Nastavak)

Ročna struktura sredstava i obaveza po njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti na dan 31. decembra 2016. godine, prema preostaloj ročnosti na dan bilansa stanja, prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada					Ukupno
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.954.619	-	-	-	-	1.954.619
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	1.077.894	-	1.077.894
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.398.059	-	-	-	16.016	3.414.075
Kredit i potraživanja od komitenata	706.708	382.524	764.312	2.231.002	662.698	4.747.244
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	44.819	-	44.819
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	28.965	-	28.965
Odložena poreska sredstva	-	-	-	3.611	-	3.611
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-	375.484	-	-	375.484
Ostala sredstva	31.126	-	-	-	-	31.126
Ukupno aktiva	6.090.512	382.524	1.139.796	3.386.291	678.714	11.677.837
OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	71.161	61.735	82.000	98.054	-	312.950
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	4.876.224	810.886	2.169.999	1.472.212	-	9.329.321
Promena fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	424	-	-	-	-	424
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	150.719	150.719
Rezervisanja	-	-	6.045	-	-	6.045
Ostale obaveze	79.520	-	-	-	-	79.520
Ukupno obaveze	5.027.329	872.621	2.258.044	1.570.266	150.719	9.878.979
Kapital	-	-	-	-	1.798.858	1.798.858
Ukupno pasiva	5.027.329	872.621	2.258.044	1.570.266	1.949.577	11.677.837
Ročna neusklađenost na dan:						
- 31. decembra 2016.	<u>1.063.183</u>	<u>(490.097)</u>	<u>(1.118.248)</u>	<u>1.816.025</u>	<u>(1.270.863)</u>	
- 31. decembra 2015.	<u>1.491.635</u>	<u>(673.436)</u>	<u>(623.794)</u>	<u>1.172.943</u>	<u>(1.367.348)</u>	

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.3. Kamatni rizik

Rizik od promene kamatnih stopa u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik definiše se definiše kao gubitak banke koji nastaje promenom vrednosti imovine i obaveza banke pod uticajem promene kamatne stope, odnosno rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Predmet upravljanja rizikom kamatne stope predstavljaju sve pozicije iz bankarske knjige koje mogu prouzrokovati negativan efekat na rezultat i kapital Banke usled promene kamatne stope.

Banka kamatni rizik kontroliše praćenjem odnosa kamatonosne aktive, odnosno pasive i učešća iste u ukupnoj aktivi, odnosno pasivi. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati rizik od promena kamatnih stopa po kamatonosnim pozicijama aktive, pasive i vanbilansnih stavki, raspone kamatnih stopa i uticaj promene kamatnih stopa na prihode, odnosno na rashode i kapital Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promena kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, s obzirom na mogućnost usklađivanja kamata kod kredita i depozita, uz pismenu saglasnost klijenata (fizičkih lica) za izmenu obaveznih elemenata ugovora.

Upravljanje kamatnim rizikom zasnovano je na paralelnoj i sinhronizovanoj primeni dva pristupa za upravljanje rizicima:

1. Regulatorni pristup - zasnovan na primeni zahteva definisanih od strane Narodne banke Srbije, i
2. Pristup zasnovan na standardima i instrukcijama Grupe.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja kamatnim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku kamatne stope, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje kamatnim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje kamatnog rizika;
2. Merenje, odnosno procenu kamatnog rizika;
3. Ublažavanje kamatnog rizika;
4. Praćenje i kontrolu kamatnog rizika; i
5. Izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikacijom kamatnog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka kamatnog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kamatnom riziku (kamatonosne pozicije aktive i pasive) i rizik opcije na pozicijama koje se vode u bankarskoj knjizi.

Identifikaciju uzroka/faktora kamatnog rizika sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana, na osnovu informacija koje dostavljaju organizacioni delovi za rad sa privredom i stanovništvom, kao i nosioci sistema upravljanja kamatnim rizikom (Upravni odbor i/ili Izvršni odbor) i članovi ALCO odbora.

Merenje kamatnog rizika Banke predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom GAP analize, racio analize, Black-Scholes modela (za rizik opcije) i stres testiranja, koja se sprovode minimalno na mesečnom nivou u redovnim uslovima poslovanja i u nadležnosti su Sektora upravljanja rizicima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.3. Kamatni rizik (Nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Sektor upravljanja rizicima analizira uticaj promene kamatne stope, odnosno kamatni repricing prema metodologiji za kamatno osetljive stavke aktive i pasive na mesečnom nivou i meri efekte standardnog kamatnog šoka od 200bp na ekonomsku vrednost Banke u odnosu na bazelski limit od 20% regulatornog kapitala (Tier 1 + Tier 2), koji ujedno predstavlja i maksimalnu graničnu vrednost prihvatljivog rizika Banke.

Ublažavanje kamatnog rizika predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje kamatnog rizika, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke.

Praćenjem kamatnog rizika definiše se proces stanja, promena i trendova izloženosti kamatnom riziku. Sektor upravljanja rizicima prati usklađenost sa definisanim limitima.

Banka je u 2016. godini nastavila sprovođenje aktivnosti kontrole i merenje rizika promene kamatnih stopa korišćenjem pojednostavljenog obračuna promene ekonomske vrednosti knjige banke (Banking book) primenjujući standardni kamatni šok od 200 bp na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno, čiji rezultati su prikazani u sledećoj tabeli.

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (Repricing Gap izveštaj) na dan 31. decembra 2016. godine sa uporednim pregledom efekata i za 2015. godinu.

Promena ekonomske vrednosti knjige Banke - ukupno (zbirno)					
Vremenski period	Marginalni gap		Ponder	Uticaj na ekonomsku vrednost	
	Ukupno u RSD	Ukupno u EUR		Ukupno u RSD	Ukupno u EUR
Do 1 m	2.527.178.665	20.467.576	0.08%	2.021.743	16.374
1 - 3 m	(713.049.072)	(5.774.972)	0.32%	(2.281.757)	(18.480)
3 - 6 m	(534.421.739)	(4.328.272)	0.72%	(3.847.837)	(31.164)
6 - 12 m	(1.503.756.047)	(12.178.894)	1.43%	(21.503.711)	(174.158)
1 - 2 g	(976.783.127)	(7.910.949)	2.77%	(27.056.893)	(219.133)
2 - 3 g	904.975.362	7.329.380	4.49%	40.633.394	329.089
3 - 4 g	36.386.005	294.690	6.14%	2.234.101	18.094
4 - 5 g	(140.464.458)	(1.137.619)	7.71%	(10.829.810)	(87.710)
5 - 7 g	27.810.124	225.234	10.15%	2.822.728	22.861
7 - 10 g	2.547.792	20.635	13.26%	337.837	2.736
10 - 15 g	35.965	291	17.84%	6.416	52
Ukupno	(369.540.530)	(2.992.900)		(17.463.789)	(141.439)
Regulatorni kapital na 31. decembra 2016. godine:				1.331.500.000	10.783.795
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp				-1,31%	-1,31%
Rezultati stres testiranja na 31. decembra 2015. godine:					
Regulatorni kapital na 31. decembra 2015. godine				1.417.307.000	11.652.984
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp				-2,03%	-2,03%

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.3. Kamatni rizik (Nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Prilikom izračunavanja izloženosti Banke kamatnom riziku primenjen je pojednostavljeni obračun promene ekonomske vrednosti bankarske knjige (Banking book), primenjujući standardni kamatni šok od 200bp na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno (EUR i RSD) i za ostale valute ukupno (USD, CHF, GBP, RUB).

Kamatno osetljive pozicije bankarske knjige su raspoređene u vremenske zone na način koji je prikazan u tabelama koje slede, a ponderi koji su korišćeni se baziraju na procenjenom kamatnom skoku od 200 baznih poena i procenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku zonu koji je preuzet iz Bazel dokumenta pod nazivom "Principles for the Management and Supervision of Interest Rate Risk".

Banka pozicije sa fiksnom kamatnom stopom raspoređuje u vremenske zone prema preostalom roku do dospeća, a pozicije sa promenljivom kamatnom stopom raspoređuje u vremenske zone prema roku do sledeće promene kamatne stope (*repricing*).

Sektor upravljanja rizicima najmanje mesečno sprovodi stres testiranje materijalno značajnih rizika, uključujući efekte promene kamatnih stopa, u skladu sa prirodom i nivoom rizika kojima je Banka izložena, na prihode i ekonomsku vrednost Banke, odnosno uticaj na regulatorni kapital i adekvatnost kapitala, primenom kamatnog repricing-a, kao što je prikazano u sledećoj tabeli:

<u>Scenario</u>	<u>Promena tržišnih kamatnih stopa</u>	<u>U RSD hiljada</u>
		<u>Kamatni rizik 2016.</u>
1	1%	(8.554)
2	2%	(17.108)
3	-1%	8.554
4	-2%	17.108

<u>Scenario</u>	<u>Promena tržišnih kamatnih stopa</u>	<u>U RSD hiljada</u>
		<u>Kamatni rizik 2015.</u>
1	1%	(14.271)
2	2%	(28.543)
3	-1%	14.271
4	-2%	28.543

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.3. Kamatni rizik (Nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Prema rezultatima stress testiranja promene ekonomske vrednosti u bankarskoj knjizi za 200 bp, odnosno za standardni šok koji je definisao Bazelski komitet, na kraju godine:

1. Prema uticaju standardnog šoka na ekonomsku vrednost pojedinačno po važnijim valutama (materijalno značajnim), Banka bi imala negativan efekat od oko 4% za marginalni gap u valuti EUR i pozitivan efekat od oko 3% za marginalni gap u valuti RSD (potraživanja i obaveze u RSD i ostale valute koje nisu materijalno značajne) u odnosu na regulatorni kapital.
2. Prema uticaju standardnog šoka na ekonomsku vrednost ukupno izraženo u materijalno značajnim valutama, Banka bi imala negativan efekat od oko 1% za marginalni gap u odnosu na regulatorni kapital.

U oba slučaja stress testiranja (1 i 2), efekat standardnog šoka (rast kamatnih stopa od 1% (200 bp) na ekonomsku vrednost (ukupan regulatorni kapital Banke) u bankarskoj knjizi je ispod bazelskog limita od 20%, kao i za celokupni period u toku godine.

32.4. Tržišni rizici

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju: devizni rizik, cenovni rizik (po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti), robni rizik i rizik opcija.

Banka nije izložena riziku promene cena instrumenata kapitala i cena robe. Osim koncentracije tržišnog rizika stranih valuta, Banka nema značajnu koncentraciju tržišnog rizika kod ostalih pozicija.

32.4.1. Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

ALCO odbor je odobrio limite za pozicije u svakoj materijalno značajnoj valuti u poslovanju Banke. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju - pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital. Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala Banke, koji se obračunavaju u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke.

Banka odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija (uključujući i apsolutnu vrednost otvorene pozicije u zlatu) na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% kapitala.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.4. Tržišni rizici (Nastavak)

32.4.1. Devizni rizik (Nastavak)

Tokom 2016. godine Banka je strogo vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, gde je ovaj pokazatelj bio na nivou koji je ispod propisane vrednosti, izuzev proboja u toku jednog dana koji je narednog dana vraćen u zonu optimalnog limita, te nije bilo potrebno informisati Narodnu banku Srbije.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Banke, kroz minimiziranje negativnih efekata promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital Banke, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja deviznim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost deviznom riziku, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje deviznim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje deviznog rizika;
2. Merenje, odnosno procenu deviznog rizika;
3. Ublažavanje deviznog rizika;
4. Praćenje i kontrolu deviznog rizika; i
5. Izveštavanje o deviznom riziku.

Identifikacijom deviznog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka deviznog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti. Ova aktivnost je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima, u saradnji sa Sektorom finansija i plana i Sektorom sredstava i likvidnosti.

Merenje deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti Banke deviznom riziku primenom GAP analize (valutna struktura), Racio analize i stres testiranja. Sektor upravljanja rizicima na dnevnom nivou primenjuje tehnike merenja pokazatelja deviznog rizika i OCP izloženosti, a stres testiranja sprovodi kvartalno.

Sektor upravljanja rizicima sprovodi stres testove osetljivosti pozicija Banke na promene deviznih kurseva najmanje jednom kvartalno i o rezultatima testiranja informiše Izvršni odbor Banke, ALCO odbor, Odbor za reviziju, Upravni odbor Banke i Matičnu banku - VTB Bank OAD, Sankt Peterburg.

Upravljanje deviznim rizikom zasnovano je na paralelnoj i sinhronizovanoj primeni dva pristupa za upravljanje rizicima:

1. Regulatorni pristup - zasnovan na primeni zahteva definisanih od strane Narodne banke Srbije; i
2. Pristup zasnovan na standardima i instrukcijama VTB Grupe.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.4. Tržišni rizici (Nastavak)

32.4.1. Devizni rizik (Nastavak)

Sledeće tabele ukazuju na valute u kojima Banka ima značajne izloženosti na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine svojih monetarnih sredstava i obaveza kojima se ne trguje.

Analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje rezultata poslovanja ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

<u>Valuta</u>	<u>Promene u deviznom kursu (%)</u> <u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>Efekat na rezultat poslovanja pre oporezivanja</u> <u>2016.</u>
EUR	+20%	(40.419)
CHF	-20%	(1.489)
USD	-20%	(1.224)

<u>Valuta</u>	<u>Promene u deviznom kursu (%)</u> <u>2015.</u>	<u>U RSD hiljada</u> <u>Efekat na rezultat poslovanja pre oporezivanja</u> <u>2015.</u>
EUR	-20%	(2.785)
CHF	+20%	(224)
USD	-20%	(1.309)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.4. Tržišni rizici (Nastavak)

32.4.1. Devizni rizik (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku (uključujući i valutnu klauzulu) na dan 31. decembra 2016. godine. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	U RSD hiljada						
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.033.939	28.148	16.747	9.850	1.088.684	865.935	1.954.619
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	373.510	-	-	-	373.510	704.384	1.077.894
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.596.346	412.218	-	5.028	3.013.592	400.483	3.414.075
Kredit i potraživanja od komitenata	3.490.458	554	-	-	3.491.012	1.256.232	4.747.244
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	44.819	44.819
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	28.965	28.965
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	3.611	3.611
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-	-	-	-	375.484	375.484
Ostala sredstva	2.009	309	-	-	2.318	28.808	31.126
Ukupno aktiva	7.496.262	441.229	16.747	14.878	7.969.116	3.708.721	11.677.837
Vanbilansne pozicije-prodaja RUB za EUR	-	-	-	147.766	147.766	-	-
OBAVEZE							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	159.887	2.435	-	-	162.322	150.628	312.950
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	7.259.578	432.303	9.301	6.766	7.707.948	1.621.373	9.329.321
Promena fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-	424	424
Subordinirane obaveze	-	-	-	150.719	150.719	-	150.719
Rezervisanja	1.745	373	-	-	2.118	3.927	6.045
Ostale obaveze	2	-	-	-	2	79.518	79.520
Ukupno obaveze	7.421.212	435.111	9.301	157.485	8.023.109	1.855.870	9.878.979
Kapital	-	-	-	-	-	1.798.858	1.798.858
Ukupno pasiva	7.421.212	435.111	9.301	157.485	8.023.109	3.654.728	11.677.837
Vanbilansne pozicije -prodaja RUB za EUR	271.639	-	-	-	271.639	-	-
Neto devizna pozicija na dan: -31. decembra 2016.	(196.589)	6.118	7.446	5.159	(177.866)	-	-
-31. decembra 2015.	13.926	(1.120)	6.543	3.892	23.241	-	-

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**32.4. Tržišni rizici (Nastavak)****31.4.2. Cenovni rizik**

Banka trenutno nije izložena značajnijem riziku od promene cena vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom na to da nema ulaganja klasifikovanih u bilansu stanja kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju ili kao finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

32.5. Rizici izloženosti Banke (Rizik koncentracije)

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti;
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i slično; i
- instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Praćenje izloženosti Banke riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica u nadležnosti je organizacionog dela odgovornog za odobravanje angažovanja po proizvodu. Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja angažovanja u smislu da organ - odbor koji odobrava angažovanja raspolaže podacima u vezi sa ukupnom visinom izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosom prema kapitalu Banke.

Banka kontrolu rizika koncentracije vrši uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija. Pored regulatorno definisanih metoda merenja rizika koncentracije (prekoračenje limita), Banka koristi još dve često korišćene mere koncentracije: Racio koncentracije i Herfindahl-Hirschman indeks (HHI).

Racio koncentracije - CR4 (mera koncentracije za 4 najveće izloženosti za koje važi: niska koncentracija 0-50%; srednja koncentracija 50-80% i visoka koncentracija 80-100%) predstavlja zbir određenog broja najvećih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu, dok Herfindahl-Hirschman indeks predstavlja zbir kvadrata svih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu. Za obe mere važi sledeća relacija: što je kreditni portfolio više diversifikovan (manja koncentracija), to su vrednosti tih mera manje.

Ublažavanje rizika koncentracije Banka sprovodi aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom, kao i prilagođavanjem uspostavljenih limita.

U 2016. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika koncentracije i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

U skladu sa propisima i Politikama upravljanja rizicima Upravni odbor daje saglasnost za izlaganje Banke riziku izloženosti po pojedinim klijentima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**32.5. Rizici izloženosti Banke (Rizik koncentracije) (Nastavak)**

Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Bankom. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole unutrašnje revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

Sektor upravljanja rizicima je pokrenuo proces implementacije Metodologije načina utvrđivanja, revizije i ukidanja internih limita prema bankama i drugim finansijskim institucijama (rizik druge ugovorne strane) u skladu sa instrukcijama Grupe.

Rizik druge ugovorne strane se prati kroz proces upravljanja kreditnim rizikom i tržišnim rizicima. Sektor upravljanja rizicima prati izloženosti finansijskim institucijama sa aspekta internih i regulatornih limita koncentracije rizika na dnevnom nivou za prethodni dan i o kretanju istih izveštava Sektor sredstava i likvidnosti, ALCO odbor i Matičnu banku.

Sektor upravljanja rizicima sačinjava kvartalne izveštaje o koncentraciji potraživanja u odnosu na pojedine dužnike, grupe povezanih dužnika, privredne grane, zemlje, odnosno geografska područja i druge parametre od značaja za upravljanje kreditnim rizikom o čemu redovno izveštava Izvršni odbor Banke i Matičnu banku u formi propisanih izveštaja.

32.6. Rizici ulaganja Banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u nekretnine, postrojenja i opremu (osnovna sredstva).

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Banke. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

U 2016. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Banka na dan 31. decembra 2016. godine nije imala ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru, dok je pokazatelj ulaganja u osnovna sredstva iznosio 2,18% regulatornog kapitala Banke.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.7. Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- **političko-ekonomski rizik**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja Banke usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi; i
- **rizik transfera**, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja je utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porekla.

Za upravljanje rizikom zemlje kojem je Banka izložena, odgovoran je Sektor upravljanja rizicima.

Limite izloženosti riziku zemlje, pojedinačno po zemlji porekla dužnika, Banka utvrđuje i koriguje u saradnji sa Matičnom bankom.

Banka limite izloženosti riziku zemlje utvrđuje pojedinačno po državi porekla dužnika, a u slučaju utvrđene koncentracije izloženosti po geografskim regionima - utvrđuje ih i na regionalnoj osnovi.

Prilikom određivanja nivoa ispravki vrednosti i rezervisanja po državama, Banka uzima u obzir i rizik zemlje.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima drže na računima kod inostranih banaka.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na taj način što kontinuirano prati izloženost riziku zemlje u odnosu na usvojene limite, koji su određeni na osnovu rejtinga zemalja utvrđenog od kompetentnih institucija (OECD) uz redovno informisanje organa upravljanja o postojećim izloženostima.

Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

32.8. Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Ova definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i reputacioni rizik.

Operativni rizik uključuje i: pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija - outsourcing) i rizik informacionog sistema.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**32.8. Operativni rizik (Nastavak)**

U skladu sa regulativom Grupe kojoj Banka pripada, u okviru upravljanja operativnim rizikom uključen je i regulatorni (*compliance*) rizik, kao sastavni deo jedinstvene procedure, u smislu formiranja zajedničke Baze operativnih i regulatornih rizika, kao i upravljanja i izveštavanja o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U procesu upravljanja operativnim rizikom učestvuju Upravni odbor, Izvršni odbor, Komitet za upravljanje operativnim i *compliance* rizicima, Odbor za reviziju i svi organizacioni delovi Banke.

Upravljanje operativnim i regulatornim rizikom zasnovano je na paralelnoj i sinhronizovanoj primeni dva pristupa za upravljanje rizicima:

1. Regulatorni pristup - zasnovan na primeni zahteva definisanih od strane Narodne banke Srbije; i
2. Pristup zasnovan na standardima i instrukcijama VTB Grupe.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja operativnim rizikom i regulatornim rizikom, kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost navedenim rizicima, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje operativnim rizikom i regulatornim rizikom Banke, podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje rizika;
2. Merenje, odnosno procenu rizika;
3. Ublažavanje rizika;
4. Praćenje i kontrolu rizika; i
5. Izveštavanje o riziku.

Identifikacijom operativnog i regulatornog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka rizika, odnosno sprovodi klasifikaciju rizika za prikupljanje podataka o operativnim i regulatornim rizicima i gubicima (Baza OPR), što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti riziku po osnovu uvođenja proizvoda/usluga u Banci i/ili poveravanja aktivnosti/usluge trećim licima (*outsourcing*).

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog ili regulatornog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka i ostalim kriterijumima za opis i klasifikaciju događaja, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrstama poslova, od strane lica odgovornih za određene poslovne procese u Banci kroz prijavu istih Sektoru upravljanja rizicima na dalje postupanje.

Banka identifikuje operativni rizik retroaktivno (kroz unos u bazu podataka o događajima) i proaktivno kroz periodične samoprocene operativnog rizika.

Merenje, odnosno procena izloženosti operativnom riziku predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika od strane Sektora upravljanja rizicima, putem primene metodologije za samo-procenu rizika, analize uticaja na poslovanje i indikatora izloženosti primenom osnovnog indikatora - minimalno godišnje, kao i putem frekvencije kretanja ključnih indikatora rizika (KRI) i stres testiranjem na kvartalnom nivou.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.8. Operativni rizik (Nastavak)

Prilikom preuzimanja operativnog rizika Banka se rukovodi sledećim načelima:

- vrši se analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika; i
- meri se tekuća izloženost operativnom riziku i procenjuje izloženost po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti i ustupanja aktivnosti/usluga trećim licima radi sprovođenja mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.

Procesom ublažavanja operativnog rizika Banka utvrđuje mere za ublažavanje operativnog rizika. Mere za ublažavanje operativnog rizika podrazumevaju:

- definisanje limita izloženosti;
- definisanje ključnih indikatora za praćenje i kontrolu izloženosti;
- definisanje i primenu mera za ublažavanje operativnih rizika;
- primenu mehanizama za prenos rizika; i
- Plan kontinuiteta poslovanja (BCP) i Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofe (DRP).

Banka ima definisan i usvojen Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (BCP) i Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DRP) koji omogućavaju nesmetano i kontinuirano funkcionisanje svih značajnih sistema i procesa Banke, kao i ograničavanje gubitka u vanrednim situacijama, koji su bili adekvatno testirani u toku 2016. godine.

Proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika, sprovodi Sektor upravljanja rizicima kroz redovno izveštavanje Komiteta za upravljanje operativnim i *compliance* rizicima, Izvršnog odbora i Matične banke.

Sistem izveštavanja o operativnom riziku obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje se nameravaju ili jesu preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima, kao i limita za nove proizvode.

Odluku o eksternalizaciji, odnosno promeni Pružaoca usluga i uvođenju novog proizvoda, te postupke za njenu izmenu, donosi Izvršni odbor Banke na predlog *Komiteta za upravljanje operativnim i compliance* rizicima.

Merenje i upravljanje procesom eksternalizacije se zasniva na identifikovanju i proceni svih povezanih rizika sa aktivnostima ustupanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija), koji mogu imati uticaj na: kontinuitet poslovanja Banke; troškove, finansijski rezultat, likvidnost, solventnost i kapital Banke; rizični profil Banke; kvalitet pružanja usluga i reputaciju Banke. Na analogan način se postupa i u slučaju uvođenja novih proizvoda/usluga.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

32. UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

32.8. Operativni rizik (Nastavak)

Sektor upravljanja rizicima, odnosno Komitet za upravljanje operativnim i compliance rizicima aktivno radi na identifikovanju, merenju i upravljanju operativnim rizikom, odnosno na uspostavljanju mehanizama blagovremenog identifikovanja materijalno značajnih operativnih gubitaka na svim organizacionim nivoima u Banci u skladu sa usvojenim procedurama, izradi novih procedura i uputstava saglasno nacionalnoj regulativi i harmonizaciji regulative na nivou Grupe, edukaciji zaposlenih i adekvatnoj softverskoj podršci.

Tokom 2016. godine Sektor upravljanja rizicima je izveštavao Komitet za upravljanje operativnim i compliance rizicima i Matičnu banku dostavljanjem periodičnih izveštaja o evidentiranim operativnim događajima koji mogu imati negativne efekte na kapital i adekvatnosti kapitala sa predlogom mera za njihovo otklanjanje/ublažavanje. Takođe, sprovodio je aktivnosti upoznavanja odgovornih lica sa zaključcima i rokovima sa sednice Komiteta, kao i monitoring izvršenja zadataka i obaveštavao Komitet o istim.

Na kvartalnom nivou Narodnoj banci Srbije su dostavljeni podaci o kapitalnom zahtevu za operativni rizik prema BIA pristupu sa podacima o indikatoru izloženosti koja ulazi u osnovicu za obračun. Takođe, na zahtev Narodne banke Srbije dostavljani su podaci i o Bazi operativnih događaja/gubitaka i Zapisnici sa sednice Komiteta za upravljanje operativnim i compliance rizicima.

U toku 2016. godine u Bazi operativnih gubitaka, evidentirani su operativni događaji koji su povezani sa kreditnim rizikom čiji datum nastanka datira iz ranijih perioda, dok su ostali događaji rezultat uticaja eksternog faktora.

32.9. Rizik prevremene otplate

Rizik prevremene otplate je rizik da će Banka ostvariti finansijski gubitak ukoliko komitenti otplate svoje obaveze prema Banci ili zahtevaju otplatu pre ili nakon očekivanog roka.

Efekat na neto prihod od kamata, odnosno godišnji dobitak/(gubitak) pre oporezivanja i kapital, pod pretpostavkom da će 10% finansijskih instrumenata biti prevremeno otplaćeno početkom godine, uz konstantno održavanje ostalih varijabli, je sledeći:

<u>Valuta</u>	<u>Efekat na neto prihod od kamata 2016.</u>	<u>U RSD hiljada Efekat na neto prihod od kamata 2015.</u>
EUR	(5.316)	(3.469)
Ostale valute	(1.472)	(2.530)

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. MERENJE FER VREDNOSTI

Fer vrednost koja se navodi u finansijskim izveštajima je iznos za koji sredstvo može biti razmenjeno, ili obaveza izmirena, između obaveštenih, voljnih strana u nezavisnoj transakciji. Fer vrednost se računa koristeći tržišne informacije raspoložive na datum izveštavanja, kao i individualne metode procene Banke.

Fer vrednost nekog finansijskog instrumenta prikazana po njegovoj nominalnoj vrednosti je približno jednaka njegovoj knjigovodstvenoj vrednosti. Ovo uključuje gotovinu, kao i potraživanja i obaveze bez definisane dospelosti ili fiksne kamatne stope.

Za ostala potraživanja i obaveze, budući očekivani tokovi gotovine se diskontuju do njihove sadašnje vrednosti koristeći tekuće kamatne stope. Imajući u vidu da su varijabilne kamatne stope ugovorene za većinu finansijske aktive i obaveza Banke, promene u tekućim kamatnim stopama vode do promena u ugovorenim kamatnim stopama.

Kotirajuće tržišne cene se koriste za hartije kojima se trguje. Fer vrednost ostalih hartija se računa kao neto sadašnja vrednost budućih očekivanih gotovinskih tokova.

Fer vrednost neopozivih kreditnih obaveza i potencijalnih obaveza su iste kao i njihove knjigovodstvene vrednosti.

Procena finansijskih instrumenata

Banka meri fer vrednost pomoću sledeće hijerarhije fer vrednosti koja odražava značaj inputa koji se koriste u izradi merenja:

- **Nivo 1:** Kotirane tržišne cene (nekorigovane) na aktivnim tržištima za identičan instrument.
- **Nivo 2:** Tehnike procene koje se temelje na uočljivim inputima koji ne predstavljaju kotirane cene iz nivoa 1, bilo direktno (tj. kao cene) ili indirektno (tj. izvedeni iz cena). Ova kategorija uključuje instrumente koji su vrednovani korišćenjem: kotirane tržišne cene na aktivnim tržištima za slične instrumente; navedene cene za iste ili slične instrumente na tržištima koja se smatraju manje aktivnim; ili druge tehnike procene u kojima su svi značajni inputi direktno ili indirektno uočljivi iz tržišnih podataka.
- **Nivo 3:** Tehnike procene koje koriste značajne neuočljive inpute. Ova kategorija uključuje sve instrumente, gde tehnika vrednovanja uključuje inpute nebazirane na uočljivim podacima i neuočljivi inputi imaju značajan uticaj na vrednovanje instrumenta. Ova kategorija uključuje instrumente koji se vrednuju na bazi kotiranih cena sličnih instrumenata gde su značajna neuočljiva podešavanja ili pretpostavke potrebne da bi se odražavala razlika između instrumenata.

Fer vrednosti finansijske imovine i finansijskih obaveza kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cenama ili cenama kotiranim od strane dilera. Za sve ostale finansijske instrumente Banka određuje fer vrednosti pomoću tehnika procene.

Tehnike procene uključuju neto sadašnju vrednost i modele diskontovanog gotovinskog toka, upoređivanje sa sličnim instrumentima za koje postoji uočljiva tržišna cena i druge modele procene. Pretpostavke i inputi korišćeni u tehnikama procene uključuju oslobođenje rizika i benčmark kamatne stope, kreditne marže i druge premije koje se koriste u proceni diskontne stope, cene obveznica i vlasničkih hartija, devizne kurseve, kapital i kapitalom indeksirane cene i očekivane oscilacije cena i korelacije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

Cilj tehnika procene je odrediti fer vrednost koja odražava cenu finansijskog instrumenta na dan izveštavanja, koja bi bila definisana od strane učesnika na tržištu u slobodnim i nezavisnim transakcijama.

Banka koristi široko prihvaćene modele procene za određivanje fer vrednosti uobičajenih i jednostavnijih finansijskih instrumenata, kao kamatne stope i valutne svopove koji koriste samo uočljive tržišne podatke i zahtevaju malo prosuđivanja i procene od strane rukovodstva. Kotirane cene i inputi za modele su obično (relativno) dostupni na tržištu za kotirane dužničke i vlasničke hartije od vrednosti, derivate kojima se trguje i jednostavne derivate, kao kamatni svopovi.

Dostupnost uočljivih tržišnih cena i inputa modela smanjuje potrebu za procenama rukovodstva te smanjuje nesigurnost povezanu s određivanjem fer vrednosti. Raspoloživost uočljivih tržišnih cena i inputa varira zavisno od proizvoda i tržišta i sklona je promenama usled specifičnih dešavanja i opštih uslova budućih tržišta.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka nije imala finansijske instrumente koji se vrednuju po fer vrednosti.

Sledeća tabela prikazuje fer vrednost finansijskih instrumenata koji nisu mereni po fer vrednosti i analizira ih po nivou u hijerarhiji fer vrednosti u okviru kog je merenje fer vrednosti smešteno:

	U RSD hiljada			
	31.12.2016.		31.12.2015.	
	Knjigovod- stvena vrednost	Fer vrednost	Knjigovod- stvena vrednost	Fer vrednost
Finansijska (monetarna) aktiva				
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.954.619	1.954.619	2.995.802	2.995.802
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	1.077.894	991.662	665.698	665.565
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.414.075	3.116.026	1.502.811	1.502.510
Kredit i potraživanja od komitenata	4.747.244	4.332.810	5.925.424	5.630.825
Ostala sredstva	10.210	10.210	39.416	39.416
Ukupno	11.204.042	10.405.327	11.129.151	10.834.118
Finansijska (monetarna) pasiva				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	312.950	311.604	295.752	291.848
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	9.329.321	9.289.205	8.278.370	8.169.096
Subordinirane obaveze	150.719	148.669	486.504	476.774
Ostale obaveze	66.894	66.894	15.674	15.674
Ukupno	9.859.884	9.816.372	9.076.300	8.953.392

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

31.12.2016.	Fer vrednost			U RSD hiljada
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Sredstva				
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	991.662	-	991.662
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	3.116.026	-	3.116.026
Kredit i potraživanja od komitenata	-	4.332.810	-	4.332.810
Ukupno	-	8.440.498	-	8.440.498
Obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	311.604	-	311.604
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	9.289.205	-	9.289.205
Subordinirane obaveze	-	148.669	-	148.669
Ukupno	-	9.749.478	-	9.749.478

31.12.2015.	Fer vrednost			U RSD hiljada
	Nivo 1	Nivo 2	Nivo 3	Ukupno
Sredstva				
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	665.565	-	665.565
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	1.502.510	-	1.502.510
Kredit i potraživanja od komitenata	-	5.630.825	-	5.630.825
Ukupno	-	7.798.900	-	7.798.900
Obaveze				
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	291.848	-	291.848
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	8.169.096	-	8.169.096
Subordinirane obaveze	-	476.774	-	476.774
Ukupno	-	8.937.718	-	8.937.718

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

Tamo gde je moguće, fer vrednost kredita i potraživanja je bazirana na uočljivim tržišnim transakcijama. Gde uočljive tržišne transakcije nisu dostupne, fer vrednost se ocenjuje koristeći modele procene, kao što su tehnike diskontovanja gotovinskih tokova.

Inputi za tehnike procene uključuju očekivane kreditne gubitke tokom životnog veka kredita, kamatne stope, stope avansa i izvorne podatke ili podatke sa sekundarnog tržišta. Za kolateralno-zavisne umanjene (obezvređene) zajmove, fer vrednost se meri na bazi vrednosti pripadajućeg kolaterala. Inputi modela mogu uključiti podatke od brokera treće strane bazirane na OTC aktivnosti trgovanja, i informacije dobijene od drugih učesnika na tržištu, što uključuje uočljive primarne i sekundarne transakcije.

Za unapređenje tačnosti procene kredita stanovništvu (retail) i manjih komercijalnih kredita, homogeni krediti su grupisani u portfolio sa sličnim karakteristikama kao poreklo, LTV racia, kvalitet kolaterala, tip proizvoda i dužnika, stope avansa i neizvršenja i standardne verovatnoće.

Fer vrednost depozita banaka i klijenata se ocenjuje koršćenjem tehnike diskontovanja gotovinskih tokova, primenjujući stope koje su ponuđene za depozite sličnog dospeća i uslova. Fer vrednost depozita plativih na zahtev je iznos za isplatu na dan izveštavanja.

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske imovine i obaveza po knjigovodstvenoj vrednosti i njihovu fer vrednost na dan **31. decembra 2016. godine**:

	U RSD hiljada						
	Naznačeno po fer vrednosti	Koja se drže do dospeća	Kreditni i potraživanja	Raspoloživo za prodaju	Ostala amortizovana vrednost	Ukupna sadašnja vrednost	Fer vrednost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	1.954.619	-	-	1.954.619	1.954.619
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	1.077.894	-	-	-	1.077.894	991.662
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	3.414.075	-	-	3.414.075	3.116.026
Kreditni i potraživanja od komitenata	-	-	4.747.244	-	-	4.747.244	4.332.810
Ostala sredstva	-	-	10.210	-	-	10.210	10.210
Ukupno sredstva	-	1.077.894	10.126.148	-	-	11.204.042	10.405.327
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	-	-	312.950	312.950	311.604
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	-	9.329.321	9.329.321	9.289.205
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	150.719	150.719	148.669
Ostale obaveze	-	-	-	-	66.894	66.894	66.894
Ukupno obaveze	-	-	-	-	9.859.884	9.859.884	9.816.372

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

33. MERENJE FER VREDNOSTI (Nastavak)

Tabela ispod prikazuje klasifikaciju Banke za svaku klasu finansijske imovine i obaveza po knjigovodstvenoj vrednosti i njihovu fer vrednost na dan **31. decembra 2015. godine:**

	U RSD hiljada						
	Naznačeno po fer vrednosti	Koja se drže do dospeća	Kredit i potraži- vanja	Raspolo- živo za prodaju	Ostala amorti- zovana vrednost	Ukupna sadašnja vrednost	Fer vrednost
Gotovina i sredstva kod centralne banke	-	-	2.995.802	-	-	2.995.802	2.995.802
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	665.698	-	-	-	665.698	665.565
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	-	-	1.502.811	-	-	1.502.811	1.502.510
Kredit i potraživanja od komitenata	-	-	5.925.424	-	-	5.925.424	5.630.825
Ostala sredstva	-	-	39.416	-	-	39.416	39.416
Ukupno sredstva	-	665.698	10.463.453	-	-	11.129.151	10.834.118
Depoziti i ostale obaveze prema bankama i drugim finansijskim organizacijama	-	-	-	-	295.752	295.752	291.848
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	-	-	-	-	8.278.370	8.278.370	8.169.096
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	486.504	486.504	476.774
Ostale obaveze	-	-	-	-	15.674	15.674	15.674
Ukupno obaveze	-	-	-	-	9.076.300	9.076.300	8.953.392

Sledi opis metodologija i pretpostavki korišćenih za određivanje fer vrednosti onih finansijskih instrumenata koji još nisu evidentirani po fer vrednosti u finansijskim izveštajima.

Imovina za koju je fer vrednost približna knjigovodstvenoj vrednosti

Za finansijsku imovinu i obaveze koju su likvidni ili imaju kratkoročno dospeće (manje od jedne godine) pretpostavlja se da je knjigovodstvena vrednost približna fer vrednosti. Ova pretpostavka se takođe primenjuje na depozite na zahtev, štedne račune bez određenog dospeća i finansijske instrumente sa varijabilnom stopom.

Finansijski instrumenti sa fiksnom stopom

Fer vrednost finansijske imovine i obaveza sa fiksnom stopom evidentiranih po amortizovanoj vrednosti se procenjuje poređenjem tržišnih kamatnih stopa kada su prvobitno bili priznati po tekućim tržišnim stopama ponuđenim za slične finansijske instrumente.

Procenjena fer vrednost depozita sa fiksnom stopom je zasnovana na diskontovanju gotovinskih tokova koristeći preovlađujuće kamatne stope na dug na novčanom tržištu sa sličnim kreditnim rizikom i dospelošću.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

34. RIZIK INFORMACIONIH SISTEMA

Rizik informacionog sistema je mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, postizanje poslovnih rezultata, poslovanje u skladu sa regulativama i reputacije usled neadekvatnog upravljanja informacionim sistemom ili neka druga sistemski slabost koja negativno utiče na sistemsku funkcionalnost ili bezbednost i/ili ugrožava kontinuitet poslovanja.

Banka upravlja rizicima informacionog sistema kroz integralni proces upravljanja operativnim rizikom i kontinuitetom poslovanja Banke, kojim se definiše identifikacija, procena, analiza i praćenje operativnog rizika i povezanih rizika - rizik informacionog sistema, kao i mere za njihovo ublažavanje, prevenciju i kontrolu u skladu sa pravnim regulativama, zahtevima VTB Grupe i internim aktima.

Procena rizika informacionog sistema se vrši najmanje jednom godišnje u sklopu sveobuhvatne samoprocene operativnih rizika u Banci na procesima koji sadrže informacionu komponentu i jednom u dve godine u okviru procene Analize uticaja na poslovanje, koji podrazumeva postupak u kome organizacione jedinice Banke, u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima, sagledavaju registar rizika informacionog sistema i navode u kojoj meri su izloženi pojedinim vrstama rizika informacionog sistema.

Procena rizika informacionog sistema daje mogućnost vlasnicima procesa da pravovremeno identifikuju i procene rizike, koji utiču na procese za koje su odgovorni. Nakon izvršene redovne procene rizika informacionog sistema Sektor upravljanja rizicima kreira izveštaj o proceni rizika informacionog sistema, kao sastavnog dela samoprocene operativnih rizika u Banci, koji se dostavlja organima Banke na razmatranje i usvajanje.

35. INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA

Interna procena adekvatnosti kapitala predstavlja proces procene svih značajnih rizika kojima je Banka izložena ili bi mogla biti izložena u svom poslovanju. Proces interne procene adekvatnosti kapitala sadrži sledeće faze:

- utvrđivanje materijalne značajnosti rizika;
- računanje iznosa potrebnog internog kapitala za pokriće rizika;
- određivanje ukupnog internog kapitala raspoloživog za pokriće rizika; i
- poređenje iznosa potrebnog internog kapitala sa iznosom kapitala obračunatim u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala.

Analizom rizičnog profila Banke identifikovani su rizici za koje će Banka obračunavati kapitalne zahteve u procesu interne procene adekvatnosti kapitala, i to: kreditni rizik, devizni rizik, operativni rizik, rizik likvidnosti, kamatni rizik u Bankarskoj knjizi, rizik koncentracije i kreditno-devizni rizik. Za ostale vrste rizika kojima je Banka izložena u svom poslovanju (rizici koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena, rizik ulaganja, rezidualni rizik, rizik usklađenosti poslovanja, strateški rizik, reputacioni rizik) Banka će obračunavati kapitalne zahteve ukoliko se budu identifikovali kao materijalno značajni. Navedenim rizicima Banka upravlja koristeći tehnike za ublažavanje/transfer rizika i bliže su definisane i određene Procedurama za upravljanje rizicima i drugim internim aktima.

Određivanje ukupnog internog kapitala raspoloživog za pokriće rizika vrši se sabiranjem izračunatih kapitalnih zahteva za pojedinačne materijalno značajne rizike. Poređenje iznosa potrebnog internog kapitala sa iznosom kapitala obračunatim u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije kojom se uređuje adekvatnost kapitala, vrši se tromesečno, kroz izradu i analizu izveštaja u vezi sa kapitalom i adekvatnošću kapitala. Izveštaj se radi u Sektoru za upravljanje rizicima i Sektoru finansija i plana.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

35. INTERNA PROCENA ADEKVATNOSTI KAPITALA (Nastavak)

O obračunatoj internoj proceni adekvatnosti kapitala obaveštava se Sektor za upravljanje rizicima i svakog kvartala Izvršni odbor, Odbor za upravljanje aktivom i pasivom, Odbor za reviziju i Upravni odbor Banke.

Minimalni kapitalni zahtevi i interni kapitalni zahtevi Banke (u RSD hiljada) - 2016.

	Adekvatnost kapitala u skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke	Adekvatnost kapitala u skladu sa procesom interne procene adekvatnosti kapitala	Razlika
(A)	Kapital	Raspoloživi interni kapital	
	1.331.500	1.331.500	-
(B)	Minimalni kapitalni zahtevi	Interni kapitalni zahtevi	
Kreditni rizik	670.044	670.357	313
Tržišni rizici	24.251	6.403	(17.848)
Operativni rizik	72.140	72.140	-
Rizik koncentracije		310.925	
Kreditno-devizni rizik		12.394	
Kamatni rizik		17.464	
Rizik likvidnosti		31.861	
Ostali materijalno značajni rizici		15.329	
Efekti diversifikacije		-	
Ukupno	766.435	1.136.873	370.438
PAK - $A/(B*8,33)*100$	20,85	14,06	(6,79)

36. UPRAVLJANJE KAPITALOM

(a) Regulatorni kapital

Banka kontinuirano upravlja kapitalom, koji predstavlja širi koncept od pozicije kapitala u bilansu stanja, sa ciljem da:

- obezbedi usaglašenost sa zahtevima vezanim za kapital koji su definisani od strane Narodne banke Srbije;
- obezbedi mogućnost dugoročnog nastavka poslovanja po principu "stalnosti poslovanja", uz obezbeđenje prinosa akcionarima i koristi drugim zainteresovanim stranama; i
- obezbedi adekvatnu kapitalnu osnovu kao podršku daljem razvoju poslovanja Banke.

Rukovodstvo Banke redovno prati pokazatelje adekvatnosti Banke i druge pokazatelje poslovanja koje propisuje Narodna banka Srbije i dostavlja kvartalne izveštaje Narodnoj banci Srbije o ostvarenim vrednostima pokazatelja.

Banka upravlja strukturom kapitala i vrši usklađivanja u skladu sa promenama u ekonomskim uslovima i rizikom karakterističnim za aktivnosti Banke. Strategija upravljanja kapitalom Banke definiše odnos prema kapitalu na način koji obezbeđuje upravljanje kapitalom na kontinuiranoj i dugoročnoj osnovi. Cilj strategije upravljanja kapitalom je da se njenim sprovođenjem obezbedi formiranje i održavanje adekvatnog nivoa i strukture internog kapitala, kao i jačanje kapitalne osnove Banke. Strategija upravljanja kapitalom Banke je nepromenjena u odnosu na prethodnu godinu.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

36. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)**(a) Regulatorni kapital (Nastavak)**

Narodna banka Srbije je definisala sledeće limite za kapital:

- Minimalni iznos kapitala u dinarskoj protivvrednosti od EUR 10 miliona prema zvaničnom srednjem kursu; i
- Pokazatelj adekvatnosti kapitala na nivou koji nije niži od 12%.

U skladu sa Odlukom o adekvatnosti kapitala banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 46/2011, 6/2013, 51/2014 i 85/2016), utvrđena je metodologija izračunavanja pokazatelja adekvatnosti kapitala. Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke jednak je odnosu kapitala i rizične aktive Banke. Kapital Banke čini zbir osnovnog kapitala i dopunskog kapitala, umanjen za odbitne stavke od kapitala definisane ovom odlukom.

Rizična aktiva predstavlja zbir ukupne aktive ponderisane kreditnim rizikom i kapitalnih zahteva za tržišne rizike, kao i kapitalnog zahteva za operativni rizik utvrđenih na način propisan navedenom odlukom, pomnoženih recipročnom vrednošću pokazatelja adekvatnosti kapitala.

Banka za izračunavanje aktive ponderisane kreditnim i tržišnim (deviznim) rizicima koristi standardizovani (SA) pristup, dok za izračunavanje indikatora izloženosti (operativni rizik) koristi metod osnovnih indikatora (BIA). Aktiva Banke ponderisana kreditnim rizikom predstavlja zbir vrednosti pozicija bilansne aktive i vanbilansnih stavki pomnoženih odgovarajućim ponderima kreditnog rizika.

Vrednost pozicija bilansne aktive, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih pozicija umanjene za ispravke vrednosti i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke. Vrednost vanbilansnih stavki, radi obračuna aktive ponderisane kreditnim rizikom, jednaka je iznosu bruto knjigovodstvene vrednosti tih stavki umanjene za rezervisanja za gubitke po vanbilansnoj aktivni i za potrebnu rezervu za procenjene gubitke, koja je pomnožena odgovarajućim faktorima konverzije.

Shodno Odluci o adekvatnosti kapitala banke, Banka je dužna da pored minimalnog iznosa kapitala od EUR 10 miliona, u svakom trenutku održava kapital i na nivou koji je potreban za pokriće svih rizika kojima je izložena ili može biti izložena u svom poslovanju, a najmanje u visini zbira sledećih kapitalnih zahteva:

- kapitalnog zahteva za kreditni rizik i za rizik druge ugovorne strane za sve poslovne aktivnosti Banke i kapitalnog zahteva za rizik izmirenja/isporuke za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za cenovni rizik za aktivnosti iz knjige trgovanja;
- kapitalnog zahteva za devizni rizik i za robni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke; i
- kapitalnog zahteva za operativni rizik za sve poslovne aktivnosti Banke.

Za svrhe utvrđivanja regulatornog kapitala i koeficijenta adekvatnosti kapitala, osnovni kapital Banke na dan izveštavanja čini uplaćeni akcijski kapital, dok dopunski kapital čine subordinirane obaveze. Odbitne stavke od kapitala su gubici iz prethodnih godina, gubitak tekuće godine, nematerijalna ulaganja i iznos potrebne rezerve za procenjene gubitke po bilansnoj aktivni i vanbilansnim stavkama Banke.

Rezerva za procenjene gubitke po osnovu kreditnog rizika sadržanog u kreditnom portfoliju Banke, obračunava se u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br. 94/2011, 57/2012, 123/2012, 43/2013, 113/2013, 135/2014, 25/2015, 38/2015, 61/2016, 69/2016 i 91/2016).

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

36. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

(a) Regulatorni kapital (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2016. godine, potrebna rezerva za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki iznosi RSD 573.258 hiljada (31. decembar 2015. godine: RSD 970.976 hiljada).

U sledećoj tabeli je prikazana struktura ukupnog regulatornog kapitala Banke na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine, kao i pokazatelj adekvatnosti kapitala:

	<u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada 2015.</u>
Regulatorni kapital		
Osnovni kapital		
Nominalna vrednost uplaćenih akcija, osim preferencijalnih kumulativnih akcija	3.672.407	3.179.907
Gubici iz prethodnih godina	(1.063.498)	(1.044.510)
Gubitak tekuće godine	(810.051)	(18.988)
Nematerijalna ulaganja	(44.819)	(20.029)
	<u>1.754.039</u>	<u>2.096.380</u>
Dopunski kapital - subordinirane obaveze	<u>150.719</u>	<u>291.903</u>
Ukupan osnovni i dopunski kapital	<u>1.904.758</u>	<u>2.388.283</u>
<i>Odbitne stavke od kapitala:</i>		
Potrebna rezerva za procenjene gubitke po bilansnoj aktivi i vanbilansnim stavkama	(573.258)	(970.976)
Ukupan kapital (1)	<u>1.331.500</u>	<u>1.417.307</u>
Izloženost rizicima		
Izloženost kreditnom riziku - standardizovani pristup	5.583.696	5.985.188
Izloženost operativnom riziku	601.167	532.475
Izloženost tržišnom riziku	202.096	-
Ukupno (2)	<u>6.386.959</u>	<u>6.517.663</u>
Pokrivenost kapitalnih zahteva - osnovnim kapitalom	766.435	782.120
	<u>766.435</u>	<u>782.120</u>
Pokazatelj adekvatnosti kapitala (1/2*100)	<u>20,85%</u>	<u>21,75%</u>

Na dan 31. decembra 2016. godine regulatorni kapital Banke iznosio je RSD 1.331.500 hiljada, odnosno EUR 10.783.795 po zvaničnom srednjem kursu na dan bilansa stanja (31. decembar 2015. godine: je RSD 1.417.307 hiljada, odnosno EUR 11.652.984). Pokazatelj adekvatnosti kapitala Banke od 20,85% je viši od propisanog minimuma od 12%.

Prema Odluci Narodne banke Srbije o adekvatnosti kapitala, na dan 31. decembra 2016. godine Banka je imala dovoljno kapitala da zadovolji minimalne zahteve Narodne banke Srbije.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

36. UPRAVLJANJE KAPITALOM (Nastavak)

(b) Pokazatelji poslovanja Banke - usaglašenost sa zakonskim pokazateljima

Banka je dužna da obim i strukturu svog poslovanja i rizičnih plasmana uskladi sa pokazateljima poslovanja propisanim Zakonom o bankama i relevantnim odlukama Narodne banke Srbije donetim na osnovu navedenog Zakona. Ostvareni pokazatelji poslovanja Banke na dan 31. decembra 2016. godine bili su sledeći:

<u>Pokazatelji poslovanja</u>	<u>Propisani</u>	<u>Ostvareni</u>
1. Regulatorni kapital	Minimum EUR 10 miliona	10.783.795
2. Adekvatnost kapitala	Minimum 12%	20,85%
3. Ulaganja Banke	Maksimum 60% kapitala	2,18%
4. Izloženost prema jednom licu ili grupi povezanih lica	Maksimum 25% kapitala	23,16%
5. Zbir svih velikih izloženosti u odnosu na kapital	Maksimum 400%	183,57%
6. Prosečni mesečni pokazatelji likvidnosti:		
- u prvom mesecu izveštajnog perioda	Minimum 1	3,46
- u drugom mesecu izveštajnog perioda	Minimum 1	2,92
- u trećem mesecu izveštajnog perioda	Minimum 1	4,03
7. Pokazatelj deviznog rizika	Maksimum 20% kapitala	14,76%

Na dan 31. decembra 2016 godine, Banka je usaglasila sve pokazatelje poslovanja sa propisanim vrednostima.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

37. PREUZETE I POTENCIJALNE OBAVEZE

(a) Preuzete obaveze po osnovu operativnog lizinga

Obaveze po osnovu operativnog lizinga se odnose na zakup poslovnog prostora i automobila po osnovu zaključenih ugovora.

Buduća minimalna plaćanja neotkazivih obaveza po osnovu operativnog lizinga prikazana su kako sledi:

	<u>31.12.2016.</u>	<u>U RSD hiljada 31.12.2015.</u>
Do 1 godine	47.004	55.968
Od 1 do 5 godina	<u>50.187</u>	<u>106.373</u>
Ukupno	<u>97.191</u>	<u>162.341</u>

(b) Sudski sporovi

Radi naplate svojih potraživanja, Banka protiv pravnih i fizičkih lica vodi 60 izvršnih postupaka, 6 parnična postupka i 18 stečajnih postupaka.

Na dan 31. decembra 2016. godine se ne vode postupci u kojima se Banka pojavljuje kao pasivno legitimisana strana u postupku. Shodno tome, priloženi finansijski izveštaji Banke ne uključuju rezervisanja po osnovu sudskih sporova.

(c) Poreski rizici

Poreski sistem Republike Srbije je u procesu kontinuirane revizije i izmena. U Republici Srbiji poreski period je otvoren tokom perioda od 5 godina. U različitim okolnostima, poreski organi mogu imati različite pristupe određenim pitanjima i mogu utvrditi dodatne poreske obaveze zajedno sa naknadnim zateznim kamatama i penalima. Rukovodstvo Banke smatra da su poreske obaveze evidentirane u priloženim finansijskim izveštajima pravilno iskazane.

38. USAGLAŠAVANJE POTRAŽIVANJA I OBAVEZA

Banka je u skladu sa članom 18. Zakona o računovodstvu izvršila usaglašavanje plasmana i obaveza sa svojim dužnicima i poveriocima, i o tome postoji verodostojna dokumentacija.

Banka je klijentima dostavila 577 izvoda otvorenih stavki (IOS) sa stanjem na dan 31. oktobra 2016. godine, od čega je vraćeno 432 IOS-a.

Na osnovu razmenjenih IOS obrazaca sa klijentima, nema osporenih IOS-a za kredite i potraživanja od komitenata, kao ni IOS-a koji se odnose na obaveze.

Budući da je u izvodima otvorenih stavki stajala klauzula da "ukoliko primalac izvoda ne vrati izvod u određenom roku smatra se da je stanje obaveza i potraživanja usaglašeno", Banka smatra da su stanja i za one izvode koji nisu vraćeni usaglašena.

NAPOMENE UZ FINANSIJSKE IZVEŠTAJE
Za godinu završenu 31. decembra 2016.

39. DEVIZNI KURSEVI

Zvanični srednji devizni kursevi Narodne banke Srbije utvrđeni na međubankarskom deviznom tržištu, korišćeni za preračun deviznih pozicija bilansa stanja na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine u funkcionalnu valutu, za pojedine glavne strane valute su:

	<u>2016.</u>	<u>U RSD 2015.</u>
EUR	123,4723	121,6261
USD	117,1353	111,2468
CHF	114,8473	112,5230

Beograd, 25. april 2017. godine

 Anđelka Stanković
 Lice odgovorno za sastavljanje
 finansijskih izveštaja

 Markus Ferstl
 Predsednik Izvršnog
 odbora

 Vesna Tomašević
 Član Izvršnog
 odbora

VTB BANKA a.d. BEOGRAD

**GODIŠNJI IZVEŠTAJ O POSLOVANJU
ZA 2016. GODINU**

Beograd, april 2017. godine

**I OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA
VTB BANKE a.d. BEOGRAD**

VTB Banka a.d. Beograd, raniji naziv Moskovska Banka a.d. Beograd (u daljem tekstu "Banka") osnovana je 11. jula 2008. godine, na osnovu Rešenja Narodne banke Srbije br. 2158 od 3. marta 2008. godine.

Osnivač i jedini akcionar Banke je bila Akcionarska Komercijalna Banka – Moskovska banka iz Moskve, Ruska Federacija (u daljem tekstu Moskovska banka, Moskva).

Dana 16. maja 2013. godine potpisan je Ugovor o kupoprodaji akcija između Moskovske banke, Moskva, kao prodavca i Otvorenog akcionarskog društva "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija, kao kupca. Predmet kupoprodaje po navedenom ugovoru bile su akcije Banke. Realizacija ugovora je izvršena istog dana kada je u Centralnom registru hartija od vrednosti upisan novi vlasnik akcija Banke – Otvoreno akcionarsko društvo "VTB Bank", Sankt Peterburg.

Izmenama osnivačkog akta od 30. avgusta 2013. godine, Banka je dana 13. septembra 2013. godine Rešenjem br. - BD 99529/2013 upisana u Registar privrednih subjekata pod nazivom VTB Banka a.d. Beograd, a jedini akcionar Banke postaje Otvoreno akcionarsko društvo "VTB Bank", Sankt Peterburg, Ruska Federacija.

Skupština akcionara Banke je na sednici održanoj 19. avgusta 2014. godine donela odluku o povećanju osnovnog kapitala Banke izdavanjem običnih akcija za postojećeg akcionara ukupne nominalne vrednosti od RSD 587.278 hiljada. Dana 8. septembra 2014. godine izvršen je upis i uplata III emisije akcija Banke, dok je 11. septembra 2014. godine navedena promena (povećanje kapitala) registrovana u registru privrednih subjekata Agencije za privredne registre.

Skupština akcionara Banke je na sednici održanoj 9. jula 2015. godine donela odluku o povećanju osnovnog kapitala Banke izdavanjem običnih akcija za postojećeg akcionara ukupne nominalne vrednosti od RSD 842.100 hiljada. Dana 14. jula 2015. godine izvršen je upis i uplata IV emisije akcija Banke, dok je 21. jula 2015. godine navedena promena (povećanje kapitala) registrovana u registru privrednih subjekata Agencije za privredne registre.

Skupština akcionara Banke je na sednici održanoj 20. decembra 2016. godine donela odluku o povećanju osnovnog kapitala Banke izdavanjem običnih akcija za postojećeg akcionara ukupne nominalne vrednosti od RSD 492.500 hiljada. Dana 23. decembra 2016. godine izvršen je upis V emisije akcija Banke, konverzijom subordiniranih obaveza iz 2012. i 2013. godine u osnovni kapital. Dana 28. decembra 2016. godine navedena promena (povećanje kapitala) registrovana je u registru privrednih subjekata Agencije za privredne registre.

Banka je registrovana u Republici Srbiji za obavljanje platnog prometa i kreditnih i depozitnih poslova u zemlji i platnog prometa u inostranstvu i u skladu sa Zakonom o bankama dužna je da posluje na principima likvidnosti, sigurnosti i profitabilnosti.

Sedište Banke se nalazi u Beogradu, ulica Balkanska br. 2.

Dana 3. juna 2009. godine, Banka je otvorila svoju prvu ekspozituru u Beogradu, u Balkanskoj ulici br. 2, koja je krajem 2010. godine preimenovana u filijalu.

Dana 22. novembra 2010. godine, Banka je otvorila svoju prvu filijalu u Novom Sadu, u Ulici Narodnog fronta br. 12.

Dana 24. septembra 2013. godine, Banka je otvorila novu ekspozituru u Beogradu u ulici Kralja Milutina br. 57. Ova ekspozitura je zatvorena 15. decembra 2016. godine odlukom Izvršnog odbora Banke broj 10-219/2016 od 15. novembra 2016. godine.

**I OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA
VTB BANKE a.d. BEOGRAD (Nastavak)**

Organi upravljanja Bankom su: Upravni odbor i Izvršni odbor.

Pored navedenih odbora, u skladu sa Zakonom o bankama formiran je i Odbor za reviziju.

Članovi Upravnog odbora Banke su:

Predsednik: Valerij Vasilevič Lukianenko
Članovi: Anatolij Nikolajevič Mehantjev
Velčev Milen
Goran Nikolić
Milutin Nikolić

Članovi Izvršnog odbora Banke su:

Predsednik: Markus Ferstl
Član: Vesna Tomašević

Članovi Odbora za reviziju Banke na 31. decembra 2016. godine su:

Predsednik: Sergej Vladimirovič Taliantsev
Članovi: Elena Anatolievna Pavlenko
Goran Nikolić

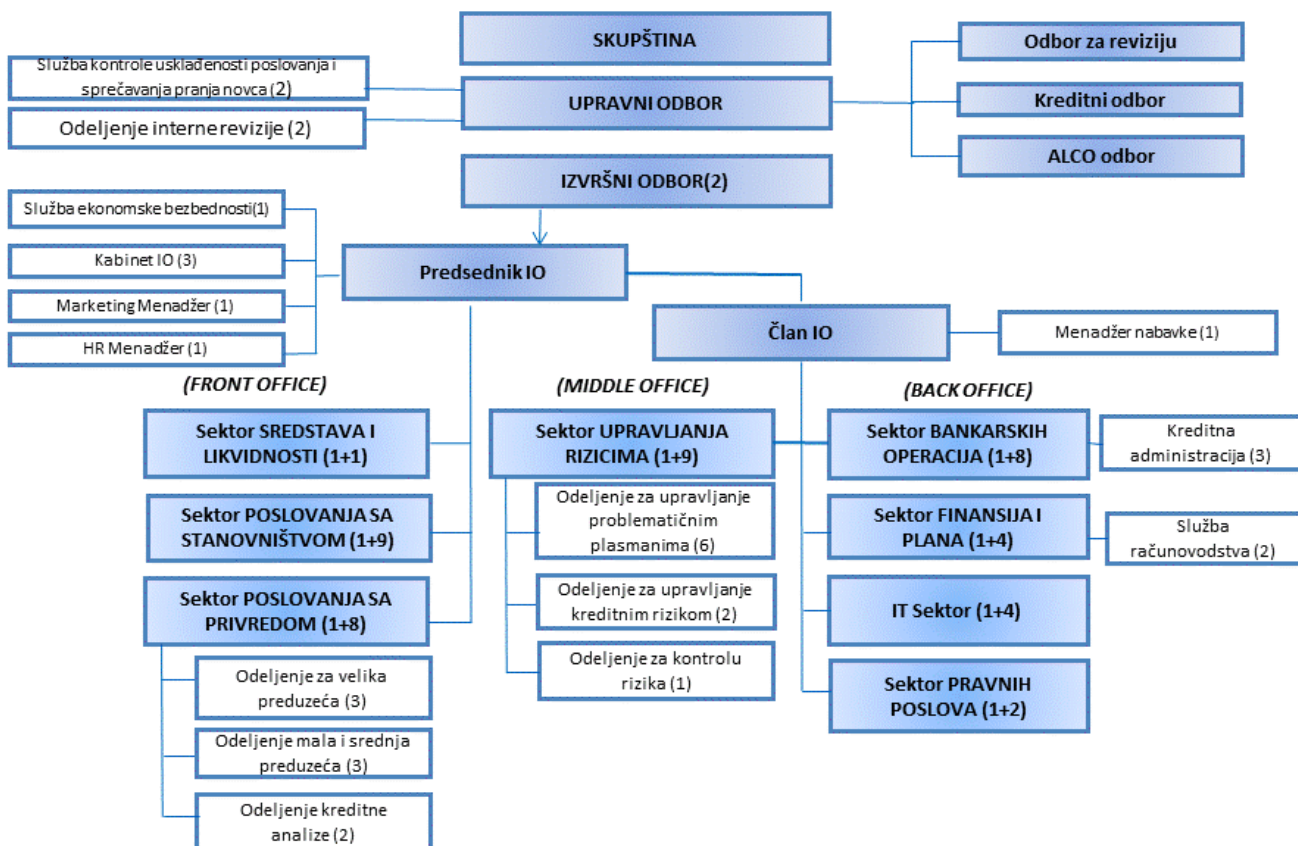
Banka je formirala i sledeće odbore: Odbor za upravljanje aktivom i pasivom Banke, Odbor za upravljanje operativnim rizikom, NPL Odbor, IT Komitet i Kreditni odbor.

Na dan 31. decembra 2016. godine Banka je imala 2 filijale (Beograd i Novi Sad).

Na dan 31. decembra 2016. godine Banka je imala 66 zaposlenih radnika. Broj zaposlenih na kraju decembra 2015. godine iznosio je 76.

I OPIS POSLOVNIH AKTIVNOSTI I ORGANIZACIONA STRUKTURA VTB BANKE a.d. BEOGRAD (Nastavak)

ORGANIZACIONA ŠEMA BANKE

II MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE

Bruto domaći proizvod

Prema fleš oceni Republičkog zavoda za statistiku (RZS), bruto domaći proizvod je u četvrtom kvartalu 2016. realno porastao za 2,5%, u odnosu na isti kvartal 2015. godine, dok je prema proceni RZS-a međugodišnji rast BDP-a u 2016. godini u odnosu na 2015. godinu iznosio 2,8%.

Industrijska proizvodnja

Industrijska proizvodnja je u decembru 2016. godine ostvarila međugodišnji rast od 3,9%, dok je u odnosu na prosek 2015. godine proizvodnja veća za 11,2%.

Najveći uticaj na rast industrijske proizvodnje u decembru 2016. godine u odnosu na isti mesec 2015. godine, imale su proizvodnja prehrambenih proizvoda, proizvodnja osnovnih metala, proizvodnja mašina i opreme na drugom mestu nepomenute i ostale prerađivačke delatnosti.

Spoljnotrgovinska razmena

Tokom 2016. godine izvezeno je i uvezeno robe u vrednosti od EUR 13.429,7 miliona i EUR 17.389,6 miliona respektivno, što je povećanje za 11,5% i 6,1% u odnosu na 2015. godinu.

Najveći spoljnotrgovinski partner Srbije u 2016. godini bile su zemlje EU, na koje se odnosilo 66,1% ukupnog uvoza. U posmatranom periodu 46,9% izvoza bilo je usmereno na tržište pet zemalja: Italija, Nemačka, BiH, Rumunija i Ruska Federacija.

Najveći deficit javlja se u trgovini sa Kinom, zbog uvoza telefona za mrežu stanica i laptopova i Ruskom Federacijom, zbog uvoza energenata, pre svega nafte i gasa.

Platni bilans

U periodu januar- novembar 2016. godine platnobilansna pozicija zemlje je značajno poboljšana.

Neto priliv SDI iznosio je EUR 1.614,3 miliona i povećan je za EUR 9,9 miliona u odnosu na isti period 2015. godine, dok je neto odliv portfolio investicija iznosio EUR 859,4 miliona.

Inflacija

Međugodišnja inflacija se i dalje kreće ispod donje granice dozvoljenog odstupanja od cilja Narodne banke Srbije (4+/- 1,5 p.p.) i u decembru je iznosila 1,6%. Rast cena u ovom periodu je pre svega posledica rasta cena svežeg mesa, motornog goriva, turističkih aranžmana i duvana.

II MAKROEKONOMSKO OKRUŽENJE (Nastavak)

Zaposlenost i zarade

U 2016. godini prosečan broj zaposlenih je povećan za 1% na međugodišnjem nivou.

Prosečna neto zarada u 2016. godini povećana je za 2,5%, realno, na međugodišnjem nivou.

Značajno su smanjene razlike u zaradama između javnog i privatnog sektora, pre svega kao rezultat bržeg rasta zarada u privatnom sektoru.

Makroekonomski pokazatelji	2013.	2014.	2015.	2016.
Kurs RSD/USD	83,13	99,46	111,25	117,14
Kurs RSD/EUR	114,64	120,96	121,63	123,47
BDP u EUR miliona	34.262,9	33.318,6	33.491,0	34.115,2*
BDP stopa rasta, %	2,60%	-1,80%	0,8%	2,80%*
CPI	2,20%	1,70%	1,5%	1,6%
Stopa nezaposlenosti	22%	17%	17,7%	15,3%**
Prosečna zarada (u evrima)	388,6	385,7	368	374,1
Referentna kamatna stopa	9,50%	8,00%	4,50%	4,00%
Štednja stanovništva (mlrd RSD)	967,5	1.036,4	1.059,6	1.121,3
Devizne rezerve (mlrd EUR)	12,1	11,64	10,38	10,20

*- prema poslednjem objavljenom podatku (proceni) Republičkog Zavoda za statistiku za IV kvartal 2016. godine

**- prosek za četiri kvartala 2016. godine

*** Izvori: Bilten javnih finansija br. 148 za decembar 2016. godine,
<http://www.mfin.gov.rs/pages/article.php?id=13065>
 NBS www.nbs.rs

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE

BILANS USPEHA

U periodu od 1. januara do 31. decembra 2016. godine

	<u>2016.</u>	<u>U RSD hiljada 2015.</u>
Prihodi od kamata	522.469	657.409
Rashodi od kamata	(201.995)	(292.851)
Neto prihod po osnovu kamata	320.474	364.558
Prihodi od naknada i provizija	93.982	75.729
Rashodi naknada i provizija	(26.288)	(21.593)
Neto prihod po osnovu naknada i provizija	67.694	54.136
Neto gubitak po osnovu zaštite od rizika	(424)	(4.195)
Neto prihod od kursnih razlika i efekata ugovorene valutne klauzule	169.485	162.169
Neto dobitak po osnovu investicija	218	-
Ostali poslovni prihodi	9.004	4.728
Neto rashod po osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki	(916.723)	(134.354)
UKUPAN NETO POSLOVNI (RASHOD)/PRIHOD	(350.272)	447.042
Troškovi zarada, naknada zarada i ostali lični rashodi	(173.872)	(175.390)
Troškovi amortizacije	(22.573)	(20.425)
Ostali rashodi	(262.532)	(270.117)
GUBITAK PRE OPOREZIVANJA	(809.249)	(18.890)
POREZ NA DOBITAK		
Dobitak po osnovu odloženih poreza	-	-
Gubitak po osnovu odloženih poreza	(802)	(98)
GUBITAK PERIODA	(810.051)	(18.988)

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

BILANS STANJA

Na dan 31. decembra 2016.

	31.12.2016.	U RSD hiljada 31.12.2015.
AKTIVA		
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.954.619	2.995.802
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	1.077.894	665.698
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.414.075	1.502.811
Kredit i potraživanja od komitenata	4.747.244	5.925.424
Nematerijalna ulaganja	44.819	20.029
Nekretnine, postrojenja i oprema	28.965	35.740
Odložena poreska sredstva	3.611	4.414
Stalna sredstva namenjena prodaji	375.484	-
Ostala sredstva	31.126	66.203
UKUPNO AKTIVA	11.677.837	11.216.121
PASIVA		
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	312.950	295.752
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	9.329.321	8.278.370
Promene fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	424	-
Subordinirane obaveze	150.719	486.504
Rezervisanja	6.045	2.867
Ostale obaveze	79.520	36.219
UKUPNO OBAVEZE	9.878.979	9.099.712
KAPITAL		
Akcijski kapital	3.672.407	3.179.907
Gubitak	(1.873.549)	(1.063.498)
UKUPNO KAPITAL	1.798.858	2.116.409
UKUPNO PASIVA	11.677.837	11.216.121

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Banka je u 2016. godini ostvarila neto poslovne prihode koji uključuju neto prihode od kamata, neto prihode od naknada, neto prihode od kursnih razlika i efekata valutne klauzule, ostale poslovne prihode i neto gubitak po osnovu zaštite od rizika u iznosu od RSD 566.451 hiljada, odnosno za 2,6% manje nego što je ostvareno u 2015. godini (RSD 581.396 hiljada u 2015. godini).

Ukupni poslovni rashodi iznose RSD 458.977 hiljada, što predstavlja pad od 1,5% u odnosu na prethodnu godinu (RSD 465.932 hiljade), dok rashodi po osnovu obezvređenja iznose RSD 916.723 hiljade (2015. godina: RSD 134.354 hiljade), što predstavlja rast od 582,3% koji je uslovljen povećanjem neto rashoda od indirektnih otpisa plasmana, pre svega za problematični kreditni portfolio banke.

Dobitak iz redovnog poslovanja bez obračunatih rashoda po osnovu obezvređenja plasmana je ostvaren u iznosu od RSD 107.474 hiljade, što u poređenju sa dobitkom ostvarenim u 2015. godini u iznosu od RSD 115.464 hiljade, predstavlja smanjenje od RSD 7.990 hiljada, odnosno 7%.

Banka je u 2016. godini ostvarila neto gubitak u iznosu od RSD 810.051 hiljadu, što je za RSD 791.063 hiljade više nego što iznosi ostvareni gubitak u 2015. godini.

Prihodi od kamata

U RSD hiljada	2016.	% učešća	2015.	% učešća	promena	% promene
Druge banke	19.797	3,8%	8.391	1,3%	11.406	135,9%
Narodna banka Srbije	33.475	6,4%	42.494	6,5%	(9.019)	(21,2%)
Preduzeća	342.142	65,5%	463.917	70,6%	(121.775)	(26,2%)
Stanovništvo	94.054	18,0%	133.528	20,3%	(39.474)	(29,6%)
Državne ustanove	33.001	6,3%	9.079	1,3%	23.922	263,5%
Ukupno	522.469	100,0%	657.409	100,0%	(134.940)	(20,5%)

Prihodi od kamata u 2016. godini su ostvareni u iznosu od RSD 522.469 hiljada i manji su u odnosu na isti period prethodne godine za 20,5%, odnosno za RSD 134.940 hiljada. U strukturi prihoda od kamata najveće učešće od 65,5% imaju prihodi po osnovu plasmana pravnim licima i plasmana stanovništvu od 18,0%.

Prihodi od kamata od pravnih lica beleže pad od 26,2% u odnosu na prethodnu godinu obzirom da je Banka usporila svoju kreditnu aktivnost sa pravnim licima usled svog potkapitalizovanog statusa u drugoj polovini 2016. godine i počela sa vanbilansnom evidencijom kamata za NPL klijente od aprila 2016. godine (non-accrual).

Prihodi od kamata od stanovništva beleže pad od RSD 39.474 hiljade usled pada portfolia gotovinskih i refinansirajućih kredita datih fizičkim licima.

Prihodi od kamata od državnih ustanova beleže rast u 2016. godini od 263,5% usled kupovine Trezorskih zapisa Ministarstva finansija Republike Srbije tokom oktobra i decembra 2016. godine i oprihodovane kamate po tom osnovu.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Rashodi od kamata

U RSD hiljada	2016.	% učešća	2015.	% učešća	promena	% promene
Banke	38.868	19,2%	34.782	11,9%	4.086	11,7%
Preduzeća	53.015	26,2%	118.762	40,6%	(65.747)	(55,4%)
Stanovništvo	109.603	54,3%	138.542	47,3%	(28.939)	(20,9%)
Državne ustanove	509	0,3%	765	0,2%	(256)	(33,5%)
Ukupno	201.995	100,0%	201.995	100,0%	(90.856)	(31,0%)

Ukupno ostvareni rashodi od kamata su smanjeni za 31,0% u odnosu na 2015. godinu. Osnovni razlozi su optimizacija visine depozitne baze Banke u odnosu na mogućnost plasiranja sredstava kao i dalje snižavanje pasivnih kamatnih stopa naročito kod depozita od stanovništva i transakcionih depozita pravnih lica.

Banka je takođe tokom 2016. godine nastojala da se oslobodi depozita pravnih lica sa visokim kamatnim stopama.

Najveće učešće u rashodima od kamata odnosi se na rashode kamata stanovništvu (54,3%) i preduzećima (26,2%). Kamata na depozite banaka je imala najveći porast u nominalnom iznosu od RSD 4.086 hiljada, obzirom da je Banka tokom 2016. godine imala veći obim rashoda kamata plaćenih za držanje sredstava na depozitnim računima kod Narodne banke Srbije u evrima i u dolarima.

Prihodi od naknada

U RSD hiljada	2016.	% učešća	2015.	% učešća	promena	% promene
Poslovi platnog prometa u zemlji	37.026	39,4%	21.891	28,9%	15.135	69,1%
Poslovi kupovine i prodaje deviza	2.488	2,7%	1.886	2,5%	602	31,9%
Kreditni poslovi	17.962	19,1%	16.583	21,9%	1.379	8,3%
Ostale provizije	36.506	38,8%	35.369	46,7%	1.137	3,2%
Ukupno	93.982	100,0%	75.729	100,0%	18.253	24,1%

Prihodi od naknada ostvareni tokom 2016. godine iznose RSD 93.982 hiljade (2015. godina: RSD 75.729 hiljada) i beleže porast u odnosu na 2015. godinu od 24,1%, u nominalnom iznosu od RSD 18.253 hiljade, koji je najvećim delom uslovljen porastom prihoda od naknada po poslovima platnog prometa u zemlji od 69,1% tj. od RSD 15.135 hiljada u odnosu na 2015. godinu.

U strukturi prihoda od naknada najveće učešće imaju prihodi od naknada po osnovu platnog prometa u zemlji sa 39,4%. Najznačajnije je i povećanje ovih prihoda od naknada od 69,1% u odnosu na 2015. godinu usled povećanog broja i obima transakcija u dinarskom platnom prometu tokom 2016. godine u odnosu na 2015. godinu.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Rashodi naknada i provizija iznose RSD 26.288 hiljada u 2016. godini i beleže rast od 21,7% u odnosu na 2015. godinu (RSD 4.695 hiljada). Porast ovih rashoda naknada je najvećim delom uslovljen porastom rashoda od naknada sa inostranstvom usled većeg iznosa ovih naknada plaćenih matičnoj banci Bank VTB, PJSC, Sankt Peterburg za VISA kartice tokom 2016. u odnosu na 2015. godinu.

U strukturi rashoda naknada i provizija značajno je učešće naknada po osnovu platnog prometa u zemlji sa 52,8% (2015: 58,0%), dok naknade po osnovu platnog prometa sa inostranstvom učestvuju sa 47,2% (2015: 42,0%).

Troškovi zarada

Troškovi zarada u 2016. godini iznose RSD 173.872 hiljade i manji su za 1% u odnosu na prethodnu godinu. Broj zaposlenih na kraju 2016. godine bio je 66, što je za 13% manje nego na kraju 2015. godine (76 zaposlenih). Banka je u toku 2016. godine imala pad broja zaposlenih usled unutrašnje reorganizacije banke i preduzetim merama Banke za smanjenjem troškova tokom 2016. godine.

Struktura ostalih poslovnih rashoda

U RSD hiljada	2016.	% učešća	2015.	% učešća	% promene
Troškovi zakupa	59.911	22,8%	61.974	22,9%	(3,3%)
Troškovi održavanja	50.986	19,4%	48.006	17,8%	6,2%
Profesionalne usluge	42.117	16,0%	30.396	11,3%	38,6%
Troškovi reklame i propagande	3.266	1,3%	4.560	1,7%	(28,4%)
PTT i telekomunikacione usluge	5.848	2,2%	5.839	2,2%	0,2%
Troškovi premija osiguranja	48.683	18,5%	43.161	16,0%	12,8%
Troškovi poreza	4.252	1,7%	3.380	1,3%	25,8%
Troškovi doprinosa	27.322	10,4%	24.173	8,9%	13,0%
Naknade troškova zaposlenima	7.327	2,8%	5.702	2,1%	28,5%
Troškovi materijala	7.929	3,0%	7.434	2,8%	6,7%
Ostali rashodi	4.891	1,9%	35.492	13,1%	(86,2%)
Ukupno	262.532	100,0%	270.117	100,0%	(2,8%)

Ostali rashodi u okviru ostalih poslovnih rashoda beleže pad u 2016. godini od 86,2% u odnosu na 2015. godinu najvećim delom zbog postojanja rashoda od storniranja prihoda od kamata iz prethodnih godina nakon usvajanja UPPR plana za klijenta Beohemija d.o.o. Beograd u 2015. godini u odnosu na 2016. godinu kada ovi rashodi nisu evidentirani u poslovnim knjigama Banke.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Prihodi/(rashodi) po osnovu osnovu obezvređenja finansijskih sredstava i kreditno rizičnih vanbilansnih stavki

U RSD hiljada	2016.	2015.	% promene
Prihodi od ukidanja indirektnih otpisa plasmana bilansnih pozicija	422.235	383.033	10,2%
Prihodi od ukidanja rezervisanja po osnovu plasmana vanbilansnih pozicija	2.267	14.684	(84,6%)
Ukupno prihodi	424.502	397.717	6,7%
Rashodi indirektnih otpisa bilansnih pozicija	(1.335.682)	(523.573)	155,1%
Rashodi rezervisanja vanbil. pozicija	(5.543)	(8.498)	(34,8%)
Ukupno rashodi	(1.341.225)	(532.071)	152,1%
Neto rashodi po osnovu obezvređenja	(916.723)	(134.354)	582,3%

Banka je u 2016. godini povećala neto rashode obezvređenja finansijskih sredstava i rezervisanja za kreditno rizične vanbilansne pozicije za 582,3% prateći težnju za "čišćenjem bilansa" u 2016. godini odvajanjem "toksičnog" od regularnog kreditnog portfolija klijenata Banke.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Bilansna suma na kraju 2016. godine iznosi RSD 11.677.837 hiljada i veća je za 4,1% u odnosu na prethodnu godinu. Najveće učešće i dalje imaju krediti i potraživanja od komitenata s tim da isti beleže smanjenje u 2016. godini smanjeno sa 52,8% na 40,7% kao i krediti od banaka i drugih finansijskih organizacija koji u ukupnoj aktivi na kraju 2016. učestvuju sa 29,2% u odnosu na 13,4% na kraju 2015. godine.

Valutna struktura ukupne aktive: EUR – 64,2%, RSD 31,8%, USD 3,8% i ostale valute 0,2%. U pogledu ročne strukture plasmana komitentima 58,7% je dugoročno. Po proizvodima dominiraju krediti za finansiranje tekućeg poslovanja pravnih lica učešćem od 66,5% a za njima slede krediti za obrtna sredstva sa učešćem od 20,5%. Kod kredita stanovništvu najveći deo odnosi se na gotovinske i kredite za refinansiranje.

Pregled razvoja najznačajnijih pozicija aktive u bilansu stanja u 2016. godini dat je na narednim stranama:

Gotovina i sredstva kod centralne banke

U RSD hiljada	31.12.2016.	% učešća	31.12.2015.	% učešća	promene
U dinarima					
Tekući i žiro računi	832.340	42,6%	600.020	20,0%	38,7%
Depoziti viškova likvidnih sredstava	-	0,0%	1.218.700	40,7%	(100,0%)
Gotovina u blagajni	33.034	1,7%	86.718	2,9%	(61,9%)
Aktivna vremenska razgraničenja po osnovu gotovine i sredstava kod centralne banke	561	0,0%	593	0,0%	(5,4%)
	865.935	44,3%	1.906.031	63,6%	(54,6%)
U stranoj valuti					
Obavezna rezerva	959.997	49,1%	898.817	30,0%	6,8%
Gotovina u blagajni	128.687	6,6%	190.954	6,4%	(32,6%)
	1.088.684	55,7%	1.089.771	36,4%	(0,1%)
Stanje na dan	1.954.619	100,0%	2.995.802	100,0%	(34,8%)

Pad gotovine i sredstava kod centralne Banke u 2016. godini je najvećim delom uslovljen postojanjem deponovanih viškova likvidnih sredstava kod Narodne Banke Srbije na dan 31. decembra 2015. godine u iznosu od RSD 1.218.700 hiljada, dok na dan 31. decembra 2016. godine nije bilo deponovanih viškova likvidnih sredstava kod Narodne Banke Srbije.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija

U RSD hiljada	31.12.2016.	% učešća	31.12.2015.	% učešća	% promene
U dinarima					
Potraživanja od Narodne banke Srbije po REPO transakcijama	400.000	11,7%	-	0,0%	100,0%
Ostali plasmani	502	0,0%	-	0,0%	100,0%
	400.502	11,7%	-	0,0%	100,0%
U stranoj valuti					
Devizni računi	2.813.276	82,4%	1.498.589	99,7%	87,7%
Ostali depoziti	201.372	5,9%	4.975	0,4%	3957,8%
	3.014.648	88,3%	1.503.564	100,0%	100,5%
Bruto krediti i potraživanja	3.415.150	100,0%	1.503.564	100,0%	127,1%
<i>Minus: Ispravka vrednosti</i>	(1.075)	0,0%	(753)	(0,1%)	42,8%
Stanje na dan	3.414.075	100,0%	1.502.811	100,0%	127,2%

Najveće učešće od 82,4% u kreditima i potraživanjima od banaka i drugih finansijskih institucija imaju devizni računi kod banaka koji obuhvataju sredstva na redovnim deviznim računima kod Narodne banke Srbije u dolarima i u evrima u iznosu od RSD 2.627.319 hiljada na dan 31. decembra 2016. godine (31. decembar 2015. godine: RSD 1.207.123 hiljade) i sredstva na nostro računima kod ino banaka u iznosu od RSD 185.957 hiljada (31. decembar 2015. godine: RSD 291.466 hiljada).

Potraživanja po REPO transakcijama u iznosu od RSD 400.000 hiljada na dan 31. decembra 2016. godine odnose se na sredstva plasirana u blagajničke zapise Narodne banke Srbije sa rokom dospeća do 7 dana i kamatnom stopom od 2,95% na godišnjem nivou.

Najveća promena u odnosu na 2015. godinu je na poziciji ostalih depozita koja najvećim delom u iznosu od RSD 185.210 hiljada obuhvata kratkoročni depozit dat Erste Bank a.d. Novi Sad sa rokom dospeća od 7 dana i kamatnom stopom od 0,08% godišnje.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Kredit i potraživanja od komitenata

U RSD hiljada	31.12.2016.			31.12.2015.			% promene bruto vrednosti
	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	Bruto	Ispravka vrednosti	Neto vrednost	
Prekoračenja po tekućim računima	28.430	(835)	27.595	13.150	(267)	12.883	116,2%
Gotovinski krediti	647.278	(40.860)	606.418	692.994	(30.780)	662.214	(6,6%)
Kredit za obrtna sredstva	1.284.107	(315.285)	968.822	1.896.679	(117.355)	1.779.324	(32,3%)
Investicioni krediti	138.630	(3.003)	135.627	74.688	(1.166)	73.522	85,6%
Ostali krediti	4.156.807	(1.148.025)	3.008.782	3.880.182	(482.701)	3.397.481	7,1%
Ukupno	6.255.252	(1.508.008)	4.747.244	6.557.693	(632.269)	5.925.424	(4,6%)

Stalna sredstva namenjena prodaji i sredstva poslovanja koje se obustavlja

Banka je imovinu stečenu na osnovu Ugovora o kupoprodaji nepokretne i pokretne imovine od 6. aprila 2016. godine, zaključenim sa pravnim licem FSH "Komponenta" d.o.o. Čuprija - u stečaju kao dužnikom po odobrenom kreditu dospelim za naplatu, Odlukom Izvrnog odbora od 12. aprila 2016. godine klasifikovala kao stalna sredstva namenjena prodaji. Ova stalna sredstva namenjena prodaji na dan 31. decembra 2016. godine iznose RSD 375.484 hiljade. Banka je navedenu imovinu oglasila na prodaju i očekuje njenu prodaju u skorijem periodu.

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2016. godine, u strukturi ukupnih obaveza, depoziti prema bankama drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci i prema drugim komitentima čine 97,6%, dok u ukupnoj pasivi učestvuju sa 82,6%.

Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci iznose RSD 312.950 hiljada (2015. godina: RSD 295.752 hiljade) čine 2,7% pasive Banke na dan 31. decembra 2016. godine (2015. godina: 2,6%). Ovi depoziti beleže rast u odnosu na prethodnu godinu od 5,8%, što je posledica povećanja ukupnih ostalih depozita za 5,7% zbog novih oročenih depozita "Sogaz" a.d. Novi Sad u dinarima i u stranoj valuti u ukupnom iznosu od RSD 241.823 hiljade na dan 31. decembra 2016. godine, inicijalno oročenih na period od godinu dana sa kamatnom stopom od 4,7% godišnje za oročene dinarske depozite i kamatnom stopom od 1,5% godišnje za oročene depozite u evrima.

Transakcioni depoziti banaka i drugih finansijskih organizacija na dan 31. decembra 2016. godine se najvećim delom odnose na stanje na dinarskom transakcionom računu Matične banke - VTB Bank OAD, Sankt Peterburg u iznosu od RSD 64.262 hiljade (31. decembar 2015. godine: RSD 64.381 hiljada).

Depoziti i ostale obaveze prema komitentima

U RSD hiljada	31.12.2016.	% učešća	31.12.2015.	% učešća	% promene
U dinarima					
Transakcioni računi	1.335.318	14,3%	983.081	11,9%	35,8%
Štedni depoziti	145.718	1,6%	109.980	1,3%	32,5%
Namenski depoziti	68.921	0,7%	153.538	1,9%	(55,1%)
Ostali depoziti	65.349	0,7%	607.892	7,3%	(89,2%)
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite ostale finansijske obaveze	1.421	0,0%	2.626	0,1%	(45,9%)
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	4.646	0,1%	2.244	0,0%	107,0%
	1.621.373	17,4%	1.859.361	22,5%	(12,8%)
U stranoj valuti					
Transakcioni računi	2.448.898	26,2%	1.242.612	15,0%	97,1%
Štedni depoziti	4.482.211	48,0%	4.532.349	54,7%	(1,1%)
Namenski depoziti	117.878	1,4%	31.165	0,4%	278,2%
Ostali depoziti	534.756	5,7%	487.848	5,9%	9,6%
Primljeni krediti	95.675	1,0%	103.737	1,3%	(7,8%)
Ostale finansijske obaveze	11.715	0,1%	1.331	0,0%	780,2%
Obaveze po osnovu kamata na kredite, depozite i ostale finansijske obaveze	-	0,0%	2	0,0%	(100,0%)
Razgraničene obaveze za obračunatu kamatu	16.815	0,2%	19.965	0,2%	(15,8%)
	7.707.948	82,6%	6.419.009	77,5%	20,1%
Stanje na dan	9.329.321	100,0%	8.278.370	100,0%	12,7%

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

Depoziti komitenata u 2016. godini su veći u odnosu na prethodnu godinu za 12,7%. Transakcioni depoziti su povećani za 70,0% zbog povećanja salda na transakcionim računima klijenata banke pretežno pravnih lica, u stranoj valuti, dok svi ostali depoziti beleže pad za 8,4%, najvećim delom zbog oročenih depozita pravnih lica u dinarima koji su bili na stanju na dan 31. decembra 2015. godine, a koji su razoročeni po isteku rokova dospeća tokom 2016. godine, od kojih su najveći depoziti "Te-To" d.o.o. Pančevo u iznosu od RSD 352.820 hiljada i depozit "Jadrana" d.o.o. Beograd u iznosu od RSD 65.000 hiljada. U strukturi ukupnih depozita od komitenata i dalje najveće učešće imaju štedni depoziti od fizičkih lica (49,6%) koji su najvećim delom u stranoj valuti (evro).

Ukupan kapital Banke učestvuje sa 15,4% u ukupnoj pasivi (31. decembar 2015. godine: 18,9%) i beleži značajan pad usled većeg gubitka ostvarenog u 2016. godini u odnosu na gubitak ostvaren u 2015. godini, koji je najvećim delom uslovljen formiranjem većih rashoda po osnovu indirektnih otpisa plasmana za problematične kredite Banke u toku 2016. godine u odnosu na nivo ovih rashoda u 2015. godini.

Vanbilansne pozicije

U RSD hiljada	31.12.2016.	31.12.2015.	promena	% promene
Garancije i ostale preuzete buduće obaveze	2.157.565	1.394.858	762.707	54,7%
Druge vanbilansne pozicije	16.003.334	5.666.497	10.336.837	182,4%
Stanje na dan	18.160.899	7.061.355	11.099.544	157,2%
U RSD hiljada	31.12.2016.	31.12.2015.	promena	% promene
Plative garancije:				
– u dinarima	598.411	828.078	(229.667)	(27,7%)
– u stranoj valuti	309.805	144.830	164.975	113,9%
	908.216	972.908	(64.692)	(6,6%)
Činidbene garancije:				
– u dinarima	436.884	241.230	195.654	81,1%
– u stranoj valuti	249.598	156.941	92.657	59,0%
	686.482	398.171	288.311	72,4%
Preuzete neopozive obaveze:				
– u dinarima	20.013	3.257	16.756	514,5%
– u stranoj valuti	-	20.522	(20.522)	(100,0%)
	20.013	23.779	(3.766)	(15,8%)
Rizične vanbilansne stavke	1.614.711	1.394.858	219.853	15,8%
Spot transakcije sa Narodnom bankom Srbije i kupovina deviza za dinare	542.854	-	542.854	100,0%
Stanje na dan	2.157.565	1.394.858	762.707	54,7%

III PRIKAZ RAZVOJA, FINANSIJSKOG POLOŽAJA I REZULTATA BANKE (Nastavak)

U okviru vanbilasnih pozicija, plative i činidbene garancije beleže rast u odnosu na prethodnu godinu od 16,3%.

Druge vanbilansne pozicije se na dan 31. decembra 2016. godine najvećim delom u iznosu od RSD 13.666.616 hiljada (2015. godina: RSD 3.838.132 hiljade) odnose na materijalna sredstva obezbeđenja po kreditima - hipoteke i zaloge komitenata Banke. Ova materijalna sredstva obezbeđenja beleže rast u 2016. godini u odnosu na prethodnu godinu od 256,1% koji je uslovljen povećanim brojem i vrednošću hipoteka na stambenim i poslovnim nepokretnostima, kao i zaloga na pokretnoj imovini klijenata banke – na opremi, robi i vozilima. U 2016. godini u okviru pozicije materijalnih sredstava obezbeđenja, hipoteke i zaloga evidentirana su sva sredstva obezbeđenja koje Banka ima po osnovu datih kredita, dok su u prethodnim periodima u okviru navedene pozicije bile evidentirane samo hipoteke prvog reda.

Kapital Banke

Odlukom Skupštine akcionara Banke od 20. decembra 2016. godine odobreno je povećanje osnovnog kapitala Banke izdavanjem običnih akcija V emisije akcija bez javne ponude, za postojećeg akcionara. Izdato je ukupno RSD 985.000 komada akcija nominalne vrednosti 500 dinara, u ukupnoj vrednosti od RSD 492.500 hiljada. Rešenjem Agencije za privredne registre od 28. decembra 2016. godine registrovano je navedeno povećanje akcijskog kapitala Banke. Akcijski kapital na dan 31. decembra 2016. sastoji se od 7.344.813 običnih akcija nominalne vrednosti od 500 dinara. Ukupan kapital Banke iznosi RSD 3.672.407 hiljada, dok je na kraju 2015. godine isti iznosio RSD 3.179.907 hiljada.

U 2016. godini, akcijski kapital Banke je povećan za RSD 492.500 hiljada. U skladu sa Anexom br. II Ugovora o konverziji subordiniranih potraživanja u akcijski kapital Banke, zaključenim 14. decembra 2016. godine između akcionara VTB Bank OAD, Sankt Peterburg i Banke, a na osnovu Odluke Skupštine akcionara Banke o povećanju osnovnog kapitala VTB Banke a.d. Beograd izdavanjem V emisije običnih akcija za postojećeg akcionara – zatvorena emisija, uplata akcija V emisije od strane postojećeg akcionara izvršena je ulaganjem prava potraživanja u iznosu glavnice subordiniranog duga Banke po osnovu 2 ugovora o subordiniranim kreditima u ukupnom iznosu od EUR 4.000.000.

Regulatorni kapital Banke na kraju 2016. godine iznosi RSD 1.331.500 hiljada, odnosno EUR 10.78 miliona, što je iznad regulatornog cenzusa od EUR 10 miliona, dok pokazatelj adekvatnosti kapitala iznosi 20,85% i iznad je propisanog minimuma od 12%.

IV ZAŠTITA ŽIVOTNE SREDINE

U cilju zaštite životne sredine, Banka je potpisala ugovore o preuzimanju elektronskog otpada kao i o preuzimanju starog papira i kartona. Takođe, Banka je uključena u proces recikliranja praznih tonera putem saradnje sa specijalizovanim privrednim društvima.

V ZNAČAJNI DOGAĐAJI PO ZAVRŠETKU POSLOVNE GODINE

Banka nema značajnih događaja po završetku poslovne godine, koji bi uticali na njeno poslovanje i ugrozili njen finansijski položaj u narednom periodu.

VI PLANIRANI BUDUĆI RAZVOJ

Nakon sprovođenja dokapitalizacije banke od strane Matične banke - VTB Bank OAD, Sankt Peterburg u decembru 2016. godine Banka će nastaviti aktivnosti na uspostavljanju pretpostavki i uslova za dalji rast i razvoj u skladu sa definisanim Planom poslovanja za 2017. godinu i Poslovnom politikom i Strategijom banke za period od 2017-2019. godine čija je izrada u toku i koja treba da bude usvojena od strane nadležnih organa Banke.

Banka će svoje poslovanje u 2017. godini usmeriti na rad sa velikim korporativnim klijentima naročito izvozniciima prehrambenih i proizvoda namenske industrije na tržište Ruske Federacije.

Banka će takođe svoje dalje aktivnosti usmeriti na povećanje obima domaćeg i ino faktoringa, prekograničnog kreditiranja i pojačanu podršku infrastrukturnim investicijama Ruske Federacije u Srbiji.

VII AKTIVNOSTI ISTRAŽIVANJA I RAZVOJA

Banka je tokom 2016. godine uspešno upravljala procesima usaglašavanja poslovanja sa zakonskim propisima u delu izmena procedura, izrade nacrtu ugovora, izrade novih izveštaja u cilju izveštavanja regulatora – Narodne banke Srbije, a u skladu sa zakonskom regulativom (Zakonom o platnim uslugama, Zakonom o zaštiti korisnika finansijskih usluga i izmenama Zakona o bankama) kao i sa podzakonskim aktima – Odlukama Narodne banke Srbije objavljenim u Službenim glasnicima tokom 2016. godine, a koje su iz domena upravljanja rizicima, izveštavanja o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke kao i izveštavanja o strukturi problematičnih i restrukturiranih kredita Banke.

Banka će u narednom periodu preduzimati mere na jačanju IT platforme i podrške za unapređenje poslovanja i širenje portfolia usluga, kao i mere na implementaciji nove regulative predviđene za 2017. godinu od kojih se po svojoj suštini i važnosti izdvajaju Smernice za primenu MRS 39: Umanjenje vrednosti i nenaplativost plasmana koji se naknadno vrednuju po amortizovanoj vrednosti koje je izdala Narodna Banka Srbije u februaru 2016. godine, kao i pripremi uvođenja MSFI 9 čija primena kreće od 1. januara 2018. godine.

Banka je prilikom sastavljanja finansijskih izveštaja za 2016. godinu i usvojene nove Metodologije za obračun ispravke vrednosti bilansne aktive i rezervisanja za gubitke po vanbilansnim stavkama u skladu sa MRS 39 (Odluka izvršnog odbora Banke o usvajanju od 26. jula 2016. godine), poštovala principe i pravila Smernica za primenu MRS 39 koje je objavila Narodna banka Srbije u delu obračuna kamate na obezvređene plasmane kao i otpisa nenaplativih plasmana.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA

Rizik je karakterističan za bankarsko poslovanje, ali se njime upravlja posredstvom procesa neprekidnog identifikovanja, merenja i praćenja, uspostavljanja ograničenja rizika i primenom drugih kontrola.

Banka je po prirodi svoje delatnosti izložena sledećim najznačajnijim vrstama rizika: kreditnom riziku, riziku likvidnosti, kamatnom riziku i tržišnom riziku (koji obuhvata devizni rizik i ostale tržišne rizike).

Banka je takođe izložena uticaju operativnog rizika (koji obuhvata i pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima, tj. eksternalizacija – outsourcing i rizik informacionog sistema), kamatnog rizika u bankarskoj knjizi, rizika izloženosti Banke prema jednom licu, ili grupi povezanih lica, rizika ulaganja Banke u druga pravna lica i osnovna sredstva, kao i rizika koji se odnose na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena i rizika prevremene otplate, a koje Banka kontinuirano prati.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Procesi upravljanja rizikom su presudni za kontinuirano profitabilno poslovanje Banke i svaki pojedinac u Banci je u svom domenu odgovoran za izloženost riziku. Nezavisni proces upravljanja rizikom ne uključuje poslovne rizike koji obuhvataju promene u okruženju, tehnologiji i industriji. Banka prati ove rizike kroz proces strateškog planiranja.

Upravni odbor i Izvršni odbor su odgovorni za sveobuhvatni pristup upravljanja rizicima kao i za odobravanje strategije i principa upravljanja rizicima. Pored toga, Banka je uspostavila odvojena nezavisna tela odgovorna za upravljanje i praćenje rizika.

Organi Banke nadležni za upravljanje rizikom permanentno prate promene u zakonskoj regulativi, analiziraju njihov uticaj na visinu rizika na nivou Banke i preduzimaju mere na usaglašavanju poslovanja i procedura sa novim propisima u okvirima kontrolisanog rizika.

Sektor upravljanja rizicima

U cilju uspostavljanja jedinstvenog sistema upravljanja rizicima i obezbeđenja funkcionalne i organizacione odvojenosti aktivnosti upravljanja rizicima od redovnih poslovnih aktivnosti, Banka je formirala Sektor upravljanja rizicima.

U delokrugu ovog sektora je upravljanje rizikom likvidnosti Banke, upravljanje deviznim i ostalim tržišnim rizicima, upravljanje kamatnim rizikom u bankarskoj knjizi, upravljanje rizikom izloženosti Banke prema licu ili grupi povezanih lica, upravljanje rizikom ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, upravljanje rizikom izloženosti ka zemlji porekla lica prema kome je Banka izložena, upravljanje operativnim rizicima i razvoj internih metodologija za procenu, merenje i upravljanje rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

U delokrugu ovog sektora je i upravljanje kreditnim rizikom Banke i davanje preporuka za izloženosti Banke koje su pod uticajem dejstva kreditnog rizika, kao i praćenje i naplata nekvalitetne aktive, odnosno loše aktive u okviru odeljenja za rad sa nestandardnom aktivom.

Sektor sredstava i likvidnosti i Odbor za upravljanje aktivom i pasivom

Sektor sredstava i likvidnosti je odgovoran za upravljanje aktivom i obavezama Banke, kao i sveukupnom finansijskom strukturom. Pored toga, ovaj sektor je odgovoran za finansiranje i likvidnost Banke. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za praćenje rizika likvidnosti i upravljanje rizikom likvidnosti Banke.

Unutrašnja revizija

Proces upravljanja rizicima u Banci se kontroliše najmanje jednom godišnje od strane unutrašnje revizije, koja ispituje adekvatnost procedura, kao i usaglašenost Banke sa usvojenim procedurama. Unutrašnja revizija razmatra rezultate svog rada sa rukovodstvom Banke i izveštava Odbor za reviziju o svojim nalazima i preporukama.

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja

Rizici Banke se mere korišćenjem metoda koji odražava kako očekivane gubitke koji mogu nastati u normalnim okolnostima tako i neočekivane gubitke, koji predstavljaju procenu krajnjih gubitaka zasnovanu na statističkim modelima. Modeli koriste verovatnoću izvedenu na osnovu istorijskih podataka, prilagođenu tako da odražava trenutno ekonomsko okruženje. Banka takođe koristi metod najgorih scenarija koji se mogu desiti kao posledica dešavanja ekstremnih događaja za koje postoji mala verovatnoća da se dese.

Praćenje i kontrola rizika je prvenstveno zasnovano na uspostavljanju limita. Ovi limiti odražavaju poslovnu strategiju i tržišno okruženje Banke, kao i nivo rizika koji je Banka spremna da prihvati. Pored toga, Banka prati i meri kapacitet prihvatljivog nivoa izloženosti rizicima uzimajući u obzir ukupnu izloženost svim tipovima rizika i aktivnostima.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

Upravljanje rizicima i sistemi izveštavanja (Nastavak)

Sakupljene informacije iz svih poslovnih aktivnosti se ispituju i obrađuju da bi se identifikovali, analizirali i kontrolisali novi rizici. Ove informacije se prezentuju i objašnjavaju Upravnom odboru, Izvršnom odboru, Sektoru upravljanja rizicima i rukovodiocima svih poslovnih jedinica. Izveštaji sadrže ukupnu kreditnu izloženost, prognozu plasmana, odstupanja od postavljenih limita, merenje tržišnog rizika, racija likvidnosti i promene profila rizika.

Rukovodstvo Banke kvartalno ocenjuje adekvatnost ispravki vrednosti plasmana. Odboru za reviziju se kvartalno dostavlja opsežan izveštaj o rizicima koji sadrži sve neophodne informacije za ocenu i izvođenje zaključaka o rizicima kojima je Banka izložena.

Za svaki nivo u Banci sastavljaju se posebni izveštaji o upravljanju rizicima, kako bi se obezbedilo da sve poslovne jedinice imaju pristup opširnim, neophodnim i ažurnim informacijama.

Mesečni izveštaj se dostavlja svim izvršnim direktorima i relevantnim članovima Izvršnog odbora Banke o iskorišćenosti tržišnih limita, likvidnosti, deviznom riziku, kao i drugim značajnim informacijama.

/i/ Kreditni rizik

Kreditni rizik je rizik od nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled neizvršavanja obaveza dužnika prema Banci.

Kreditni rizik Banke uslovljen je kreditnom sposobnošću dužnika, njegovom urednošću u izvršavanju obaveza prema Banci, kao i kvalitetom instrumenata obezbeđenja naplate potraživanja Banke, a identifikuje se, meri, procenjuje i prati u skladu sa internom regulativom za upravljanje kreditnim rizikom, kao i odlukama kojima se uređuju klasifikacija bilansne aktive i vanbilansnih stavki Banke, odnosno adekvatnost kapitala.

Politikom za upravljanje rizicima, procedurama za upravljanje kreditnim rizikom i procedurama za odobravanje, puštanje i naplatu plasmana, definiše se proces upravljanja kreditnim rizikom pojedinačnih plasmana i rizika na nivou portfolija, odnosno postupci identifikovanja, merenja i praćenja (kontrole) plasmana, a posebno onih sa povišenim nivoom rizika. Banka se, u skladu sa navedenim procedurama, angažuje kod korisnika koji imaju odgovarajući bonitet i za koje se procenom utvrdi da je nivo rizika prihvatljiv imajući u vidu odnos i povezanost kategorija rizika i profitabilnosti.

Banka kontroliše i upravlja kreditnim rizikom uspostavljanjem limita, kojima definiše nivo rizika koji je voljna da prihvati na nivou pojedinačnih komitenata, geografskih područja i industrija, kao i kroz praćenje izloženosti tim rizicima. Izloženost riziku se kontinuirano prati putem periodičnih procena mogućnosti dužnika da izvršavaju obaveze prema Banci i drugim poveriocima.

Banka je uspostavila proces praćenja kvaliteta kredita da bi obezbedila blagovremenu identifikaciju potencijalnih promena u kreditnoj sposobnosti komitenata, uključujući redovnu kontrolu sredstava obezbeđenja.

Limiti u odnosu na komitente se utvrđuju korišćenjem sistema klasifikacije kreditnog rizika, koji svakog komitenta klasifikuje prema određenom kreditnom rangi, kao i prema internoj metodologiji koja definiše nivo izloženosti koji je Banka spremna da prihvati prema pojedinačnom dužniku ili grupi povezanih lica. Klasifikacija komitenata je predmet redovnog sagledavanja. Proces praćenja kvaliteta kredita omogućava Banci da proceni potencijalne gubitke kao rezultat rizika kojima je izložena i da preduzme korektivne mere.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/i/ Kreditni rizik (Nastavak)

Donošenje odluka o izlaganju kreditnom riziku je prema politici Banke centralizovano i koncentrisano u okviru Kreditnog odbora za privredu i stanovništvo. Odluka Kreditnog odbora se donosi po razmatranju predloga koji je dat od strane nadležnih sektora uključenih u kreditni proces i Sektora upravljanja rizicima.

Uslovi odobrenja svakog plasmana privredi se određuju individualno, a u zavisnosti od vrste klijenta, namene za koju se plasman odobrava, procenjene kreditne sposobnosti, ponuđenog obezbeđenja kao i od trenutne situacije na tržištu.

Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su takođe opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana kao i samim iznosom. Svi plasmani Banke se zasnivaju na relevantnim odobrenjima, koja određuju odredbe i ostale uslove njihove implementacije.

Izveštavanje o kreditnom riziku vrši se na kontinuiranoj osnovi na nivou ukupnog portfolija Banke kao i na nivou pojedinačnog klijenta. U skladu sa zahtevima akcionara, izveštavanje o kreditnom riziku se vrši na mesečnoj osnovi kada se daje pregled portfolija, kašnjenja, kretanje ispravki vrednosti i rezervisanja i kapitala Banke.

Banka procenjuje obezvređenje finansijskih sredstava na način opisan u Napomeni 3.4.3. uz finansijske izveštaje Banke za 2016. godinu - Obezvređenje finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike.

Rizici srodni kreditnom riziku

Banka izdaje garancije i akreditive svojim komitentima, po osnovu kojih Banka ima potencijalnu obavezu da izvrši plaćanje u korist trećih lica. Na ovaj način Banka se izlaže rizicima srodnim kreditnom riziku, koji se mogu prevazići kontrolnim procesima i procedurama koje se koriste za ublažavanje kreditnog rizika.

Derivativni finansijski instrumenti

Kreditni rizik koji je proistekao iz derivativnih finansijskih instrumenata je, u svakom trenutku, ograničen na one instrumente sa pozitivnom fer vrednošću koji su evidentirani u bilansu stanja. Kreditni rizik derivata se limitira utvrđivanjem maksimalno moguće fer vrednosti ukupnog portfolija derivata kao i maksimalno mogućom pozitivnom fer vrednošću svake pojedinačne transakcije. Banka nije izložena ovom riziku, s obzirom da nema derivativnih finansijskih instrumenata.

Banka će podatke, odnosno informacije navedene u Smernicama Narodne banke Srbije za objavljivanje podataka i informacija banke koji se odnose na kvalitet aktive, objaviti u rokovima i okviru objavljivanja zahtevanih Odlukom o objavljivanju podataka i informacija banke ("Službeni glasnik Republike Srbije", br.125/2014 i 4/2015).

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/i/ Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama

Pregled maksimalnih izloženosti kreditnom riziku, prikazan u bruto iznosu, bez uzimanja u obzir sredstava obezbeđenja na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine dat je u narednoj tabeli:

	31.12.2016.	U RSD hiljada 31.12.2015.
	Bruto maksimalna izloženost	Bruto maksimalna izloženost
Izloženost vezana za bilansne stavke		
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća*	1.077.894	665.698
Kreditni i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	382.277	291.496
Kreditni i potraživanja od komitenata	6.278.261	6.585.800
Ostala sredstva	8.293	42.868
Ukupno bilansne pozicije	7.746.725	7.585.862
Izloženost vezana za vanbilansne stavke		
Plative garancije	908.216	972.908
Činidbene garancije	686.482	398.171
Nepokriveni akreditivi	-	7.143
Neiskorišćene preuzete obaveze	1.005.822	875.968
Ukupno vanbilansne stavke	2.600.520	2.254.190
Ukupno	10.347.245	9.840.052

* *Finansijska sredstva koja se drže do dospeća na dan 31. decembra 2016. godine se u celini odnose na državne zapise Ministarstva finansija, i sa stanovišta Banke ne predstavljaju rizične bilansne stavke, te su shodno tome isključena iz daljih analiza izloženosti Banke kreditnom riziku (odnosno rizičnih plasmana - portfolija) datih u narednim tabelama.*

Kao što je prikazano u prethodnoj tabeli, na dan 31. decembra 2016. godine 60,7% maksimalne izloženosti kreditnom riziku odnosi se na kredite i potraživanja od komitenata (31. decembar 2015. godine: 66,9%), 8,8% na plative garancije (31. decembar 2015. godine: 9,9%) i 9,7% na neiskorišćene preuzete obaveze (31. decembar 2015. godine: 8,9%).

Koncentracijom rizika Banka upravlja postavljanjem limita u odnosu na pojedinačne komitente, geografska područja i industrije. Kako bi izbegla prekomernu koncentraciju rizika, politike i procedure Banke sadrže specifične smernice za razvoj i očuvanje diversifikovanog portfolija. Shodno tome, Banka kontroliše i upravlja identifikovanim koncentracijama kreditnog rizika.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/i/ Kreditni rizik (Nastavak)

(a) Maksimalna izloženost kreditnom riziku po bilansnim i vanbilansnim stavkama (Nastavak)

Struktura kreditne izloženosti Banke, iskazane po bruto knjigovodstvenoj vrednosti ukupnih rizičnih plasmana sa stanjem na dan 31. decembra 2016. godine, grupisana prema geografskim sektorima, data je u narednoj tabeli:

	U RSD hiljada			
	Srbija	Evropa	Ostalo (Rusija, Kuba, Tunis BiH, Libija, Belize)	Ukupno
Kreditni i potraživanja:				
- Banke i finansijske institucije	185.209	153.617	43.451	382.277
- Preduzeća	5.587.908	140	1	5.588.049
- Stanovništvo/fizička lica	661.573	63	77	661.713
- Preduzetnici	36.792	-	-	36.792
Garancije i ostale preuzete neopozive obaveze	2.548.149	-	52.371	2.600.520
Stanje na dan 31. decembra 2016. godine	9.019.631	153.820	95.900	9.269.351
Stanje na dan 31. decembra 2015. godine	8.851.066	277.455	45.833	9.174.354

Analiza izloženosti Banke kreditnom riziku, po industrijskim sektorima, pre i nakon obezvređenja finansijskih sredstava i rezervisanja za rizike, na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine prikazana je u sledećoj tabeli:

	U RSD hiljada			
	Bruto maksimalna izloženost 2016.	Neto maksimalna izloženost 2016.	Bruto maksimalna izloženost 2015.	Neto maksimalna izloženost 2015.
Prerađivačka industrija	2.873.420	2.314.949	3.445.716	3.224.288
Saobraćaj i skladištenje	464.867	462.908	575.466	533.696
Trgovina	2.581.164	1.899.451	2.733.042	2.520.116
Finansije	393.392	392.317	318.255	317.573
Stanovništvo	672.611	631.551	727.741	696.603
Preduzetnici	36.792	33.781	9.308	8.210
Ostalo	2.247.105	2.021.253	1.364.826	1.239.304
Ukupno	9.269.351	7.756.210	9.174.354	8.539.790

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/i/ Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija

Kvalitetom finansijskih sredstava Banka upravlja koristeći internu klasifikaciju plasmana.

Sledeća tabela prikazuje kvalitet portfolija (bruto kredita, potraživanja po osnovu kamata i naknada, ostalih sredstava, plativih i činidbenih garancija, kao i preuzetih neopozivih obaveza, odnosno rizične bilansne aktive i vanbilansne izloženosti) po tipovima plasmana, zasnovanim na sistemu klasifikacije Banke, sa stanjem na dan **31. decembra 2016. godine**:

	Nedospeli i neobezbeđeni				U RSD hiljada	
	Visok stepen kvaliteta	Standardni stepen kvaliteta	Sub-standardni stepen	Dospeli neobezvređeni	Pojedinačno obezvređeni	Ukupno 2016.
Kredit i potraživanja od banaka	185.208	197.069	-	-	-	382.277
<i>Kredit i potraživanja od komitenata:</i>						
Korporativni krediti	638.939	934.106	92.934	4.869	1.758.969	3.429.817
Kredit malim i srednjim preduzećima	888.517	444.443	31.544	1.560	792.168	2.158.232
Kredit stanovništvu	502.676	31.771	29.530	83.459	14.277	661.713
Kredit preduzetnicima	4.988	28.916	-	17	2.871	36.792
Garancije i ostale preuzete obaveze	1.593.920	767.580	222.555	16.465	-	2.600.520
Ukupno	3.814.248	2.403.885	376.563	106.370	2.568.285	9.269.351

Kvalitet portfolija po tipovima plasmana, zasnovanim na sistemu klasifikacije Banke, sa stanjem na dan **31. decembra 2015. godine** prikazan je u sledećoj tabeli:

	Nedospeli i neobezbeđeni				U RSD hiljada	
	Visok stepen kvaliteta	Standardni stepen kvaliteta	Sub-standardni stepen	Dospeli neobezvređeni	Pojedinačno obezvređeni	Ukupno 2015.
Kredit i potraživanja od banaka	219.856	71.610	-	30	-	291.496
<i>Kredit i potraživanja od komitenata:</i>						
Korporativni krediti	536.941	2.034.835	108.626	63.260	1.553.804	4.297.466
Kredit malim i srednjim preduzećima	440.010	424.638	72.016	19.338	647.170	1.603.172
Kredit stanovništvu	443.207	53.183	184.305	18.904	19.123	718.722
Kredit preduzetnicima	6.130	193	-	225	2.760	9.308
Garancije i ostale preuzete obaveze	1.281.529	837.419	135.238	-	4	2.254.190
Ukupno	2.927.673	3.421.878	500.185	101.757	2.222.861	9.174.354

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/i/ Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Starosna analiza rizičnog bruto portfolija na dan 31. decembra 2016. godine prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada				
	Do 30 dana	Od 31 do 60 dana	Od 61 do 90 dana	Više od 91 dana	Ukupno 2016.
Kreditni i potraživanja od banaka	382.277	-	-	-	382.277
<i>Kreditni i potraživanja od komitenata:</i>					
- Korporativni krediti	2.458.317	16	-	971.484	3.429.817
- Krediti malim i srednjim preduzećima i preduzetnicima	1.505.105	512	-	689.407	2.195.024
- Krediti stanovništvu	584.068	27.301	10.074	40.270	661.713
Garancije i ostale preuzete obaveze	2.600.305	114	-	101	2.600.520
Ukupno	7.530.072	27.943	10.074	1.701.262	9.269.351

Struktura rizične bilansne aktive i vanbilansnih stavki, kao i ispravki vrednosti i rezervisanja, utvrđenih u skladu sa internom metodologijom Banke na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine prikazana je u sledećim tabelama.

Na dan 31. decembra 2016. godine:

	Pojedinačna procena		Grupna procena		Ukupno 2016.	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
	Fizička lica Banke i druga pravna lica	14.277	13.487	647.436	27.573	661.713
Preduzetnici	2.551.136	1.429.171	3.419.190	36.577	5.970.326	1.465.748
	2.871	2.871	33.921	140	36.792	3.011
	2.568.284	1.445.529	4.100.547	64.290	6.668.831	1.509.819

	Pojedinačna procena		Grupna procena		Ukupno 2016.	
	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje
	Fizička lica Banke i druga pravna lica	-	-	10.898	246	10.898
Preduzetnici	-	-	2.589.622	3.076	2.589.622	3.076
	-	-	-	-	-	-
	-	-	2.600.520	3.322	2.600.520	3.322
Ukupno	2.568.284	1.445.529	6.701.067	67.612	9.269.351	1.513.141

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/i/ Kreditni rizik (Nastavak)

(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)

Na dan 31. decembra 2015. godine:

	Pojedinačna procena		Grupna procena		U RSD hiljada Ukupno 2015.	
	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti	Bilansna aktiva	Ispravka vrednosti
	Fizička lica Banke i druga pravna lica Preduzetnici	19.123 2.200.974 2.760	11.570 542.164 1.095	699.599 3.991.160 6.548	19.457 60.257 3	718.722 6.192.134 9.308
	2.222.857	554.829	4.697.307	79.717	6.920.164	634.546

	Pojedinačna procena		Grupna procena		Ukupno 2015.	
	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje	Vanbilansne stavke	Rezervi- sanje
	Fizička lica Banke i druga pravna lica Preduzetnici	- 4 -	- - -	9.019 2.245.167 -	- 18 -	9.019 2.245.171 -
	4	-	2.254.186	18	2.254.190	18
Ukupno	2.222.861	554.829	6.951.493	79.735	9.174.354	634.564

Ispravka vrednosti na grupnom i pojedinačnom nivou se obračunava u skladu sa Odlukom Narodne banke Srbije o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki, MRS 39 "Finansijski instrumenti: priznavanje i odmeravanje" i metodologijom Banke za obračun ispravke vrednosti i na osnovu interne procedure za obračun ispravke vrednosti.

Postupak procene obezvređenja se vrši na pojedinačnom nivou, kada postoje objektivni dokazi o postojanju obezvređenja plasmana, za svaki materijalno značajan plasman i na grupnom nivou, za materijalno manje značajne plasmane. Iznos obezvređenja se pojedinačno procenjuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti i sadašnje vrednosti očekivanih budućih novčanih tokova, utvrđene diskontovanjem očekivanih priliva po plasmanu, primenom poslednje ugovorene efektivne kamatne stope predmetnog plasmana, osim za plasmane fizičkim licima za koje se obezvređenje utvrđuje na bazi iskustva.

Obračun ispravke vrednosti na pojedinačnoj osnovi obuhvata sva materijalno značajna potraživanja u doznji većoj od 90 dana, kao i potraživanja od klijenata za koje je konstatovano obezvređenje: pogoršano finansijsko stanje klijenta u znatnom stepenu kašnjenja, kršenje ugovorenih odredbi, bitno promenjeni uslove otplate potraživanja ili izvesnost da će biti pokrenut stečajni postupak.

U slučaju da izabranom kandidatu za individualnu procenu procenjena vrednost ispravke bude jednaka nuli, pomenuta potraživanja se uključuju u grupni obračun, odnosno obračun ispravke vrednosti na bazi iskustva definisan internom procedurom.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**/i/ Kreditni rizik (Nastavak)****(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)**

Obezvredjenje za materijalno manje značajne plasmane se procenjuje grupno za svaku grupu posebno (grupe: pravna lica, stanovništvo i finansijske institucije), imajući u vidu njihove slične karakteristike u pogledu kreditnog rizika na osnovu statističke analize istorijskih obrazaca novčanih tokova tog dela portfolija. Elementi grupnog obračuna su: PD (verovatnoća nastanka statusa neizmirenih obaveza – klasifikacija na osnovu kreditne sposobnosti korigovana za docnju u izmirivanju obaveza na dan procene), rizik zemlje, obezbeđenje i obračun izloženosti (EAD).

Iznos obezvredjenja bilansne aktive se utvrđuje kao razlika između knjigovodstvene vrednosti potraživanja i sadašnje vrednosti očekivanih budućih tokova po tom potraživanju.

Ukoliko se prilikom pojedinačne procene materijalno značajnih plasmana (na individualnom nivou) proceni da ne postoje objektivni dokazi o obezvredjenju, predmetni plasman se procenjuje na nivou grupe.

Obezvredjenje plasmana koje umanjuje vrednost plasmana evidentira se na računu ispravke vrednosti u okviru bilansa stanja i priznaje se kao rashod u okviru bilansa uspeha.

U skladu sa propisima Narodne banke Srbije, Banka takođe obračunava potrebnu rezervu za procenjene gubitke koji mogu nastati po osnovu bilansne aktive i vanbilansnih stavki u skladu sa internom metodologijom zasnovanom na Odluci o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki banke.

Reprogramirani i restrukturirani krediti

U cilju zaštite od od rizika neizvršavanja obaveza u poslovanju sa dužnicima, Banka preuzima sledeće mere za regulisanje potraživanja: reprogramiranje, restrukturiranje, preuzimanje nepokretnosti u cilju naplate potraživanja, pokretanje sudskog spora i ostale mere. Dužnicima sa određenim problemima u poslovanju Banka odobrava reprogramiranje i restrukturiranje potraživanja shodno uslovima iz Odluke o klasifikaciji bilansne aktive i vanbilansnih stavki.

Na dan 31. decembra 2016. godine, Banka je imala 20 reprogramiranih i 16 restrukturiranih kredita pravnih lica (privreda), kao i 19 reprogramiranih kredita i 61 restrukturiran kredit fizičkih lica. Na dan 31. decembra 2015. godine, Banka je imala 18 reprogramiranih i 9 restrukturiranih kredita pravnih lica (privreda), kao i 20 reprogramiranih kredita i 54 restrukturirana kredita fizičkih lica.

31.12.2016.	Reprogramirani		U RSD hiljada Restrukturirani	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Privreda	1.123.667	307.244	1.365.637	878.503
Stanovništvo	5.769	4.074	23.059	22.797
Ukupno	1.129.436	311.318	1.388.696	901.300

31.12.2015.	Reprogramirani		U RSD hiljada Restrukturirani	
	Bruto	Neto	Bruto	Neto
Privreda	1.227.157	910.488	982.374	873.319
Stanovništvo	7.913	5.306	21.983	16.627
Ukupno	1.235.070	915.794	1.004.357	889.946

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**/i/ Kreditni rizik (Nastavak)****(b) Kvalitet portfolija (Nastavak)*****Sredstva obezbeđenja i ostala sredstva zaštite od kreditnog rizika***

Iznos i tip zahtevanog sredstva obezbeđenja zavisi od procenjenog kreditnog rizika svakog komitenta. Uslovi obezbeđenja koji prate svaki plasman su opredeljeni analizom boniteta klijenta, vrstom izloženosti kreditnom riziku, ročnošću plasmana, kao i samim iznosom.

Banka svojom internom metodologijom utvrđuje vrste kolaterala i parametre njihovog vrednovanja. Osnovni tipovi kolaterala su sledeći:

- za komercijalne kredite - zaloga na nekretninama, zalihama i potraživanjima, i
- za plasmane stanovništvu - menice, solidarno jemstvo, administrativne zabrane i ovlašćenja za zaduženje računa.

Rukovodstvo Banke prati kretanje tržišne vrednosti kolaterala, zahteva dopunske kolaterale u skladu sa odnosnim ugovorima i kontroliše tržišnu vrednost kolaterala dobijenu tokom sagledavanja adekvatnosti ispravke vrednosti.

Fer vrednost sredstava obezbeđenja u vidu hipoteka na dan 31. decembra 2016. godine iznosi RSD 6.912.317 hiljada (31. decembar 2015. godine: RSD 5.978.261 hiljada), u vidu zaloge nad zalihama i potraživanjima iznosi RSD 6.520.993 hiljade (31. decembar 2015. godine: RSD 6.276.538 hiljada), dok fer vrednost ostalih sredstava obezbeđenja iznosi RSD 443.850 hiljada (31. decembar 2015. godine: RSD 1.788.350 hiljada).

Banka tokom 2016. i 2015. godine nije odobravalala stambene kredite stanovništvu, te nema stambene hipoteke kao kolaterale po tom osnovu.

(c) Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza

Posebnu pažnju Banka poklanja nadzoru potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default), praćenjem ukupnog stanja i trenda iznosa ovih potraživanja. Kod pravnih lica krediti dobijaju status neizmirenja obaveza kada dobiju status NPL. Kod fizičkih lica krediti dobijaju status neizmirenja obaveza u slučaju kašnjenja dužeg od 90 dana.

Potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) prate se na nivou Banke i po kriterijumu proizvoda (kod fizičkih lica) i sektora pripadnosti klijenta i ročnoj strukturi (kod preduzeća i preduzetnika). U skladu sa propisima, potraživanja sa statusom neizmirivanja obaveza (default) kod preduzeća i preduzetnika prate se na nivou klijenta, a kod fizičkih lica na nivou pojedinačnog potraživanja.

	Bruto izloženosti	U RSD hiljada Potraživanja sa statusom neizvršenja obaveza
Sektor privrednih društava	5.588.049	2.009.038
Sektor stanovništva	661.713	40.270
Sektor preduzetnika	36.792	2.878
Sektor finansija i osiguranja	382.277	-
Ukupno na dan 31. decembra 2016. godine	6.668.831	2.052.186
Ukupno na dan 31. decembra 2015. godine	6.920.164	1.610.718

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/ii/ Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled nesposobnosti Banke da ispunjava svoje dospele obaveze, i to zbog:

- povlačenja postojećih izvora finansiranja, odnosno nemogućnosti pribavljanja novih izvora finansiranja (rizik likvidnosti izvora sredstava), ili
- otežanog pretvaranja imovine u likvidna sredstva zbog poremećaja na tržištu (tržišni rizik likvidnosti).

Osnovni cilj upravljanja rizikom likvidnosti je održavanje nivoa likvidnih sredstava, kako bi se uredno i na vreme izmirivale dospele obaveze po bilansnim i vanbilansnim poslovima na nivou Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti podrazumeva upravljanje svim pozicijama aktive i pasive Banke koje mogu uticati na nemogućnost Banke da ispunjava svoje dospele obaveze.

Da bi se smanjio ili ograničio ovaj rizik, rukovodstvo Banke nastoji da diversifikuje svoje izvore finansiranja, da upravlja aktivom razmatrajući njenu likvidnost, i da prati buduće novčane tokove i dnevnu likvidnost Banke. To uključuje procenu očekivanih novčanih tokova i postojanje visoko rangiranih sredstava obezbeđenja koja mogu biti korišćena za osiguranje dodatnih finansijskih sredstava, ukoliko se to zahteva.

Sistem upravljanja rizikom likvidnosti čine:

- Principi upravljanja rizikom likvidnosti;
- Organizaciona struktura za adekvatno upravljanje rizikom likvidnosti;
- Procesi upravljanja rizikom likvidnosti;
- Informacioni sistem koji podržava upravljanje likvidnošću; i
- Blagovremeno i adekvatno postupanje u situacijama povećanog rizika likvidnosti i izrada Plana poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (Krizni plan likvidnosti).

Upravljanje rizikom likvidnosti zasnovano je na paralelnoj i sinhronizovanoj primeni dva pristupa za upravljanje rizicima:

1. Regulatorni pristup – zasnovan na primeni zahteva definisanih od strane Narodne banke Srbije; i
2. Pristup zasnovan na standardima i instrukcijama bankarske grupe kojoj Banka pripada (u daljem tekstu "VTB Grupa").

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja rizikom likvidnosti kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku likvidnosti, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje rizikom likvidnosti Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje rizika likvidnosti;
2. Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti;
3. Ublažavanje rizika likvidnosti;
4. Praćenje i kontrola rizika likvidnosti; i
5. Izveštavanje o riziku likvidnosti.

Identifikaciju uzroka/ranih signala upozorenja krize likvidnosti sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana, na osnovu informacija koje dostavljaju organizacioni delovi za rad sa privredom i stanovništvom, kao i nosioci sistema upravljanja rizikom likvidnosti (Upravni Odbor i/ili Izvršni odbor) i članovi Odbora za upravljanje aktivom i pasivom ("ALCO odbor").

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/ii/ Rizik likvidnosti (Nastavak)

Merenje, odnosno procenu rizika likvidnosti predstavljaju kvantitativna i/ili kvalitativna procena identifikovanog rizika likvidnosti i ista je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima. Merenje, odnosno procena rizika likvidnosti obuhvata primenu GAP analize, racio analize i stres testa.

Ublažavanje rizika likvidnosti predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje rizika putem uspostavljanja sistema limita, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke. Prihvatljiv nivo izloženosti Banke riziku likvidnosti zavisi od: strukture aktive i njene mogućnosti da se konvertuje u likvidna sredstva, koncentracije izvora sredstava, kao i valutne strukture sredstava i izvora sredstava, na osnovu kojih se omogućava limitiranje negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke, odnosno obezbeđuje dovoljan nivo likvidnih sredstava za ispunjavanje dospelih obaveza i finansiranje povećanja aktive.

Ublažavanje rizika likvidnosti obuhvata definisanje:

1. Limita izloženosti riziku likvidnosti (osnovnih i dodatnih limita); i
2. Mera zaštite od rizika likvidnosti.

Praćenjem rizika likvidnosti definiše se proces analize stanja, promena i trendova izloženosti riziku likvidnosti. Sektor Upravljanja rizicima upravlja rizikom likvidnosti koristeći definisane interne limite u okviru regulatornih limita i propisane mere zaštite od kritičnog niskog nivoa likvidnosti, odnosno prati usklađenost sa definisanim limitima.

Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa drugim organizacionim delovima, sprovodi mere za smanjenje/ublažavanje rizika likvidnosti i o rezultatima sprovedenih mera obaveštava Sektor upravljanja rizicima, ALCO odbor i/ili VTB Grupu. ALCO odbor, donosi odluku o tome da li će se i u kojoj meri sprovoditi predložene mere, odnosno da li je izloženost riziku likvidnosti prihvatljiva, imajući u vidu uticaj na indikatore rizičnog profila Banke – apetit za likvidnost.

Način postupanja i rešavanja privremenih i dugoročnih kriza likvidnosti bliže je definisan Kriznim planom likvidnosti i opcijama oporavka, koje su bliže opisane kroz Plan oporavka Banke za 2016. godinu.

U cilju upravljanja kratkoročnom likvidnošću Banke, koriste se analize ročnosti priliva i odliva po osnovu različitih stavki aktive i pasive. Upravljanje srednjoročnom i dugoročnom likvidnošću se obavlja projekcijama strukture bilansa stanja na osnovu planiranih poslovnih aktivnosti Banke i Strategije Banke.

Odbor za upravljanje aktivom i pasivom je odgovoran za upravljanje rizikom likvidnosti, uspostavljanje kontrolnih mehanizama za praćenje izloženosti riziku likvidnosti, kao i donošenje relevantnih zaključaka za minimiziranje izloženosti riziku, donošenje predloga odluka za odlučivanje Izvršnog odbora Banke – naročito, pitanja politike likvidnosti i prikupljanja sredstava, kao i ostalih pitanja koje se odnose na upravljanje aktivom i pasivom Banke a koja su od značaja za finansijsku stabilnost Banke.

Banka svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji joj obezbeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze, kao i da njeni komitenti raspoložu svojim sredstvima u Banci u skladu sa ugovorenim rokovima.

Sektor sredstava i likvidnosti dnevno prati osnovne parametre likvidnosti nastojeći da uravnoteži prilive i odlive sredstava tako da se dnevni pokazatelj likvidnosti kreće u okviru limita propisanih od strane Narodne banke Srbije.

Osnov za kvalitetno upravljanje i obezbeđivanje potrebnog nivoa likvidnosti jeste usklađenost ročnosti plasmana sa njihovim izvorima. Odlučivanje o ročnosti plasmana zasniva se na podacima o ročnosti depozita, a posebno na informacijama o kretanju depozita značajnih deponenata, kao i njihovih potreba na kratki rok. Prilikom odlučivanja Banka naročito vodi računa o potrebi da se sredstva iz kratkoročnih izvora ne koriste za dugoročne plasmane. Nivo likvidnosti Banke iskazuje se pokazateljem njene likvidnosti, kao i užim pokazateljem likvidnosti Banke.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**/ii/ Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Pokazatelj likvidnosti predstavlja odnos zbira likvidnih potraživanja Banke prvog i drugog reda (gotovina, sredstva na računima kod drugih banaka, depoziti kod Narodne banke Srbije, čekovi i druga novčana potraživanja u postupku realizacije, neopozive kreditne linije odobrene Banci, akcije i dužničke hartije od vrednosti kotirane na berzi i ostala potraživanja Banke koja dospevaju u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti), s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Uži pokazatelj likvidnosti Banke predstavlja odnos likvidnih potraživanja Banke prvog reda, s jedne strane, i zbira obaveza Banke po viđenju ili bez ugovorenog roka dospeća i obaveza Banke sa ugovorenim rokom dospeća u narednih mesec dana od dana vršenja obračuna pokazatelja likvidnosti, s druge strane.

Pokazatelj likvidnosti tokom 2016. i 2015. godine je bio sledeći:

	<u>2016.</u>	<u>2015.</u>
Prosek tokom perioda	3,62	3,76
Najviši	5,40	7,36
Najniži	2,58	2,17
Na dan 31. decembra	4,03	3,02

Na dan 31. decembra 2016. godine, uži pokazatelj likvidnosti je iznosio 3,42.

Tokom 2016. i 2015. godine, Banka je održavala likvidnost iznad nivoa minimalno dozvoljenih limita od strane Narodne banke Srbije.

Izvori finansiranja se kontinuirano prate kako bi se održala diverzifikacija izvora finansiranja po valuti, geografskom poreklu, davaocu izvora, proizvodima i dospećima.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/ii/ Rizik likvidnosti (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje finansijske obaveze Banke na osnovu *očekivanih tokova gotovine* baziranih na istorijskom iskustvu Banke o zadržavanju depozita (učešće transakcionih depozita koji se zadržavaju je 70%, dok je učešće oročenih depozita koji se ponovo oročavaju – 80%). Pregled uključuje i *kamatu i glavniciu tokova gotovine*.

						U RSD hiljada
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	Ukupno
31.12.2016.						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	71.161	64.827	84.980	99.524	-	320.492
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	3.414.356	668.170	2.456.249	1.660.121	1.328.096	9.526.992
Subordinirane obaveze	153	4.604	12.569	84.072	167.433	268.831
Ostale obaveze	79.520	-	-	-	-	79.520
Ukupno	3.565.190	737.601	2.553.798	1.843.717	1.495.529	10.195.835
31.12.2015.						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	66.998	-	234.284	-	-	301.282
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	978.649	912.219	2.337.350	2.970.564	1.111.499	8.310.281
Subordinirane obaveze	7.838	-	23.515	572.653	-	604.006
Ostale obaveze	36.219	-	-	-	-	36.219
Ukupno	1.089.704	912.219	2.595.149	3.543.217	1.111.499	9.251.788

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**/ii/ Rizik likvidnosti (Nastavak)**

Na dan 31. decembra 2016. godine Banka ima odobren limit za upravljanje likvidnošću od strane VTB Bank OAD, Sankt Peterburg, u iznosu od RUB 177.000.000 sa ročnošću do 6 meseci, uz uslov da se zbog sankcija, za valute EUR i USD koriste tenori ne duži od jednog meseca, koji nije iskorišćen. Takođe, Banka ima odobrene kratkoročne limite od domaćih banaka koje posluju na bankarskom tržištu Republike Srbije u iznosu od EUR 3.000.000.

Ročnost nepovučenih kredita i limita, primljenih garancija i akreditiva prema preostalim ugovorenim rokovima dospeća na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada		
	Do 1 godine	Od 1 do 5 godina	Ukupno
31.12.2016.			
Garancije	1.213.418	381.280	1.594.698
Preuzete obaveze po nepovučenim kreditima i limitima	<u>20.013</u>	<u>985.809</u>	<u>1.005.822</u>
Ukupno	<u>1.233.431</u>	<u>1.367.089</u>	<u>2.600.520</u>
31.12.2015.			
Garancije	401.910	969.169	1.371.079
Nepokriveni akreditivi	7.143	-	7.143
Preuzete obaveze po nepovučenim kreditima i limitima	<u>3.257</u>	<u>872.711</u>	<u>875.968</u>
Ukupno	<u>412.310</u>	<u>1.841.880</u>	<u>2.254.190</u>

Banka očekuje da neće sve preuzete neopozive obaveze biti povučene pre njihovog isteka roka dospeća.

Tabela u nastavku predstavlja analizu rokova dospeća sredstava i obaveza Banke na osnovu očekivanih rokova plaćanja. Očekivani tokovi gotovine za pozicije aktive odgovaraju ugovorenim tokovima gotovine.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/ii/ Rizik likvidnosti (Nastavak)

Ročna struktura sredstava i obaveza po njihovoj knjigovodstvenoj vrednosti na dan 31. decembra 2016. godine, prema preostaloj ročnosti na dan bilansa stanja, prikazana je kako sledi:

	U RSD hiljada					Ukupno
	Do 1 meseca	Od 1 do 3 meseca	Od 3 do 12 meseci	Od 1 do 5 godina	Preko 5 godina	
AKTIVA						
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.954.619	-	-	-	-	1.954.619
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	-	-	-	1.077.894	-	1.077.894
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	3.398.059	-	-	-	16.016	3.414.075
Kredit i potraživanja od komitenata	706.708	382.524	764.312	2.231.002	662.698	4.747.244
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	44.819	-	44.819
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	28.965	-	28.965
Odložena poreska sredstva	-	-	-	3.611	-	3.611
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-	375.484	-	-	375.484
Ostala sredstva	31.126	-	-	-	-	31.126
Ukupno aktiva	6.090.512	382.524	1.139.796	3.386.291	678.714	11.677.837
OBAVEZE						
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	71.161	61.735	82.000	98.054	-	312.950
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	4.876.224	810.886	2.169.999	1.472.212	-	9.329.321
Promena fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	424	-	-	-	-	424
Subordinirane obaveze	-	-	-	-	150.719	150.719
Rezervisanja	-	-	6.045	-	-	6.045
Ostale obaveze	79.520	-	-	-	-	79.520
Ukupno obaveze	5.027.329	872.621	2.258.044	1.570.266	150.719	9.878.979
Kapital	-	-	-	-	1.798.858	1.798.858
Ukupno pasiva	5.027.329	872.621	2.258.044	1.570.266	1.949.577	11.677.837
Ročna neusklađenost na dan:						
- 31. decembra 2016.	<u>1.063.183</u>	<u>(490.097)</u>	<u>(1.118.248)</u>	<u>1.816.025</u>	<u>(1.270.863)</u>	
- 31. decembra 2015.	<u>1.491.635</u>	<u>(673.436)</u>	<u>(623.794)</u>	<u>1.172.943</u>	<u>(1.367.348)</u>	

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/iii/ Kamatni rizik

Rizik od promene kamatnih stopa u bankarskoj knjizi

Kamatni rizik definiše se definiše kao gubitak banke koji nastaje promenom vrednosti imovine i obaveza banke pod uticajem promene kamatne stope, odnosno rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu pozicija iz bankarske knjige usled promena kamatnih stopa.

Predmet upravljanja rizikom kamatne stope predstavljaju sve pozicije iz bankarske knjige koje mogu prouzrokovati negativan efekat na rezultat i kapital Banke usled promene kamatne stope.

Banka kamatni rizik kontroliše praćenjem odnosa kamatonosne aktive, odnosno pasive i učešća iste u ukupnoj aktivi, odnosno pasivi. Odbor za upravljanje aktivom i pasivom prati rizik od promena kamatnih stopa po kamatonosnim pozicijama aktive, pasive i vanbilansnih stavki, raspone kamatnih stopa i uticaj promene kamatnih stopa na prihode, odnosno na rashode i kapital Banke.

Ugovaranjem promenljivih kamatnih stopa, Banka u velikoj meri utiče na smanjenje rizika od promena kamatnih stopa. U praksi, izloženost Banke kamatnom riziku je ograničena, s obzirom na mogućnost usklađivanja kamata kod kredita i depozita, uz pismenu saglasnost klijenata (fizičkih lica) za izmenu obaveznih elemenata ugovora.

Upravljanje kamatnim rizikom zasnovano je na paralelnoj i sinhronizovanoj primeni dva pristupa za upravljanje rizicima:

1. Regulatorni pristup – zasnovan na primeni zahteva definisanih od strane Narodne banke Srbije, i
2. Pristup zasnovan na standardima i instrukcijama Grupe.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja kamatnim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost riziku kamatne stope, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje kamatnim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje kamatnog rizika;
2. Merenje, odnosno procenu kamatnog rizika;
3. Ublažavanje kamatnog rizika;
4. Praćenje i kontrolu kamatnog rizika; i
5. Izveštavanje o kamatnom riziku.

Identifikacijom kamatnog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka kamatnog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kamatnom riziku (kamatonosne pozicije aktive i pasive) i rizik opcije na pozicijama koje se vode u bankarskoj knjizi.

Identifikaciju uzroka/faktora kamatnog rizika sprovodi Sektor sredstava i likvidnosti u saradnji sa Sektorom upravljanja rizicima i Sektorom finansija i plana, na osnovu informacija koje dostavljaju organizacioni delovi za rad sa privredom i stanovništvom, kao i nosioci sistema upravljanja kamatnim rizikom (Upravni odbor i/ili Izvršni odbor) i članovi ALCO odbora.

Merenje kamatnog rizika Banke predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti kamatnom riziku primenom GAP analize, racio analize, Black-Scholes modela (za rizik opcije) i stres testiranja, koja se sprovode minimalno na mesečnom nivou u redovnim uslovima poslovanja i u nadležnosti su Sektora upravljanja rizicima.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/iii/ Kamatni rizik (Nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Sektor upravljanja rizicima analizira uticaj promene kamatne stope, odnosno kamatni repricing prema metodologiji za kamatno osetljive stavke aktive i pasive na mesečnom nivou i meri efekte standardnog kamatnog šoka od 200bp na ekonomsku vrednost Banke u odnosu na bazelski limit od 20% regulatornog kapitala (Tier 1 + Tier 2), koji ujedno predstavlja i maksimalnu graničnu vrednost prihvatljivog rizika Banke.

Ublažavanje kamatnog rizika predstavlja utvrđivanje mera i pravila za ublažavanje kamatnog rizika, odnosno održavanje rizika na prihvatljivom nivou za rizični profil Banke. Praćenjem kamatnog rizika definiše se proces stanja, promena i trendova izloženosti kamatnom riziku. Sektor upravljanja rizicima prati usklađenost sa definisanim limitima.

Banka je u 2016. godini nastavila sprovođenje aktivnosti kontrole i merenje rizika promene kamatnih stopa korišćenjem pojednostavljenog obračuna promene ekonomske vrednosti knjige banke (Banking book) primenjujući standardni kamatni šok od 200 bp na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno i za ostale valute ukupno, čiji rezultati su prikazani u sledećoj tabeli.

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke riziku od promene kamatnih stopa (Repricing Gap izveštaj) na dan 31. decembra 2016. godine sa uporednim pregledom efekata i za 2015. godinu.

Promena ekonomske vrednosti knjige Banke - ukupno (zbirno)					
Vremenski period	Marginalni gap			Uticaj na ekonomsku vrednost	
	Ukupno u RSD	Ukupno u EUR	Ponder	Ukupno u RSD	Ukupno u EUR
Do 1 m	2.527.178.665	20.467.576	0.08%	2.021.743	16.374
1 - 3 m	(713.049.072)	(5.774.972)	0.32%	(2.281.757)	(18.480)
3 - 6 m	(534.421.739)	(4.328.272)	0.72%	(3.847.837)	(31.164)
6 - 12 m	(1.503.756.047)	(12.178.894)	1.43%	(21.503.711)	(174.158)
1 - 2 g	(976.783.127)	(7.910.949)	2.77%	(27.056.893)	(219.133)
2 - 3 g	904.975.362	7.329.380	4.49%	40.633.394	329.089
3 - 4 g	36.386.005	294.690	6.14%	2.234.101	18.094
4 - 5 g	(140.464.458)	(1.137.619)	7.71%	(10.829.810)	(87.710)
5 - 7 g	27.810.124	225.234	10.15%	2.822.728	22.861
7 - 10 g	2.547.792	20.635	13.26%	337.837	2.736
10 - 15 g	35.965	291	17.84%	6.416	52
Ukupno	(369.540.530)	(2.992.900)		(17.463.789)	(141.439)
Regulatorni kapital na 31. decembra 2016. godine:				1.331.500.000	10.783.795
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp				-1,31%	-1,31%
Rezultati stres testiranja na 31. decembra 2015. godine:					
Regulatorni kapital na 31. decembra 2015. godine				1.417.307.000	11.652.984
Efekat uticaja standardnog šoka od +200bp				-2,03%	-2,03%

Prilikom izračunavanja izloženosti Banke kamatnom riziku primenjen je pojednostavljeni obračun promene ekonomske vrednosti bankarske knjige (Banking book), primenjujući standardni kamatni šok od 200bp na pozicije bankarske knjige po svim važnijim valutama pojedinačno (EUR i RSD) i za ostale valute ukupno (USD, CHF, GBP, RUB).

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/iii/ Kamatni rizik (Nastavak)

Rizik od promene kamatnih stopa u bankarskoj knjizi (Nastavak)

Kamatno osetljive pozicije bankarske knjige su raspoređene u vremenske zone na način koji je prikazan u tabelama koje slede, a ponderi koji su korišćeni se baziraju na procenjenom kamatnom skoku od 200 baznih poena i procenjenom modifikovanom trajanju za svaku vremensku zonu koji je preuzet iz Bazel dokumenta pod nazivom "Principles for the Management and Supervision of Interest Rate Risk".

Banka pozicije sa fiksnom kamatnom stopom raspoređuje u vremenske zone prema preostalom roku do dospeća, a pozicije sa promenljivom kamatnom stopom raspoređuje u vremenske zone prema roku do sledeće promene kamatne stope (*repricing*).

Sektor upravljanja rizicima najmanje mesečno sprovodi stres testiranje materijalno značajnih rizika, uključujući efekte promene kamatnih stopa, u skladu sa prirodom i nivoom rizika kojima je Banka izložena, na prihode i ekonomsku vrednost Banke, odnosno uticaj na regulatorni kapital i adekvatnost kapitala, primenom kamatnog repricing-a, kao što je prikazano u sledećoj tabeli:

Scenario	Promena tržišnih kamatnih stopa	U RSD hiljada
		Kamatni rizik 2016.
1	1%	(8.554)
2	2%	(17.108)
3	-1%	8.554
4	-2%	17.108

Scenario	Promena tržišnih kamatnih stopa	U RSD hiljada
		Kamatni rizik 2015.
1	1%	(14.271)
2	2%	(28.543)
3	-1%	14.271
4	-2%	28.543

Prema rezultatima stress testiranja promene ekonomske vrednosti u bankarskoj knjizi za 200 bp, odnosno za standardni šok koji je definisao Bazelski komitet, na kraju godine:

1. Prema uticaju standardnog šoka na ekonomsku vrednost pojedinačno po važnijim valutama (materijalno značajnim), Banka bi imala negativan efekat od oko **4%** za marginalni gap u valuti EUR i pozitivan efekat od oko **3%** za marginalni gap u valuti RSD (potraživanja i obaveze u RSD i ostale valute koje nisu materijalno značajne) u odnosu na regulatorni kapital.
2. Prema uticaju standardnog šoka na ekonomsku vrednost ukupno izraženo u materijalno značajnim valutama, Banka bi imala negativan efekat od oko **1%** za marginalni gap u odnosu na regulatorni kapital.

U oba slučaja stress testiranja (1 i 2), efekat standardnog šoka (rast kamatnih stopa od 1% (200 bp) na ekonomsku vrednost (ukupan regulatorni kapital Banke) u bankarskoj knjizi je ispod bazelskog limita od 20%, kao i za celokupni period u toku godine.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**/iv/ Tržišni rizici**

Tržišni rizici su mogućnost nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke po osnovu promena vrednosti bilansnih pozicija i vanbilansnih stavki Banke koje nastaju usled kretanja cena na tržištu.

Tržišni rizici obuhvataju: devizni rizik, cenovni rizik (po osnovu dužničkih i vlasničkih hartija od vrednosti), robni rizik i rizik opcija.

Banka nije izložena riziku promene cena instrumenata kapitala i cena robe. Osim koncentracije tržišnog rizika stranih valuta, Banka nema značajnu koncentraciju tržišnog rizika kod ostalih pozicija.

Devizni rizik

Devizni rizik je rizik mogućnosti nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled promene deviznog kursa, a Banka mu je izložena po osnovu pozicija koje se vode u bankarskoj knjizi i u knjizi trgovanja.

ALCO odbor je odobrio limite za pozicije u svakoj materijalno značajnoj valuti u poslovanju Banke. Pozicije se prate svakodnevno kako bi se osiguralo da vrednosti datih pozicija ostanu u visini utvrđenih limita.

U skladu sa regulatornim zahtevima Narodne banke Srbije, Banka kontinuirano održava svoju deviznu poziciju - pokazatelj njenog deviznog rizika u granicama zakonski propisanog maksimuma u odnosu na kapital. Pokazatelj deviznog rizika je odnos između ukupne neto otvorene devizne pozicije (uključujući i apsolutnu vrednost neto otvorene pozicije u zlatu) i kapitala Banke, koji se obračunavaju u skladu sa odlukom kojom se uređuje adekvatnost kapitala Banke.

Banka odnos između aktive i pasive održava tako da njena ukupna neto otvorena devizna pozicija (uključujući i apsolutnu vrednost otvorene pozicije u zlatu) na kraju svakog radnog dana ne bude veća od 20% kapitala.

Tokom 2016. godine Banka je strogo vodila računa o usklađenosti pokazatelja deviznog rizika, gde je ovaj pokazatelj bio na nivou koji je ispod propisane vrednosti, izuzev proboja u toku jednog dana koji je narednog dana vraćen u zonu optimalnog limita, te nije bilo potrebno informisati Narodnu banku Srbije.

Cilj upravljanja deviznim rizikom je obezbeđenje sigurnog poslovanja Banke, kroz minimiziranje negativnih efekata promene deviznog kursa na finansijski rezultat i kapital Banke, za pozicije koje se vode u bankarskoj knjizi i knjizi trgovanja.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja deviznim rizikom kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost deviznom riziku, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje deviznim rizikom Banke podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje deviznog rizika;
2. Merenje, odnosno procenu deviznog rizika;
3. Ublažavanje deviznog rizika;
4. Praćenje i kontrolu deviznog rizika; i
5. Izveštavanje o deviznom riziku.

Identifikacijom deviznog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka deviznog rizika, što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti kao i izloženosti deviznom riziku po osnovu novih poslovnih proizvoda i aktivnosti. Ova aktivnost je u nadležnosti Sektora upravljanja rizicima, u saradnji sa Sektorom finansija i plana i Sektorom sredstava i likvidnosti.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/iv/ Tržišni rizici (Nastavak)

Devizni rizik (Nastavak)

Merenje deviznog rizika predstavlja kvantitativnu i kvalitativnu procenu izloženosti Banke deviznom riziku primenom GAP analize (valutna struktura), Racio analize i stres testiranja. Sektor upravljanja rizicima na dnevnom nivou primenjuje tehnike merenja pokazatelja deviznog rizika i OCP izloženosti, a stres testiranja sprovodi kvartalno.

Sektor upravljanja rizicima sprovodi stres testove osetljivosti pozicija Banke na promene deviznih kurseva najmanje jednom kvartalno i o rezultatima testiranja informiše Izvršni odbor Banke, ALCO odbor, Odbor za reviziju, Upravni odbor Banke i Matičnu banku –VTB Bank OAD, Sankt Peterburg.

Upravljanje deviznim rizikom zasnovano je na paralelnoj i sinhronizovanoj primeni dva pristupa za upravljanje rizicima:

1. Regulatorni pristup – zasnovan na primeni zahteva definisanih od strane Narodne banke Srbije; i
2. Pristup zasnovan na standardima i instrukcijama VTB Grupe.

Sledeće tabele ukazuju na valute u kojima Banka ima značajne izloženosti na dan 31. decembra 2016. i 2015. godine svojih monetarnih sredstava i obaveza kojima se ne trguje.

Analiza obračunava rezultat razumno mogućih kretanja kurseva valuta u odnosu na RSD uz konstantno održavanje ostalih varijabli. Negativni iznosi u tabeli predstavljaju potencijalno smanjenje rezultata poslovanja ili kapitala, dok pozitivni iznosi predstavljaju potencijalna povećanja.

<u>Valuta</u>	Promene u deviznom kursu (%)	U RSD hiljada Efekat na rezultat poslovanja pre oporezivanja
	<u>2016.</u>	<u>2016.</u>
EUR	+20%	(40.419)
CHF	-20%	(1.489)
USD	-20%	(1.224)

<u>Valuta</u>	Promene u deviznom kursu (%)	U RSD hiljada Efekat na rezultat poslovanja pre oporezivanja
	<u>2015.</u>	<u>2015.</u>
EUR	-20%	(2.785)
CHF	+20%	(224)
USD	-20%	(1.309)

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/iv/ Tržišni rizici (Nastavak)

Devizni rizik (Nastavak)

Sledeća tabela prikazuje izloženost Banke deviznom riziku (uključujući i valutnu klauzulu) na dan 31. decembra 2016. godine. U tabelu su uključena sredstva i obaveze po njihovim knjigovodstvenim vrednostima.

	U RSD hiljada						
	EUR	USD	CHF	Ostale valute	Ukupno podbilans osetljiv na promenu deviznog kursa	Podbilans neosetljiv na promenu deviznog kursa	Ukupno
AKTIVA							
Gotovina i sredstva kod centralne banke	1.033.939	28.148	16.747	9.850	1.088.684	865.935	1.954.619
Finansijska sredstva koja se drže do dospeća	373.510	-	-	-	373.510	704.384	1.077.894
Kredit i potraživanja od banaka i drugih finansijskih organizacija	2.596.346	412.218	-	5.028	3.013.592	400.483	3.414.075
Kredit i potraživanja od komitenata	3.490.458	554	-	-	3.491.012	1.256.232	4.747.244
Nematerijalna ulaganja	-	-	-	-	-	44.819	44.819
Nekretnine, postrojenja i oprema	-	-	-	-	-	28.965	28.965
Odložena poreska sredstva	-	-	-	-	-	3.611	3.611
Stalna sredstva namenjena prodaji	-	-	-	-	-	375.484	375.484
Ostala sredstva	2.009	309	-	-	2.318	28.808	31.126
Ukupno aktiva	7.496.262	441.229	16.747	14.878	7.969.116	3.708.721	11.677.837
Vanbilansne pozicije-prodaja RUB za EUR	-	-	-	147.766	147.766	-	-
OBAVEZE							
Depoziti i ostale obaveze prema bankama, drugim finansijskim organizacijama i centralnoj banci	159.887	2.435	-	-	162.322	150.628	312.950
Depoziti i ostale obaveze prema drugim komitentima	7.259.578	432.303	9.301	6.766	7.707.948	1.621.373	9.329.321
Promena fer vrednosti stavki koje su predmet zaštite od rizika	-	-	-	-	-	424	424
Subordinirane obaveze	-	-	-	150.719	150.719	-	150.719
Rezervisanja	1.745	373	-	-	2.118	3.927	6.045
Ostale obaveze	2	-	-	-	2	79.518	79.520
Ukupno obaveze	7.421.212	435.111	9.301	157.485	8.023.109	1.855.870	9.878.979
Kapital	-	-	-	-	-	1.798.858	1.798.858
Ukupno pasiva	7.421.212	435.111	9.301	157.485	8.023.109	3.654.728	11.677.837
Vanbilansne pozicije – prodaja RUB za EUR	271.639	-	-	-	271.639	-	-
Neto devizna pozicija na dan:							
– 31. decembra 2016.	(196.589)	6.118	7.446	5.159	(177.866)	-	-
– 31. decembra 2015.	13.926	(1.120)	6.543	3.892	23.241	-	-

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**/iv/ Tržišni rizici (Nastavak)****Cenovni rizik**

Banka trenutno nije izložena značajnijem riziku od promene cena vlasničkih hartija od vrednosti s obzirom na to da nema ulaganja klasifikovanih u bilansu stanja kao finansijska sredstva raspoloživa za prodaju ili kao finansijska sredstva po fer vrednosti čiji se efekti promena u fer vrednosti iskazuju u bilansu uspeha.

/v/ Rizici izloženosti Banke (Rizik koncentracije)

Rizik koncentracije je rizik koji direktno ili indirektno proizlazi iz izloženosti Banke prema istom ili sličnom izvoru nastanka rizika, odnosno istoj ili sličnoj vrsti rizika.

Rizik koncentracije odnosi se na:

- velike izloženosti;
- grupe izloženosti sa istim ili sličnim faktorima rizika, kao što su privredni sektori, geografska područja, vrste proizvoda i slično; i
- instrumente kreditne zaštite, uključujući i ročnu i valutnu neusklađenost između velikih izloženosti i instrumenata kreditne zaštite tih izloženosti.

Praćenje izloženosti Banke riziku izloženosti prema jednom licu ili grupi povezanih lica u nadležnosti je organizacionog dela odgovornog za odobravanje angažovanja po proizvodu. Praćenje izloženosti Banke ovom riziku obavezan je deo postupaka u fazi odobravanja angažovanja u smislu da organ - odbor koji odobrava angažovanja raspolaže podacima u vezi sa ukupnom visinom izloženosti Banke prema klijentu ili grupi povezanih lica i odnosom prema kapitalu Banke.

Banka kontrolu rizika koncentracije vrši uspostavljanjem odgovarajućih limita izloženosti koji joj omogućavaju diversifikaciju kreditnog portfolija. Pored regulatorno definisanih metoda merenja rizika koncentracije (prekoračenje limita), Banka koristi još dve često korišćene mere koncentracije: Racio koncentracije i Herfindahl-Hirschman indeks (HHI).

Racio koncentracije - CR4 (mera koncentracije za 4 najveće izloženosti za koje važi: niska koncentracija 0-50%; srednja koncentracija 50-80% i visoka koncentracija 80-100%) predstavlja zbir određenog broja najvećih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu, dok Herfindahl-Hirschman indeks predstavlja zbir kvadrata svih procentualnih učešća izloženosti u regulatornom kapitalu. Za obe mere važi sledeća relacija: što je kreditni portfolio više diversifikovan (manja koncentracija), to su vrednosti tih mera manje.

Ublažavanje rizika koncentracije Banka sprovodi aktivnim upravljanjem kreditnim portfoliom, kao i prilagođavanjem uspostavljenih limita.

U 2016. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika koncentracije i sprovođenjem odgovarajućih aktivnosti predviđenih relevantnim procedurama i odlukama o odobravanju kredita, obezbedila usklađenost svojih plasmana i ulaganja sa pokazateljima poslovanja propisanim od strane Narodne banke Srbije.

U skladu sa propisima i Politikama upravljanja rizicima Upravni odbor daje saglasnost za izlaganje Banke riziku izloženosti po pojedinim klijentima ili grupi povezanih lica i licima povezanim sa Bankom.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)**/v/ Rizici izloženosti Banke (Rizik koncentracije) (Nastavak)**

Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Bankom. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole unutrašnje revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

Sektor upravljanja rizicima je pokrenuo proces implementacije Metodologije načina utvrđivanja, revizije i ukidanja internih limita prema bankama i drugim finansijskim institucijama (rizik druge ugovorne strane) u skladu sa instrukcijama Grupe.

Rizik druge ugovorne strane se prati kroz proces upravljanja kreditnim rizikom i tržišnim rizicima. Sektor upravljanja rizicima prati izloženosti finansijskim institucijama sa aspekta internih i regulatornih limita koncentracije rizika na dnevnom nivou za prethodni dan i o kretanju istih izveštava Sektor sredstava i likvidnosti, ALCO odbor i Matičnu banku.

Sektor upravljanja rizicima sačinjava kvartalne izveštaje o koncentraciji potraživanja u odnosu na pojedine dužnike, grupe povezanih dužnika, privredne grane, zemlje, odnosno geografska područja i druge parametre od značaja za upravljanje kreditnim rizikom o čemu redovno izveštava Izvršni odbor Banke i Matičnu banku u formi propisanih izveštaja.

/vi/ Rizici ulaganja Banke

Rizici ulaganja Banke, obuhvataju rizike ulaganja u kapital drugih pravnih lica i u nekretnine, postrojenja i opremu (osnovna sredstva).

U skladu sa regulativom Narodne banke Srbije, prati se visina ulaganja Banke i visina regulatornog kapitala i obezbeđuje da ulaganje Banke u jedno lice koje ne posluje u finansijskom sektoru ne pređe 10% kapitala Banke, te da ukupna ulaganja Banke u lica koja nisu u finansijskom sektoru i u osnovna sredstva Banke ne pređu 60% kapitala Banke.

Izloženost riziku ulaganja Banke u druga pravna lica i u osnovna sredstva, prati se na način da je organizacioni deo ili organ Banke nadležan za nabavku osnovnih sredstava i ulaganje u pravna lica upoznat sa trenutnim stanjem izloženosti i visinom kapitala radi blagovremenog postupanja u skladu sa propisanim limitima.

Dodatni nadzor pokazatelja izloženosti Banke vrši se u Sektoru upravljanja rizicima, o čemu se izveštavaju organi upravljanja Banke. Postupci sprovođenja upravljanja ovim rizikom predmet su i kontrole interne revizije i funkcije kontrole usklađenosti poslovanja.

U 2016. godini, Banka je vodila računa o usklađenosti pokazatelja rizika ulaganja i obezbedila usklađenost ulaganja sa pokazateljima propisanim od strane Narodne banke Srbije.

Banka na dan 31. decembra 2016. godine nije imala ulaganja u lica koja nisu u finansijskom sektoru, dok je pokazatelj ulaganja u osnovna sredstva iznosio 2,18% regulatornog kapitala Banke.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/vii/ Rizik zemlje

Pod rizikom koji se odnosi na zemlju porekla lica prema kome je Banka izložena podrazumevaju se negativni efekti koji bi mogli uticati na njen finansijski rezultat i kapital zbog nemogućnosti Banke da naplati potraživanja od ovog lica iz razloga koji su posledica političkih, ekonomskih ili socijalnih prilika u zemlji porekla tog lica.

Rizik zemlje obuhvata sledeće rizike:

- **političko-ekonomski rizik**, pod kojim se podrazumeva verovatnoća ostvarivanja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja Banke usled ograničenja utvrđenih aktima državnih i drugih organa države porekla dužnika, kao i opštih i sistemskih prilika u toj državi; i
- **rizik transfera**, pod kojim se podrazumeva mogućnost ostvarenja gubitka zbog nemogućnosti naplate potraživanja iskazanih u valuti koja nije zvanična valuta države porekla dužnika, i to usled ograničenja plaćanja obaveza prema poveriocima iz drugih država u određenoj valuti koja je utvrđena aktima državnih i drugih dužnika države porekla.

Za upravljanje rizikom zemlje kojem je Banka izložena, odgovoran je Sektor upravljanja rizicima.

Limite izloženosti riziku zemlje, pojedinačno po zemlji porekla dužnika, Banka utvrđuje i koriguje u saradnji sa Matičnom bankom.

Banka limite izloženosti riziku zemlje utvrđuje pojedinačno po državi porekla dužnika, a u slučaju utvrđene koncentracije izloženosti po geografskim regionima – utvrđuje ih i na regionalnoj osnovi.

Prilikom određivanja nivoa ispravki vrednosti i rezervisanja po državama, Banka uzima u obzir i rizik zemlje.

Banka najvećim delom plasira sredstva komitentima iz Republike Srbije, dok je riziku zemlje izložena u delu sredstava koja se u određenim momentima drže na računima kod inostranih banaka.

Banka vodi politiku upravljanja rizikom zemlje na taj način što kontinuirano prati izloženost riziku zemlje u odnosu na usvojene limite, koji su određeni na osnovu rejtinga zemalja utvrđenog od kompetentnih institucija (OECD) uz redovno informisanje organa upravljanja o postojećim izloženostima.

Rizik zemlje Banka minimizira i politikom plasiranja sredstava u inostranstvo, prvenstveno kratkoročnim oročavanjem sredstava kod prvoklasnih inostranih banaka.

/viii/ Operativni rizik

Operativni rizik je rizik od mogućeg nastanka negativnih efekata na finansijski rezultat i kapital Banke usled propusta (nenamernih i namernih) u radu zaposlenih, neodgovarajućih unutrašnjih procedura i procesa, neadekvatnog upravljanja informacionim i drugim sistemima u banci, kao i usled nastupanja nepredvidivih eksternih događaja. Ova definicija uključuje pravni rizik, a isključuje strateški i reputacioni rizik.

Operativni rizik uključuje i: pravni rizik, rizike po osnovu uvođenja novih proizvoda, aktivnosti, procesa i sistema, kao i rizik poveravanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija – outsourcing) i rizik informacionog sistema.

U skladu sa regulativom Grupe kojoj Banka pripada, u okviru upravljanja operativnim rizikom uključen je i regulatorni (*compliance*) rizik, kao sastavni deo jedinstvene procedure, u smislu formiranja zajedničke Baze operativnih i regulatornih rizika, kao i upravljanja i izveštavanja o rizicima kojima je Banka izložena u svom poslovanju.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/viii/ Operativni rizik (Nastavak)

U procesu upravljanja operativnim rizikom učestvuju Upravni odbor, Izvršni odbor, Komitet za upravljanje operativnim i *compliance* rizicima, Odbor za reviziju i svi organizacioni delovi Banke.

Upravljanje operativnim i regulatornim rizikom zasnovano je na paralelnoj i sinhronizovanoj primeni dva pristupa za upravljanje rizicima:

1. Regulatorni pristup – zasnovan na primeni zahteva definisanih od strane Narodne banke Srbije; i
2. Pristup zasnovan na standardima i instrukcijama VTB Grupe.

Banka je uspostavila jedinstven proces upravljanja operativnim rizikom i regulatornim rizikom, kojim se identifikuje i procenjuje uticaj aktivnosti Banke na njenu izloženost navedenim rizicima, odnosno, identifikuje i procenjuje njihov uticaj na rezultat i kapital Banke.

Upravljanje operativnim rizikom i regulatornim rizikom Banke, podrazumeva integrisan proces koji obuhvata:

1. Identifikovanje rizika;
2. Merenje, odnosno procenu rizika;
3. Ublažavanje rizika;
4. Praćenje i kontrolu rizika; i
5. Izveštavanje o riziku.

Identifikacijom operativnog i regulatornog rizika Banka na sveobuhvatan način blagovremeno identifikuje uzroke/faktore koji dovode do nastanka rizika, odnosno sprovodi klasifikaciju rizika za prikupljanje podataka o operativnim i regulatornim rizicima i gubicima (Baza OPR), što podrazumeva utvrđivanje tekuće izloženosti, kao i izloženosti riziku po osnovu uvođenja proizvoda/usluga u Banci i/ili poveravanja aktivnosti/usluga trećim licima (outsourcing).

Baza podataka o događajima po osnovu kojih je nastao ili je mogao nastati gubitak, u skladu sa propisanim limitom, kao posledica operativnog ili regulatornog rizika po kategorijama utvrđenim prema izvorima gubitaka i ostalim kriterijumima za opis i klasifikaciju događaja, popunjava se unosom podataka na osnovu identifikovanih rizika po vrstama poslova, od strane lica odgovornih za određene poslovne procese u Banci kroz prijavu istih Sektoru upravljanja rizicima na dalje postupanje.

Banka identifikuje operativni rizik retroaktivno (kroz unos u bazu podataka o događajima) i proaktivno kroz periodične samoprocene operativnog rizika.

Merenje, odnosno procena izloženosti operativnom riziku predstavlja kvantitativnu i/ili kvalitativnu procenu identifikovanog rizika od strane Sektora upravljanja rizicima, putem primene metodologije za samo-procenu rizika, analize uticaja na poslovanje i indikatora izloženosti primenom osnovnog indikatora - minimalno godišnje, kao i putem frekvencije kretanja ključnih indikatora rizika (KRI) i stres testiranjem na kvartalnom nivou.

Prilikom preuzimanja operativnog rizika Banka se rukovodi sledećim načelima:

- vrši se analiza ključnih indikatora rizika koji dovode do nastanka događaja operativnog rizika; i
- meri se tekuća izloženost operativnom riziku i procenjuje izloženost po osnovu uvođenja novih proizvoda i aktivnosti i ustupanja aktivnosti/usluga trećim licima radi sprovođenja mera u cilju minimiziranja događaja operativnog rizika.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/viii/ Operativni rizik (Nastavak)

Procesom ublažavanja operativnog rizika Banka utvrđuje mere za ublažavanje operativnog rizika. Mere za ublažavanje operativnog rizika podrazumevaju:

- definisanje limita izloženosti;
- definisanje ključnih indikatora za praćenje i kontrolu izloženosti;
- definisanje i primenu mera za ublažavanje operativnih rizika;
- primenu mehanizama za prenos rizika; i
- Plan kontinuiteta poslovanja (BCP) i Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofe (DRP).

Banka ima definisan i usvojen Plan za obezbeđenje kontinuiteta poslovanja u slučaju nastanka nepredviđenih događaja (BCP) i Plan oporavka aktivnosti u slučaju katastrofa (DRP) koji omogućavaju nesmetano i kontinuirano funkcionisanje svih značajnih sistema i procesa Banke, kao i ograničavanje gubitka u vanrednim situacijama, koji su bili adekvatno testirani u toku 2016. godine.

Proces praćenja i izveštavanja o efektima realizacije primenjenih mera i tehnika ublažavanja operativnog rizika, sprovodi Sektor upravljanja rizicima kroz redovno izveštavanje Komiteta za upravljanje operativnim i *compliance* rizicima, Izvršnog odbora i Matične banke.

Sistem izveštavanja o operativnom riziku obuhvata pravovremeno izveštavanje o događajima operativnog rizika po vrstama događaja i linijama poslovanja, uzrocima i izvorima nastanka događaja, značajnosti događaja, trendu izloženosti, merama koje se nameravaju ili jesu preduzete u cilju ublažavanja i ograničavanja posledica događaja i aktivnosti koje je Banka poverila trećim licima kao i limita za nove proizvode.

Odluku o eksternalizaciji, odnosno promeni Pružaoca usluga i uvođenju novog proizvoda, te postupke za njenu izmenu, donosi Izvršni odbor Banke na predlog *Komiteta za upravljanje operativnim i compliance* rizicima.

Merenje i upravljanje procesom eksternalizacije se zasniva na identifikovanju i proceni svih povezanih rizika sa aktivnostima ustupanja aktivnosti trećim licima (eksternalizacija), koji mogu imati uticaj na: kontinuitet poslovanja Banke; troškove, finansijski rezultat, likvidnost, solventnost i kapital Banke; rizični profil Banke; kvalitet pružanja usluga i reputaciju Banke. Na analogan način se postupa i u slučaju uvođenja novih proizvoda/usluga.

Sektor upravljanja rizicima, odnosno Komitet za upravljanje operativnim i *compliance* rizicima aktivno radi na identifikovanju, merenju i upravljanju operativnim rizikom, odnosno na uspostavljanju mehanizama blagovremenog identifikovanja materijalno značajnih operativnih gubitaka na svim organizacionim nivoima u Banci u skladu sa usvojenim procedurama, izradi novih procedura i uputstava saglasno nacionalnoj regulativi i harmonizaciji regulative na nivou Grupe, edukaciji zaposlenih i adekvatnoj softverskoj podršci.

Tokom 2016. godine Sektor upravljanja rizicima je izveštavao Komitet za upravljanje operativnim i *compliance* rizicima i Matičnu banku dostavljanjem periodičnih izveštaja o evidentiranim operativnim događajima koji mogu imati negativne efekte na kapital i adekvatnosti kapitala sa predlogom mera za njihovo otklanjanje/ublažavanje. Takođe, sprovodio je aktivnosti upoznavanja odgovornih lica sa zaključcima i rokovima sa sednice Komiteta, kao i monitoring izvršenja zadataka i obaveštavao Komitet o istim.

Na kvartalnom nivou Narodnoj banci Srbije su dostavljeni podaci o kapitalnom zahtevu za operativni rizik prema BIA pristupu sa podacima o indikatoru izloženosti koja ulazi u osnovicu za obračun. Takođe, na zahtev Narodne banke Srbije dostavljani su podaci i o Bazi operativnih događaja i Zapisnici sa sednice Komiteta za upravljanje operativnim i *compliance* rizicima.

U toku 2016. godine u Bazi operativnih gubitaka, evidentirani su operativni događaji koji su povezani sa kreditnim rizikom čiji datum nastanka datira iz ranijih perioda, ostali događaji su rezultat uticaja eksternog faktora.

VIII UPRAVLJANJE RIZICIMA (Nastavak)

/ix/ Rizik prevremene otplate

Rizik prevremene otplate je rizik da će Banka ostvariti finansijski gubitak ukoliko komitenti otplate svoje obaveze prema Banci ili zahtevaju otplatu pre ili nakon očekivanog roka.

Efekat na neto prihod od kamata, odnosno godišnji dobitak/(gubitak) pre oporezivanja i kapital, pod pretpostavkom da će 10% finansijskih instrumenata biti prevremeno otplaćeno početkom godine, uz konstantno održavanje ostalih varijabli, je sledeći:

<u>Valuta</u>	<u>Efekat na neto prihod od kamata 2016.</u>	<u>U RSD hiljada Efekat na neto prihod od kamata 2015.</u>
EUR	(5.316)	(3.469)
Ostale valute	(1.472)	(2.530)

Beograd, 25. april 2017. godine

Anđelka Stanković
Lice odgovorno za sastavljanje
finansijskih izveštaja

Markus Ferstl
Predsednik Izvršnog
odbora

Vesna Tomašević
Član Izvršnog
odbora

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

